

KOKPIT

TÜRKİYE HAVAYOLU PİLOTLARI DERNEĞİ'NİN ÜCRETSİZ YAYINIDIR

'TEN BAKIŞ

MAYIS/HAZİRAN/TEMMUZ/AĞUSTOS
YIL: 12 / 2021 SAYI: 55

UÇUŞ GÖREVLERİNDE KOKPİTTE GÖZLEMLEME (MONITORING)

Gözlem faaliyeti, aslında uçuşun her safhasında doğal olarak yapılan ve pilotlar tarafından yer yer çok da önemsenmeyen bir faaliyettir.

İNSAN FAKTÖRÜ: 'GİZLİ ÖĞRENME VE ROL MODEL OLMAK'

Pilotlar için sosyal yetkinliklerden biri Liderlik ve Takım çalışmasıdır. Liderlik tüm pilotlar için geçerli olmakla birlikte özellikle Kaptan Pilotun sorumluluğu olarak karşımıza çıkıyor.

PİLOTLUK ÇOCUKLUK HAYALİ OLMAKTAN ÇIKIYOR MU?

Pandemi nedeniyle henüz önümüzü tam olarak göremiyoruz. Pilotlara olan ihtiyacın ne denli yüksek olduğunu konuşurken mesleğin geleceğini tartışır olduk.

YORGUNLUK YÖNETİMİ FATIGUE MANAGEMENT

Fiziksel yorgunluk, bir kişinin kaslarına beklenen derecede kuvvet uygulayamamasıyla ilgilidir. Tüm vücudun genel bir yorgunluğu veya belirli kas gruplarıyla sınırlı olabilir..

INITIAL CONTINUATION REFRESHER EĞİTİMLERİ

SİBER SALDIRILARA KARŞI NASIL KORUNURUZ?

ANADOLU'NUN ZAMANA DİRENEN MUHTEŞEM ROMA TAPINAKLARI

SANAT TOPLUMU TERBİYE ETMELİ, TOPLUM SANATI YÖNLENDİRMEYELİ: TARDU FLORDUN

YATIRIMIN YÜKSELEN DEĞERİ
KUZEY KIBRIS
north cyprus

Oturma izni ve vatandaşlık
Uygun gayrimenkul fiyatları
Yüksek kira getirisi ve değer artışı
Eşsiz coğrafi konum ve sıcak iklim
Turizm ve üniversiteler
Güvenli ada yaşamı

Long Beach sahilinin tam karşısında tamamı kesintisiz deniz ve sahil manzaralı 111 daireden oluşan Panorama bundan sonra bölgede yapılacak gelişmelere yakalanması zor bir örneklem oluşturacak. İki bloktan oluşan ve 13 katlı olarak tasarlanan binanın Zemin katında bir ortak havuz, bir restoran/café bar, lobby, gym, fitness salonu, oyun odası ve çok amaçlı salon ile çatı katında 360 derece, adı gibi panoramik manzaralı roof bar/restoran, infinity havuz, Long Beach Panorama'yı benzerlerinin ötesine taşıyarak, bölgedeki lüks ve yüksek nitelikli tatil evlerine gerçek bir rezidans konsepti ile yeni bir tanımlama getiriyor.

ROCKS
ÇOK YAKINDA

Başkandan...

SİVİL HAVACILIK SEKTÖRÜMÜZ YÜKSELİŞİNİ SÜRDÜRÜYOR

TÜM DÜNYADA COVID-19 PANDEMİSİNİN ETKİLERİ HALEN DEVAM EDERKEN HAVACILIK SEKTÖRÜNDE BU ETKİLERİN YAVAŞ YAVAŞ AZALMAYA BAŞLADIĞINI GÖRMEK BİZLERİ ÇOK MUTLU ETMEKTEDİR. 26 NİSAN 2020 DÜNYA PİLOTLAR GÜNÜ'NDE VERMİŞ OLDUĞUMUZ RÖPORTAJDA DA ÖNGÖRÜMÜZ HAZİRAN 2021 TARİHİNDEN SONRA TÜRKİYE'DEKİ SİVİL HAVACILIK SEKTÖRÜNÜN İVMELENEREK ARTACAĞI YÖNÜNDE İDİ. ŞU ANKI DURUMA BAKTIĞIMIZDA TÜRKİYE'DEKİ SİVİL HAVACILIK SEKTÖRÜ BÜYÜK BİR ARTIŞLA YOLUNA DEVAM ETMEKTEDİR.

FALPA, IATA, ICAO ve EUROCONTROL'un bugünkü verilerine baktığımızda Türkiye'deki hava yollarının Avrupa'da lider konumda, dünyada ilk sıralarda olduğunu görmekteyiz. Ülkemizdeki hava yollarından aldığımız veriler çerçevesinde pilotlarımızın iki doz aşılama süreçlerinin % 96 oranına ulaştığını görmekteyiz. Bu vesileyle de meslektaşlarımız arasında Covid-19'a yakalanma oranının çok düşük seviyelerde olması bizi ayrıca mutlu eden ikinci bir konudur. Eurocontrol yayınlarına baktığımızda 2021 sonunda aşılama tamamlanırsa 2024 yılında 11.650 uçuş/gün yapılacağı öngörülmektedir ki 2019'da bu veri 11.085 uçuş/gün oranındaydı. IATA'nın yolcu doluluk oranlarına baktığımızda da 2019 verilerinin % 72'sine ulaşıldığı görülmektedir.

Aşılama ve kısıtlamaların hafifletilmesiyle birlikte toparlanma sürecinin başladığı bu dönemde hava yolu şirketleri de geleceğe yönelik planlarını yapmaktadır. Orta Doğu'da bir çok havayolu şirketi pilot alımlarına başlamıştır. Bu da pandemi sürecinde işsiz kalan veya ücretsiz izne çıkarılan birçok meslektaşımız için çok olumlu bir gelişme olarak görülmektedir. Aynı işe alım süreçlerinde 2022'nin

başlarında ülkemizde de başlayacağını ümit ediyoruz.

EASA gerekliliği olarak 14 Şubat 2021 tarihinde yürürlüğe giren Peer Support programı çerçevesinde TALPA olarak tüm çalışmalarımızı tamamlayarak TALPA-MDA (TALPA Meslektaş Destek Ağı) adı altında hayata geçirmiş bulunmaktayız. Yaşamlarımızda zaman zaman maruz kaldığımız olumsuzluklarla, zihinlerimizi meşgul eden sorun, kaygı ve stresle baş edebilmeye yardımcı olacak olan Meslektaş Destek Ağı programını çok değerli bulmaktayız. Eğitimlerini tamamlayarak profesyonel olarak sistem içerisine dahil ettiğimiz 20 meslektaşımız, akademisyenlerimiz ve psikologlarımız ile her ay düzenli toplantılarımızı gerçekleştirerek, programı daha iyiye nasıl götürebileceğimiz hususunda çalışmalarımızı yoğun bir şekilde devam ettirmekteyiz. Bu programda en önemli olan konu başta TALPA'nın bağımsız bir kuruluş olarak meslektaşlarının yanında bulunması ve meslektaşlarının hayatlarında yaşamış olduğu problemleri azaltarak onların rahat bir şekilde uçuşlarına devam etmelerini sağlamak olacaktır. Bu süreçte en önemli unsur gizlilik ilkesidir. TALPA Meslektaş Destek

Kpt. Plt. Hüseyin Murat Ersoy / TALPA Başkanı

Ağı'na başvuran tüm meslektaşlarımız gizlilik ilkesi çerçevesinde, konularında uzman gönüllü meslektaşları ile temas ederek kendilerine problemlerin çözülmesi yönünde destekte bulunulması sağlanacaktır. Bu vesileyle THY, Corendon, MNG, ULS ve Freebird havayolları ile anlaşma sağlanmış olup, TALPA'dan Peer Support hizmeti alacaklardır. Böylelikle tüm meslektaşlarımızın yaşadıkları problemleri rahatlıkla atlatabilmelerinde yanlarında olmaktan mutluluk duyacağız.

Mayıs, haziran, temmuz ve ağustos aylarında gerçekleşen bir çok uluslararası toplantıya katılmış bulunmaktayız. Bu uluslararası toplantılarımıza çalışma gruplarımızda görev alan kaptanlarımız fiziksel olarak katılım sağlamış olup ülkemizi ve derneğimizi en iyi şekilde temsil etmişlerdir. Kendilerine çok teşekkür ederiz. Ayrıca bu sene gerçekleşen ECA Başkanlar toplantısında, ülkemizdeki sivil havacılık gelişmelerini ve bu süreçte havacılık sektörünün Türkiye'de çok iyi boyutta olduğu tarafımıza sorulmuş olup, bunun sebepleri de kendilerine açıklanmıştır. Kasım ayı içerisinde, yine bir uluslararası toplantıya ev sahipliği yapacağız. Uluslararası boyutta çok büyük bir öneme sahip olan IFALPA AAP toplantısını 8, 9, 10 Kasım'da Bakırköy Titanik otelde gerçekleştireceğiz.

Temmuz 2021'de gerçekleştirilen Genel Kurul ile PİLVAK yönetimini teslim alan Kpt. Plt. Sabri Duman ve ekibine başarılar diliyor, her daim yanlarında olduğumuzu belirtmek istiyoruz.

Bünyemizde bulunan TALPA Test Center, bu ay içerisinde gerçekleştirilen anlaşmalarla Türk Hava Yolları Akademisi pilotlarına ve Pegasus pilotlarına ücretsiz hizmet verecektir.

27 Eylül 2021 günü İstanbul Valisi Sayın Ali Yerlikaya'yı makamında

ziyaret ederek TALPA'nın çalışmaları hakkında kendilerine bilgi verilmiş, havalimanındaki uygulamalar, güvenlik gibi konularda bilgi paylaşılmıştır. Ayrıca Valilik sorumluluk alanında olan konularla ilgili olarak meslektaşlarımızın bizlere iletmış olduğu sorunlar, çözüm önerileri ile birlikte makamlarına arz edilmiştir. Sayın Valimizin talimatı üzerine İstanbul Havalimanı'nda, İstanbul Havalimanı Mülki İdare Amiri, İstanbul Gümrük ve Dış Ticaret Müdürü ve İGA İstanbul Havalimanı Bölge Müdürü katılımı ile ilgili konuları görüşmek üzere bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Son derece faydalı geçen toplantıda TALPA'ya üyelerimizin iletmış olduğu konular gündeme getirilmiş, havacılık ve uçuş emniyeti ve güvenliği konularında TALPA tarafından her türlü desteğin verileceği kendilerine ifade edilerek, ilgili konularda karşılıklı anlayış çerçevesinde düzenlemelerin yapılması için yakın iş birliği içerisinde olunması konusunda görüş birliğine varılmıştır.

Bildiğiniz üzere 15 Mayıs Hava Şehitleri anma günü olarak kabul edilmiştir. Bir medeniyet projesi olarak 29 Ekim 1923'te ilan edilen Cumhuriyetimiz ile birlikte havacılığımız ivme kazanmış, havacılığın önemini diğer ülkelerden çok önce fark eden Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk eşsiz öngörüsüyle söylediği "İstikbal Göklerde" sözünü Türk gençlerine bir hedef göstermiştir. Bu hedef doğrultusunda Türk Ulusu çok sayıda isimsiz kahraman yetiştirmiştir. Şehadetleriyle biz Türk pilotlarına ışık ve yol gösteren, ülkemiz ve havacılığımız için canlarını veren asker ve sivil tüm şehitlerimizin toprağa değil bu milletin kalplerine ve gönüllerine gömülmüş olduklarını bilerek, TALPA olarak aziz hatıraları önünde saygı ile eğiliyoruz.

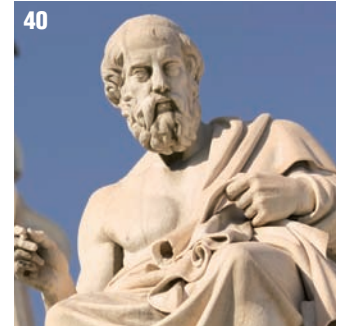
Türkiye Havayolu Pilotları Derneği TALPA bu sene 63 yaşına

gelmiş bulunmaktadır. 1958 yılında kuruluşundan bugüne kadar Türk havacılık sektörümüzün belkemiği olan meslektaşlarımızın sesi olmayı sürdüren derneğimiz, aynı zamanda ülkemizin en eski sivil toplum kuruluşlarından biri olmanın da haklı gururunu yaşamaktadır. Bu gurur, kuruluşundan bugüne kadar emeği geçen ve üyelikleri ile bize güç katan tüm meslektaşlarımızındır. Başta derneğimizi kuran meslek büyüklerimiz olmak üzere, bugünlere ulaşmasında emeği geçen tüm üyelerimize şükranlarımızı sunuyor, ebediyete intikal etmiş olanları rahmetle anıyoruz. TALPA yönetimi olarak 2,5 yıl önce aldığımız TALPA bayrağını da daha da yükseltmek için taşıyarak, yapılanların üzerine bir tuğla daha koymak için var gücümüzle çalışmaya devam ediyoruz. Mutlulukla paylaşmak isteriz ki meslektaşlarımızın yönetimimiz süresince derneğimize göstermiş oldukları teveccüh ve ilgi her geçen gün artmakta, dolayısıyla TALPA havacılık sektörümüz içerisindeki saygın yerini her geçen gün daha da sağlamlaştırarak, pilotluk mesleği ile ilgili tek meslek çatısı olduğunu açık bir şekilde göstermektedir.

"Milletin istiklâlini yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır" diyerek çıktığı yolda, yedi düvele karşı kazandığı zaferlerle, ülkemizde bağımsızlık ateşini yakan Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Türk Milletini yeniden tarih sahnesine çıkardığı kutlu bir gün olarak 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramımızı ve Türk gençlerine emanet ettiği bağımsızlık mücadelemizin en büyük zaferi olan 30 Ağustos Zafer Bayramımızı kutluyor izinden asla ayrılmayacağımız Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, silah arkadaşlarını ve vatanımız için kadınıyla erkeğiyle canını ortaya koyan şehit ve gazilerimizi saygı ve rahmetle anıyoruz.

Saygı ve Sevgilerimle...

İçindekiler

6 UÇUŞ GÖREVLERİNDE KOKPİTTE GÖZLEME (MONITORING)

Gözlem faaliyeti, aslında uçuşun her safhasında doğal olarak yapılan ve pilotlar tarafından yer yer çok da önemsenmeyen bir faaliyettir.

22 INITIAL CONTINUATION REFRESHER EĞİTİMLERİ

Havacılıkta uçak teknisyeni olsun, pilot olsun, kabin ekibi olsun 2 yılda bir devam eğitimlerini almaları gerekmektedir.

10 İNSAN FAKTÖRÜ: 'GİZLİ ÖĞRENME VE ROL MODEL OLMAK'

Pilotlar için sosyal yetkinliklerden biri Liderlik ve Takım çalışmasıdır. Liderlik tüm pilotlar için geçerli olmakla birlikte özellikle Kaptan Pilotun sorumluluğu olarak karşımıza çıkıyor.

28 VAROLAN BABANIN YOKLUĞU

Yaşamın başlangıcından itibaren bize iyi olduğumuzu ve sevdiğimizizi hissettiren ebeveynlerimize şüphesiz ki hepimizin ihtiyacı var.

14 PİLOTLUK ÇOCUKLUK HAYALİ OLMAKTAN ÇIKIYOR MU?

Pandemi nedeniyle henüz önümüzü tam olarak göremiyoruz. Pilotlara olan ihtiyacın ne denli yüksek olduğunu konuşurken mesleğin geleceğini tartışır olduk.

30 SİBER SALDIRILARA KARŞI NASIL KORUNURUZ?

Bilim kurgu filmlerdeki sahnelerin yaşanmayacağını söylemek her geçen gün daha da zorlaşıyor, değil mi?..

18 YORGUNLUK YÖNETİMİ FATIGUE MANAGEMENT

Fiziksel yorgunluk, bir kişinin kaslarına beklenen derecede kuvvet uygulayamamasıyla ilgilidir. Tüm vücudun genel bir yorgunluğu veya belirli kas gruplarıyla sınırlı olabilir.

40 NEVER FORGET LIFE HAYATI UNUTMAYIN

Platon'a göre, hayatın anlamı "Daha çok öğrenmek"ten başka birşey değildir.

TALPA adına
SAHİBİ VE SORUMLU MÜDÜR
TALPA Yönetim Kurulu Başkanı
Kaptan Pilot H. Murat ERSOY

YAYIN KURULU
Kaptan Pilot H. Murat ERSOY
Kaptan Pilot Muharrem GÜNDOĞAN
Kaptan Pilot R. Okan ÜREKSOY

EDİTÖR
Tuncer TAŞDÖĞEN

DERGİ & REKLAM KOORDİNATÖRÜ
Ebru A. KARATAŞ
TALPA Basın ve Halkla İlişkiler Koordinatörü

YÖNETİM YERİ
Türkiye Hava Yolu Pilotları Derneği
Şenlikköy Mahallesi, Avcılar Sokak No: 43
34253 Florya / İstanbul
Tel: 0212 662 12 01
Fax: 0212 662 12 03
e-mail: talpa@talpa.org
web: www.talpa.org

BASKI
Umur Basım Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Dudullu OSB 2. Cadde No:5
Ümraniye - İstanbul
T: 0216 645 62 00 C: 0 542 5273705
www.umur.com.tr

TÜRK PİLOTLARI BULUŞMA NOKTASI

Bu dergide yayımlanan makale ve yazılar yazarın şahsi görüşünü temsil eder. TALPA'nın resmi görüşü olarak kabul edilemez. Makale, yazı ve görsellerin kullanımından kaynaklanan her türlü hukuki ve cezai sorumluluk yazara aittir. Her türlü isim, marka ve konsept hakları TALPA'ya aittir. Herhangi bir metin ya da bölüm TALPA'nın izni olmaksızın alınmaz. KOKPİT dergisinin isim ve logosuna ait tüm ticari marka hakları TALPA'ya aittir. TALPA bu dergide yer alan reklam ve ilanların, reklamveren, reklama konu mal ya da hizmeti, reklamın içeriği vs. gibi konuların hiçbirisi üzerinde doğrudan kontrol hakkına sahip değildir. Bir başka ifade ile TALPA'nın bu dergide yer alan reklamların yayınlanması dışında sözkonusu reklam içeriği ve/veya reklamveren ile herhangi bir bağlantısı, işbirliği veya ortaklığı bulunmamaktadır. Reklam ve ilanlara konu mal veya hizmet sunulması ile ilgili her türlü hukuki ve cezai sorumluluk reklamverene aittir.

TALPA Yayın Kurulu, yazarların gönderdiği yazıların tamamını veya bir kısmını yayımlayıp yayımlamamakta serbesttir. Yayımlanan eserlerle ilgili yazara telif hakkı ödenmez.

44 ANADOLU'NUN ZAMANA DİRENEK MUHTEŞEM ROMA TAPINAKLARI

Anadolu sahip olduğu tarihî zenginlikleriyle ülkemizin en önemli değerlerini içerisinde barındırmaktadır.

50 PROSTAT KANSERİ RİSKİNİN FARKINDA MIYIZ?

Dünyada ve Türkiye'de erkeklerde en sık görülen kanser türlerinden olan prostat kanseri, erkeklerde kansere bağlı ölümlerde de akciğer kanserinin ardından ikinci sırada yer alıyor.

54 SANAT TOPLUMU TERBİYE ETMELİ, TOPLUM SANATI YÖNLENDİRMEYELİ: TARDU FLORDUN

Ünlü olmak keşke bir meslek olabilseydi :) Günümüz düzeninde Pop-Art mucidi Andy Warhol'un da uzun yıllar önce ifade ettiği gibi "Herkes bir gün 15 dakikalığına ünlü olacak".

58 KARANTİNA SÜRESİNCE SİNEMADAN, TİYATRODAN UZAK KALMAK İSTEMEYENLER İÇİN BİRBİRİNDEN FARKLI ONLINE İÇERİKLERİ SİZLER İÇİN DERLEDİK. DEVLET TİYATROLARI'NIN, BELEDİYELERİN TİYATRO YOUTUBE KANALLARINDAN, INSTAGRAM HESAPLARINA KADAR BİRÇOK İÇERİĞİ LİSTEMİZDE BULABİLİRSİNİZ...

UÇUŞ GÖREVLERİNDE KOKPİTTE GÖZLEMLEME (MONITORING)

Dr. Kpt. Plt. M. Melih BAŞDEMİR
Ekip Kaynak Yönetimi

HAVACILIK ENDÜSTRİSİNDE MEYDANA GELEN TEKNOLOJİK GELİŞMELER SONRASINDA, UÇUŞTA MANUEL OLARAK YAPILAN BİRÇOK FAALİYET OTOMASYONA BAĞLANMIŞ, PİLOTLARIN İŞ YÜKÜNÜ AZALTMIŞTIR. ANCAK BU DURUM BERABERİNDE KOKPİT EKİBİNİN VE OTOMASYONUN 'GÖZLEM' ALTINDA TUTULMASI VE HERHANGİ BİR AKSİLİK DURUMUNDA KUMANDANIN ALINMASINA HAZIR DURUMDA OLMA ZORUNLULUĞUNU DOĞURMUŞTUR. BUNUN DA ÖTESİNDE, ÖZELLİKLE OTOMASYONUN GÖZLEMLENMESİ DURUMU UÇUŞUN 'ALTIN KURALLARI' ARASINA YER ALMIŞTIR. SONUÇTA DA KOKPİTTE; PİLOTLAR VE OTOMASYON ARASINDA İYİ BİR KOORDİNASYON, DURUMSAL FARKINDALIK (DF), İŞ BİRLİĞİ VE GÖZLEM FAALİYETLERİ İHTİYACI DOĞMUŞTUR. BUNU SAĞLAMAK İÇİN DE PİLOTUN T HARFİ PATERNİNDE OTOMASYONU GÖZLEMLEMESİ VE PF'İ- UÇAN PİLOTU (UP) SHU LİMİTLERİNDE UÇUP UÇMADIĞINI DENETLEME GEREĞİ OLUŞMUŞTUR.

Gözlem faaliyeti, aslında uçuşun her safhasında doğal olarak yapılan ve pilotlar tarafından yer yer çok da önemsenmeyen bir faaliyettir. Ancak, dikkatin azaldığı, iş yükünün arttığı ve zaman baskısı olan durumlarda gözlem uçuş emniyetinin olmazsa olmazı, hayat kurtaran bir faaliyet haline gelir.

Gözlem; uçuşun her safhasında uçuş operasyonun normal akışında gittiğini denetleme ve otomasyonu, uçak sistemlerini, diğer kokpit üyelerini gözleyerek algılama faaliyetidir. Gözlem bilişsel bir faaliyettir; zihinsel çaba gerektirir, teknik olmayan yeteneklerin

kullanılmasıyla oluşur, ve gözlenen sistemlerde meydana gelen sapmaları fark ederek normale döndürülmesini sağlar.

Gözlemeleme uçuşun emniyetli bir şekilde yapılabilmesi için pilotun bilgi, yetenek ve davranışlarını uygun bir şekilde kullanarak uçağın olması gereken beklenen durumuyla, gerçek durumu arasındaki uyumun takip edilmesi faaliyetidir. Gözleme aktif veya önleyici tedbir olarak yapılır. Aktif olarak yapılan gözlem ile;

Beklenmeyen tehditlerin fark edilmesi ve bunların savuşturulması,

Hataların fark edilmesi ve düzeltilmesi,

İstenmeyen uçak durumuna girmeden uçağın emniyetli bir şekilde uçurulması sağlanır.

Örnek olarak, beklenmedik bir şekilde Oraj-CB bulutlarıyla karşılaşılması durumunda UP'a bu bulutların savuşturulması için uygun bir başın tavsiye edilmesi, bu bulutları savuşturmada UP'un yanlış olarak yaptığı kaçınmasının düzeltilmesi için öneride bulunulması ve son olarak, kaçınma yapmayan UP'tan kumandanın alınarak kaçış manevrasının yapılması PM- Gözleyen Pilot- GP'un görevlerindedir.

Gözlem duyu organlarından özellikle göz ve kulakla yapılır, ama aynı zamanda duman ve kokunun algılanması gibi

burun, ya da diğer hislerle de yapılabilir. Gözlem genel olarak uçuş emniyetinin sağlanmasında DF'nin korunmasına yardımcı olur. Aynı zamanda, UP'ye uçuşla ilgili bilgi vererek uçuş operasyonlarına yardımcı olunmasında, uçuşla ilgili zihinsel hazırlığın korunmasında, anormal durumlarda arızanın çözümlenmesinde ve ağır iş yükü olan durumlarda UP'nin iş yükünün hafifletilmesine yardımcı olur.

Gözlemeleme uçuş için hayati bir öneme sahip olsa da her zaman uçuşta ideal gözlem seviyesine ulaşamayabilir ya da elde ettiğimiz etkin gözlem seviyesini kaybedebiliriz. Burada

GÖZLEM; UÇUŞUN HER SAFHASINDA UÇUŞ OPERASYONUN NORMAL AKIŞINDA GİTTİĞİNİ DENETLEME VE OTOMASYONU, UÇAK SİSTEMLERİNİ, DİĞER KOKPİT ÜYELERİNİ GÖZLEYEREK ALGILAMA FAALİYETİDİR.

insanın gözlem faaliyetine zarar verebilecek birtakım etkenler bulunmaktadır. Bu etkenlerin bazıları:

Rehavet: Uçuş faaliyetleri belli bir düzeyde atıklık gerektirir, rehavete kapılmak dikkat kaybına ve gözlem yeteneğinin azalmasına sebep olur.

Dikkat dağılması: Dikkat yönetimi başlığında da anlatıldığı gibi, dikkati elde etmek ve sürdürmek kolay bir iş değildir. Özellikle dikkat dağıtıcı unsurlardan uzak durmak ve steril kokpit usullerini uygulamak dikkat dağılmasını engelleyecektir.

Düşük dikkat seviyesi: İş yükünün az olduğu seyir safhası ya da yerde ve havada yapılan beklemlerde operasyonun daha etkin sürdürülmesi veya uçuş emniyetinin sağlanmasında sorunlar yaşanabilir. Seyir safhasında otomasyonun yeterince gözlenmemesi

sonucunda uçağın sürati kontrol edememesi ve sonunda limit dışı bir süratle karşılaşılması bu duruma örnektir.

Düşük seviyede performans sergileme: Kişi her zaman aynı performans seviyesinde olamaz, bundan dolayı uçuşta görevlerini aksatabilir. Zaten yapısı gereği zor olan GP görevlerini uygulamak eylemi, performansın düşük olduğu durumlarda daha da zor hale gelebilir.

DF Kaybı: GP faaliyetinde en önemli faktör DF'dir. DF sağlayamayan bir pilot uçuş ve gözleme görevlerini yerine getiremez.

Yorgunluk: Yorgunluk ve bir adım ötesi olan Bitkinlik (Fatigue), kişinin odaklanmasını zorlaştırır, dikkat dağınıklığına ve uşengeçliğe sebep olur. Daha çok zihinsel çaba gerektiren GP görevleri yorgun bir beden ve zihinle yerine getirilemez.

Stres kaynakları: Stres,

kişinin zihninin daralmasına, performansının düşmesine, algısının azalmasına ve genel olarak performans düşüklüğüne sebep olur. Yüksek iş yükü olan durumlar, kontrol uçuşları, anormal durumlar, emercensiler bol stresli ortamlardır. Özellikle bu durumlarda FORDEC gibi sistem bazlı düşünme yöntemleri benimsenmelidir.

4.6.1. Görev Paylaşımı ve Görev Yoğunluğu

Kokpit içinde pilotların uçuş emniyetini sağlamada karşılaştıkları en önemli sorunlardan birisi de görev paylaşımı ve görev yoğunluğudur (task sharing ve tasks saturation). Her ne kadar EKY eğitimlerinde bu konuların önem derecesi vurgulansa da kokpit içinde bu konuların etkileri her türlü yer eğitim, simülör ve uçuş eğitimlerinde anlatılmaya devam etmektedir. Çünkü

bununla ilgili çalışmalarda kazaların %23'ünün, olayların %49'unun görev paylaşımından kaynaklanan sorunlardan oluştuğu görülmektedir.¹

Bir uçuş operasyonunun yönetilmesinde, daha önce de bahsedildiği gibi, pilotlar arasında Uçan ve Gözleyen Pilot ayrımları yapılır. UP, uçuşun yönetilmesi, iniş/kalkış gibi teknik olarak yerine getirilmesi ve brifinglerin yapılması faaliyetleriyle uğraşır. GP ise uçuşu sürekli gözler, zihinsel olarak UP'in faaliyetlerine katılır ve SHU'da olacak sapmaları fark ederek SHU'ya uygun hareket edilmesini sağlar. Örnek verilecek olursa, UP'un izin almadan piste girmesinin önlenmesi, uçuş bilgisayarına girilen yanlış irtifanın fark edilerek düzeltilmesi, oto pilotun seyir rotasında yaptığı sapmaların fark edilerek manuel olarak rotaya dönülmesi, stabil olunmayan durumların fark

GÖZLEME UÇUŞUN EMNİYETLİ BİR ŞEKİLDE YAPILABİLMESİ İÇİN PİLOTUN BİLGİ, YETENEK VE DAVRANIŞLARINI UYGUN BİR ŞEKİLDE KULLANARAK UÇAĞIN OLMASI GEREKEN BEKLENEN DURUMUYLA, GERÇEK DURUMU ARASINDAKİ UYUMUN TAKİP EDİLMESİ FAALİYETİDİR

edilerek pas geçme işleminin başlatılması, vb. verilebilir.

Uçuş emniyetini sağlamada GP'nin rolü çok önemlidir. Bilindiği gibi uçak olay ve kazaları sadece tek faktöre bağlı değildir, uçağın ergonomisi, sistemsal sorunları pilot hataları, çevresel koşullar vb. faktörler bir araya gelir ve kazaya sebep olur. UP burada bahsedilen tüm faktörleri aynı anda yönetemeyebilir, bu sırada devreye GP girer. GP uçuş her safhasında herhangi bir sebepten dolayı meydana gelebilecek sapmaları fark eder ve uçuş standartlardan sapmadan devam etmesine yardımcı olur.

4.6.2. Gözlem Görevi

Görev olarak ele alındığında GP'nin yapması gerekenler yani gözleme görevi aşağıda yer alan maddelere bağlı olarak yapılmalıdır:

Gözleme işi bir disiplin

işidir. Sürekli olarak belli bir patern içinde uçağın bulunduğu durumu gözleme, anlama, yorumlama faaliyetlerini içerir. Uçağın konfigürasyonunu, enerji durumunu, uçuş parametrelerini, otomasyonu ve diğer ekip üyelerinin davranışlarını takip edilmesini sağlar.

Beklenen durumla, gerçek durum arasındaki farkın anlaşılmasını ve düzeltici işlemin yapılmasına yardımcı olur.

Anında ters giden durumlara müdahale etmek yerine makul bir zaman içinde düzeltici işlem yapılmadığı durumda tavsiye et, direktif ver, kumandayı al (advise, ask, take over) hiyerarşisi ile müdahale edilmesini öngörür.

Her zaman ekip üyeleri arasında etkili iletişime ihtiyaç duyar.

Görevlerin önceliklendirilmesini, iş akışından kopma ya da dikkat dağılması yaşandığı durumlarda

GHU'ya uygun bir şekilde akışın devam ettirilmesini ve elde edilmesi planlanan hedeflere odaklanılmasını sağlar.

Rol ile görev arasındaki ayrımın iyi bir şekilde yapılmasını, görev paylaşımının etkili bir şekilde yerine getirilmesine yardımcı olur.

Otomasyonun denetlenmesini ve istenmeyen durumlarla karşılaşılması durumunda otomasyonun devre dışı bırakılarak manuel olarak uçuşa devam edilmesini sağlar.

SONUÇ

Gözlem faaliyeti EKY eğitimlerinde uçuşta emniyetin sağlanması için işlenen konulardandır. Gözlem faaliyeti sırasında; dikkatin sağlanması ve devam ettirilmesi, dikkat dağıtıcı unsurların bilinmesi, bunlara karşı önlem alınması, dikkati korumayla ilgili stratejilerin bilinmesi önemlidir

Aynı zamanda Gözlem

faaliyetinin ne olduğu, nasıl yapılması gerektiği, gözlem stratejileri, görev paylaşımı ve yoğun görevler sırasında yoğunluğun azaltılması için yapılan gözlem faaliyetlerinin bilinmesi gereklidir. Özellikle UP ve GP ayrımının iyi bir şekilde yapılması ve SHU (Standart Harekat Usulleri)'nde belirtildiği gibi görevlerin yapılması sağlanmalıdır. Bu şekilde uçuşun daha emniyetli ve güvenli bir şekilde olması beklenmelidir.

Sonuç olarak EKY içinde bilişsel bir faaliyet olan Gözlem faaliyeti, bir havacının bilgi, yetenek ve davranışlarını uygun bir şekilde kullanması ile gerçekleşir. Ancak iyi bir disiplin ve profesyonellik gerektirdiğinden sürekli olarak yüksek seviyede gözlemlenmek zordur. Bunun için dikkat sağlama ve etkili gözlem yapma stratejilerinin iyi bir şekilde bilinmesi gerekmektedir.

LİSANS KAYBI

LİSANS KAYBI VE GEÇİCİ LİSANS KAYBI

Poliçenin ilk şartı TALPA'ya (Türkiye Havayolu Pilotları Derneği) üye olmaktır.

AZAMİ YAŞ SINIRI: 65 yaş

KALICI LİSANS KAYBI: Sigorta bedelinin %100'ü psikolojik veya psikiyatrik hastalığa bağlı olması durumunda %25'i karşılar. Ödeme bekleme süresi, 180 gündür.

Kalıcı Lisans Kaybı Teminatları:

100.000 USD - 150.000 USD. - 200.000 USD. - 300.000 USD.

GEÇİCİ LİSANS KAYBI: Lisans kaybında seçilen teminatın (bedelin) aylık %2'sidir. Psikolojik veya psikiyatrik hastalığa bağlı olması durumunda seçilen teminatın (bedelin) aylık %0,5'idir.

Ödeme bekleme süresi, 90 gündür. Teminatları 2.000 USD - 3.000 USD - 4.000 USD - 6.000 USD'dir. Sigorta 1 yıllıktır. Her yenileme yılında %10 indirim verir.

PRİM İADELİ HAYAT SİGORTASI

Poliçenin ilk şartı TALPA'ya (Türkiye Havayolu Pilotları Derneği) üye olmaktır.

12 yıl ödediğiniz primi süre sonunda size iade eder. Hem de ailenize sizden sonra iyi bir yaşam sağlar.

Seçtiğiniz teminatın, %35'ini vergiden iade alırsınız. Böylece süre sonunda geri alacağınız tutarda %35 kârlı olursunuz.

2 yıl poliçeye ara verebilir ve teminat altında kalmaya devam edersiniz.

TALPA üyelerine özel 6. yıldan sonra ödenen primi yarıya düşürme hakkı tanır.

Ve sadece teminat %25 düşer.

Aylık ödediğiniz doları sabit kurla ödeyebilirsiniz.

Aileniz sizi reddi miras etmek zorunda kaldığında bu poliçe teminatına kimse el-koyamaz ve dünyanın her yerinden çekebilirler.

3 yıldan sonra içeride biriken paranızı 1 yıl faizsiz kullanma hakkı tanır.

TALPA KORUMA POLİÇESİ

Poliçenin ilk şartı TALPA'ya (Türkiye Havayolu Pilotları Derneği) üye olmaktır.

TEMİNAT LİMİTLERİ

Ferdi kaza sigortası _____ : Vefat _____ : 200.000 TL

Sürekli sakatlık _____ : 200.000 TL

Gayri ihtiyari işsizlik teminatı ____ : Aylık _____ : 20.000 TL

Aile hukuksal koruması teminatı _____ : 10.000 TL

Sizi her açıdan korumaya alır.

Ayrıntılı bilgi ve teklif için aramanızı rica ederiz.

Tel: 0212 662 12 01 – 0212 662 12 02 Dahili: 6

Cep: 0507 156 34 33

Mail: sigorta@talpa.org

İNSAN FAKTÖRÜ

'GİZLİ ÖĞRENME VE ROL MODEL OLMAK'

Timuçin GÜREL
THY INSTRUCTOR
Uçuş Eğitim Başkanlığı

BAŞLARKEN...

Pilotlar için önemli sosyal yetkinliklerden birinin Liderlik ve Takım çalışması olduğunu biliyoruz. Liderlik tüm pilotlar için geçerli olmakla birlikte özellikle Kaptan Pilotun önemli bir sorumluluğu olarak karşımıza çıkıyor. Liderlik için gereken niteliklere sahip olan bir Kaptan Pilot, ekibini iyi yönetip, ortak amaçlar doğrultusunda motive ettiği gibi belki de farkında olmadan çok önemli bir konuda da ciddi bir gelişim sağlamış oluyor. O da örnek olmak. Ya da diğer bir deyişle rol model olmak. Liderlik ve Takım Çalışması yetkinliğinin alt kırımlarına baktığımızda tüm maddelerin doğru ve uygun tutum geliştirmeye dönük olduğunu görebiliriz.

Uygun tutum doğrultusunda davranışlar sergileyen bir Kaptan Pilot yüksek seviyede farkındalık ve doğru kararlarla emniyetli sahada duracağı gibi, tüm ekip üyeleri üzerinde de etki oluşturacaktır.

Günümüzde insanı geliştirmenin kurumsal gelişime katkısının farkında olan ve bunun da uçuş emniyetine etkisini görebilen havayolları rol model olmak konusunda Kaptan Pilotlarına ayrıca eğitimler veriyor. Böylelikle pilotlarında hedeflediği konularda yeni öğrenmeler sağladığı gibi eğitim maliyetinin de düşürmüştüğü oluyor. Nasıl mı? Birlikte inceleyelim.

ÖĞRENME SÜRECİ...

Öğrenmeyi genel olarak,

tekrar ya da yaşantı sonucu bireyin davranışında ortaya çıkan ve kalıcı olan değişiklik olarak tanımlayabiliriz. Buna göre öğrenmenin, aşağıda açıklanan üç temel bileşeni olduğunu söyleyebiliriz.

- Davranış değişikliği. (Burada ifade edilen, gözlenebilen ya da ölçülebilen türden bir davranış değişimidir.)
- Değişikliğin tekrar ya da yaşantı sonucu ortaya çıkması.
- Süreklilik göstermesi.

Diğer taraftan öğrenme iki yolla gerçekleşmektedir. Bunlardan ilki koşullanma yoluyla öğrenme diğeri ise bilişsel yolla öğrenmedir. Rol model olmakla ilgisi nedeniyle yazımızda bilişsel öğrenmeden bahsedeceğiz. Bilişsel öğrenme süreçleri yapısal özellikleri

nedeniyle karmaşıktır. Bu öğrenme insan beyninde oluşur. Okuyarak, izleyerek, dinleyerek sürekli pek çok şey öğreniriz. Bilişsel öğrenme, organizmanın anlama, algılama, hatırlama, düşünme gibi zihinsel yetileri aracılığıyla verileri değerlendirmesi anlamı taşır. Bu tür öğrenmenin ağırlık noktası bilgilerin biriktirilmesi ve işlenmesidir. Başka bir deyişle yaşantılar depolanır ve bunlar anlam kazanır. Bilişsel öğrenme farklı şekillerde olabilir. Bunları kısa kısa ele alalım.

Gizli (Örtük) Öğrenme

Farkına varmadan öğrenme olarak da ifade edebiliriz. Bu tür öğrenmede insan öğrenmeye niyet etmeden, bir şey öğreniyorum demeden, farkında

PİLOTLAR İÇİN ÖNEMLİ SOSYAL YETKİNLİKLERDEN BİRİNİN LİDERLİK VE TAKIM ÇALIŞMASI OLDUĞUNU BİLİYORUZ. LİDERLİK TÜM PİLOTLAR İÇİN GEÇERLİ OLMAKLA BİRLİKTE ÖZELLİKLE KAPTAN PİLOTUN ÖNEMLİ BİR SORUMLULUĞU OLARAK KARŞIMIZA ÇIKIYOR.

olmadan öğrenir. Örneğin bir kitap okurken birkaç kez dinlediğimiz şarkının sözlerini bir süre sonra öğrenmemiz mümkündür. Burada hedefimiz şarkının sözlerini öğrenmek değildir. Ancak arkada birkaç kez çalan şarkının sözleri biz istemeden zihnimize yerleşebilir.

Rol Model Alarak Öğrenme

İnsanın herhangi bir özelliği nedeniyle beğendiği birini örnek alması, onu izlemesi ve onun gibi davranmayı öğrenmesi, rol model alarak öğrenmedir. Örneğin bir kişi eğitim aldığı öğretmenlerinden birini, sahip olduğu bir ya da birden fazla özelliği nedeniyle örnek olarak alıp, ona benzeme çabasına girebilir. Bu tür öğrenme içinde bir miktar taklit etmeyi barındırır. İnsanlar çevrelerinde referans aldıkları, belli özellikleriyle kendilerine hitap eden kişileri gözlemleyerek bu

tip öğrenmeler gerçekleştirirler.

Kavrama Yoluyla Öğrenme

Kavrayarak öğrenme çözüm gerektiren bir durumun bileşenleri arasındaki ilişkinin, yapılan bir değerlendirme ve akıl yürütmeyle ortaya çıkarılmasıdır. Bu öğrenmede sonuç akıl yürütme sayesinde sanki aniden ortaya çıkar. Örneğin zor bir problem üzerinde akıl yürütürken birden bir bağlantıyı görerek çözüme ulaşmak buna örnektir. Bu örnekte, bir durum üzerinde düşünüp, çeşitli yolları denerken birden uygun bir yol bulmak söz konusudur. Bu tip öğrenme genellikle formal eğitim ortamlarında daha fazla gerçekleşen bir türdür.

Öğrenmede Yolların Etkisi

Bilişsel öğrenme süreçlerinde elbette yukarıda belirtilen tüm

yollar etkilidir. Ancak şunu ifade etmek gerekir ki öne çıkan ve yaygın olarak görülen gizli (örtük) ve rol model alarak öğrenme olmaktadır. Bizler öğrenmenin oldukça önemli bir kısmını iş veya sosyal hayatın içinde farkında olmadan ve/veya bize uygun gelen örneklerden gözlemleyerek öğreniyoruz. Bazı araştırmalar toplam öğrenmenin üçte ikisinin bu şekilde gerçekleştiğini gösteriyor. Bu bakımdan bizim yazımıza konu olan gizli (örtük) öğrenme ve rol model almak başlıkları öne çıkıyor. Bu doğrultuda uçuş ortamlarında ve uçuş ekipleri açısından bu konuya biraz daha yakından bakalım.

UÇUŞ ORTAMLARINDA ROL MODEL OLMAK

Uçuş ekipleri gerekli tüm konularda ve belirli periyotlarda eğitim almaktadır. Bu eğitimler

arasında ekip kaynak yönetimi gibi eğitimler alt başlıkları içinde davranışsal unsurları da barındırır. Bu konuda gerek teorik gerekse uygulamaya dönük bilgi paylaşımı yapılır. Diğer taraftan pilotların hayatında önemli bir yer tutan simülasyon ve uygulama eğitimlerinde de pek çok bilginin beceriye dönüşmesi yolunda gayret gösterilir. Ayrıca yine uçuş ekiplerinin dikkatle takip etmek durumunda olduğu zorunlu dokümanlar kanalıyla da onları alanda güncel tutacak bilgi paylaşımları yapılır. Ancak unutmamak gerekir ki “İnsanlar ağızımıza değil ayaklarımıza bakarlar.” Bu anonim sözün çok güzel ifade ettiği gibi gerek eğitim süreçlerinde gerekse destekleyici doküman paylaşımı ve benzeri diğer süreçlerde kazandırılmaya çalışılan tüm konular için uçuş operasyonunda karşılaşılan durumlar daha belirleyicidir. ➤

GÜNÜMÜZDE İNSANI GELİŞTİRMENİN KURUMSAL GELİŞİME KATKISININ FARKINDA OLAN VE BUNUN DA UÇUŞ EMNİYETİNE ETKİSİNİ GÖREBİLEN HAVAYOLLARI ROL MODEL OLMAK KONUSUNDA KAPTAN PİLOTLARINA AYRICA EĞİTİMLER VERİYOR.

Örneğin havayoluna yeni katılan bir pilota çeşitli süreçlerde monitoring konusu öğretilir. Etkili monitoring'in durum farkındalığı oluşturmanın ilk adımı olduğundan bahsedilir. Bu konuda uygulama örnekleri paylaşılır. Konunun önemli olduğunu kavrayan pilot, hatta gittiğinde monitoring konusunun uygun seviyede gerçekleşmediğini, etkin monitoring'i engelleyecek unsurların kokpitte sergilendiğine şahit olursa, bunların bir değil birden fazla uçuşunda yaşarsa maalesef bir süre sonra eğitimde öğrendikleri sönmölenmeye başlayacak ve yerini konuya ilişkin farkında olmadan içinde bulunduğu ortamdan aldıkları ve/veya rol model olacak kişilerde gördükleri alacaktır.

Konuya aynı örnek üzerinden bir de iyi taraftan bakalım. Yukarıda belirtildiği gibi

eğitimde monitoring konusunu öğrenen, önemini kavrayan bir pilot hatta gittiğinde karşılaştığı Kaptanlarda etkin monitoring becerisini görüyor. Hatta daha ileri götürelim. Önleyici monitoring davranışları izliyor. Kaptan yaklaşımda diğer trafikleri dinliyor ve kuş çarpması vakası duyuyor. Hemen kendisiyle konu hakkında paylaşım yapıyor ve yaşamları halinde yapacaklarını söylüyor. Ve farzedelim kuş çarpması ihtimali kendileri için de beliriyor. Konuştuklarını uyguluyorlar ve durumu anlatıyorlar. Bunu yaşayan pilot, takdir edersiniz ki artık eğitimde öğretilenin çok ötesinde bir öğrenme gerçekleştiriyor. Bir pilot, bu örneği birden fazla yaşadığında bir süre sonra kendisinde de fazla bir çaba harcamadan aynı becerinin gelişmeye başladığını göreceği gibi bu etkin davranışı sergileyen Kaptanlardan bazılarını iyi özellikleri itibarıyla rol model olarak başka önemli becerileri de kazanmaya başlayacak.

KONUNUN PSİKOLOJİK BOYUTU...

Konunun öğrenme boyutunun yanısıra psikolojik boyutuna da değinmek gerekiyor. Özellikle sosyal becerilerin rol model ve farkında olunmadan kazanılmasının psikolojik boyutu var. Araştırmalar gösteriyor ki, insan karşısındaki kişinin sergilediği davranışa uygun bir karşılık verme eğilimi gösteriyor. Karşımızdaki kişi bize herhangi bir konudaki iletişimde uygun bir yaklaşım sergiliyorsa biz de ona karşı aynı uygun yaklaşım içinde cevap veriyor, davranış sergiliyoruz. Bize dürüst, nazik, saygılı davranılıyorsa biz de aynı şekilde karşılık veriyoruz. Ya da tam tersi bize kaba, saygısız, ikiyüzlü yaklaşıyorsa biz de ne yazık ki aynı şekilde davranma eğilimi gösteriyoruz.

Şunu sosyal hayatımızda rahatça deneyimleyebiliriz. Arabası olmayan bir iş arkadaşımızı iş çıkışı araba ararken gördük.

Kendisini uygun bir yere bırakabileceğimizi söyleyerek aracımıza davet ettik ve bıraktık. Bir başka gün bu arkadaşımızı kendisine kahve alırken bize de almış ve getirmiş olarak görme ihtimalimiz yüksektir. Bu tablo, iyi davranışa aynı iyilikte bir karşılık verme hissiyle oluşmuştur. Ancak üzülmek ifade etmemiz gerekir ki bunun olumsuz örnekleri de elbette söz konusudur. Yani bize karşı sergilenen olumsuz bir davranışa aynı olumsuzlukla cevap vermek.

Uçuş ortamında genç bir pilot düşünelim, bir konuda karar alırken Kaptan kendisine fikrini soruyor. Fikrini aldıktan sonra değerlendiriyor. Verilen karar içinde kendi düşünce ve değerlendirmesi kısmen de olsa yer alıyor. Bunu davranışa gören pilotun, bundan sonra uçuş boyunca tüm konularda Kaptana daha fazla yardımcı olma ve gerekli her durumda girdide bulunma eğiliminde olacağını söyleyebiliriz. Bir bakıma ona aynı çizgide

**UÇUŞ ORTAMINDA GENÇ BİR
PILOT DÜŞÜNELİM, BİR KONUDA
KARAR ALIRKEN KAPTAN
KENDİSİNE FİKRİNİ SORUYOR.
FİKRİNİ ALDIKTAN SONRA
DEĞERLENDİRİYOR. VERİLEN
KARAR İÇİNDE KENDİ DÜŞÜNCE
VE DEĞERLENDİRMESİ KISMEN
DE OLSA YER ALIYOR.**

karşılıklar verme konusunda bir nevi borçluluk hissedeceğini söyleyebiliriz. Daha da güzeli bu örneği birkaç kez yaşaması halinde Kaptanı rol model alacak ve onun bu iyi özelliğini sergileme çabasında olacaktır.

SONUÇ OLARAK...

Yukarıda ifade ettiğimiz örnekler çerçevesinde görüldüğü ki öğrenme daha fazla gizli (örtük) ve rol model olarak gerçekleşiyor. Bu kapsamda bir havayolunda özellikle deneyimli pilotlara, Kaptanlara önemli bir sorumluluk düşüyor. O da doğru rol model olmak.

Tecrübeli pilot ve Kaptanlarla operasyonda görev alanlar farkında bile olmadan onlardan pek çok şeyi alacaklardır. Diğer yandan olumlu bulduklarını izleyecek, gözlemleyecek ve rol model alıp, onlar gibi davranacaklardır. Bu bakımdan hatta doğru rol model örneklerinin sayıca çokluğu büyük önem taşımaktadır. Bazı havayolları özellikle Kaptanlarına bu konuda spesifik eğitim aldırılmaktadır. Böylelikle eğitim süreçlerinde kazandırdıklarının hatta görülenlerle pekişmesini ve güçlenmesini sağlamaya

çalışmaktadırlar. Zaman kısıtı ve benzeri nedenlerle kazandıramadıklarının ise doğal öğrenme süreci içinde doğru şekilde kazanılması ihtimalini arttırmaktadırlar. Ayrıca doğru ve uygun davranışın gelişimine de zemin hazırlanmış olmaktadır. Bu konu elbette havayollarının sorumluluğu olduğu gibi bizlerin de bireysel sorumluluğudur.

Doğru öğrenmelerin yaşandığı ve takip etmekten mutluluk duyulan rol model örneklerinin yer aldığı uçuş ortamlarını paylaşmamız dileğiyle...

PILOTLUK ÇOCUKLUK HAYALİ OLMAKTAN ÇIKIYOR MU?

Dr. Cengiz Mesut Bukeç

BAU Pilotaj Bölüm Başkanı
BAU Uçuş Akademisi
Kalite ve Emniyet Yöneticisi

Cok değil, bundan 5 yıl önceye kadar çevrenizdeki çocuklara mesleki hayallerini sorsanız çoğunluğu minik parmaklarıyla size devasa gökyüzünü işaret eder ve “**pilot olmak istiyorum**” derdi...

Bu yanıtı verirken kimi uçaklara kimiye kartpostallarda gördüğü eşsiz güzelliklere dalar giderdi. Ülkemiz havacılığı da onlara hayallerini gerçekleştirme fırsatı tanyacak doğrultuda gelişiyor; dünyanın merkezine doğru yükseliyordu. Bu sürecin pek doğal sonucu olarak pilotaj eğitimi talebi ve eğitim imkânları 2019 yılına kadar önemli ölçüde arttı. Evet, 2019 yılına kadar havacılık evreninde tüm yıldızları net bir şekilde görebiliyor, dilek tutuyor, hayal kuruyorduk. Peki ya şimdi?

Sektörün üzerine bir kara bulut gibi çöken pandemi nedeniyle henüz önümüzü tam olarak göremiyoruz. Pilotlara

olan ihtiyacın ne denli yüksek olduğunu konuşurken mesleğin geleceğini tartışır olduk. Uçuş operasyonları ve seyahat talebi gibi pilotaj eğitimlerine olan ilgi de önemli ölçüde azalmış gibi görünüyor. Peki, bu daha ne kadar böyle gidecek? Sektörün yıldızlarını yeniden eski parlaklığında görebilecek miyiz? En önemlisi ise çocuklar gökyüzünü gösterip “**pilot olmak istiyorum**” demeye devam edecek mi yoksa pilotluk çocukluk hayali olmaktan çıkacak mı? Geleceğin görkemli olasılıkları üzerine kehanetler içeren değerlendirmelerimi tartışmaya açıyorum.

Pandeminin etkisi sarsemletici oldu!

2019 yılının son aylarına kadar (sektörde görülen büyümeye bağlı olarak) ülkemizde yıllık pilot ihtiyacının iki bin civarında olacağı öngörülmüyordu.

Buna rağmen uçuş eğitimi veren tüm SHGM Onaylı Eğitim Organizasyonlarından (Approved Training Organization-ATO) ve filoları bulunan üniversitelerden mezun olanların sayısı yıllık en fazla sekiz yüz civarında kalıyordu. Kokpitteki yerini almak için sabırsız olanlar ve ülkemizde aylarca sıra beklemek istemeyen adaylar ise ABD’de ve Avrupa ülkelerinde bulunan ATO’lara başvurarak eğitim alıyor, FAA ya da EASA onaylı Ticari Pilot Lisanslarına kavuşuyorlardı. Yukarıda bahsettiğim o kara pandemi bulutu 2020 yılının başından itibaren bu süreci de tamamen değiştirdi. Sektörün üzerine yıldırım düştü. Havacılığın geleceğinin iyi olacağına dair şüpheler her kesimde arttı. Salgının etkisiyle TL’nin Dolar ve Avro karşısında değer kaybetmesi, pahalılaştan eğitim yatırımını ihtiyat çizgisinin gerisine çekti. Sonuç

olarak ATO’lar eskisi kadar çok öğrenci bulamaz oldu.

Pandemi sürecinde pilotaja ilgi azaldı

Pilotluk mesleğine yönelik talepteki düşüşün olumsuz etkilerini 2018 yılından günümüze kadar büyük umutlarla kurulan yeni ATO’ların yanı sıra üniversitelerin pilotaj bölümleri de yaşadı. Devlet üniversitelerini bir tarafa koyuyoruz; bu yıl sadece iki vakıf üniversitemizin derslikleri tam olarak dolacak diyebiliriz. Bunlardan birisinde çalışıp emek verdiğim için mutluyum. Sektöre ve pilot ihtiyacına dair yaptığımız açıklamalar ile aday öğrencilerimizin hayallerinden vazgeçmemesini başardık. Peki, onların yeniden inanmasını sağlayan ve her sektör profesyonelinin görmesi gerektiğini düşündüğüm ne var? Bunları aşağıda siz değerli

okurlarımızla paylaşacağım. Fakat şu açık seçik ortadadır ki ülkemizde pilotluk mesleğinin geleceği her kesimce sorgulanıyor... Çocuklarda bile...

Sektör ne yöne gidiyor?

Yazılarımızı takip edenler bilir, sektörün ne yöne gittiğini öngörebilmek için mutlaka üzerinde durulması gereken iki konudan sık sık bahsediyorum. Birincisi uçak üretimindeki stratejik eğilimler diğeri ise yolcu sayısındaki artış (aşlında talep) beklentisi...

Öngörümüzü somutlaştırmak üzere, uluslararası hava taşımacılığında kullanılan yüz ve üzeri yolcu kapasitesine sahip dar ve/veya geniş gövde uçak üretiminde baş aktörler olan iki üretici işletmenin üretim miktarlarını ve üretim planlarını resmi sitelerinde inceleyebiliyoruz. Burada, üretimdeki güncel rakamlara göre büyük bir aksaklık olmadığını, uzun vadede üretim planlarının 2019 yılına benzer olduğunu görebiliyoruz. Ana üreticilerden birincisi zaten yüksek üretim kapasitesine ulaşmış ve **"737 MAX sorunu"**na rağmen siparişlerini yetiştirmek üzere uzun vade planlarında değişiklik yapmamıştı. Diğeri de motorlarının üreticisi olan işletmenin direncine rağmen agresif bir büyümeyi kovalıyor. Ayrıca, 2030'ların ortalarına kadar çift pilotlu uçuşların devam edeceğini de öngörebiliyoruz. Tek pilotlu uçuşların bu kadar ilerleye

birakılmasında teknolojik yeterlilikten çok yolcuların korkularının etkili olduğunu zaten biliyoruz.

Covid-19 salgınına bağlı pandemik koşullar 2008 ekonomik krizi sonrası sürekli artan havayolu seyahati talebine tarihte görülmemiş bir darbe vurdu. İnsanlık yirmi birinci yüzyıl teknolojisine rağmen ilk defa gökyüzünden bu kadar ayrı kaldı. Ancak, IATA'nın yıllık raporlarında bahsi geçen ve geçmişte yaşanan sekiz krizin her birinden daha fazla olumsuz sonuç doğuran bu zor dönemden çıkış da gerçekleşmek üzere. ABD ve Çin pazarları krizi unutmuş havasında takılıyor bile diyebiliriz. Bir diğer büyük bölgesel pazar olan Avrupa'da ise işler günden güne daha iyi gidiyor. Ülkemizin en büyük iki havayolu işletmesinin, doğruluğu elde edilen başarılarla

somut olarak onaylanan stratejik kararları ve hamleleri sayesinde 2019'daki uçuş sayılarına çok yaklaştığı görülüyor. Rakamları biraz yorumladığımızda doluluk oranlarının da aylar içerisinde beklenen seviyeye ulaşacağını ve havacılık sektörünün bu krizden de güçlenerek çıkacağını söyleyebiliriz.

Havacılık bu krizden de güçlenerek çıkacaktır

Öykünün başından bugüne genel bir bakışla; 20'nci yüzyılın ilk çeyreğinde ortaya çıkan modern havacılık, ikinci çeyreğin sonuna doğru resmen uluslararası hukuksal zemine kavuşmuş, üçüncü çeyrekte modern hava taşımacılığı kimliğini edinmiş ve son çeyrekte küresel kur dalgalanmaları ve petrol krizleri ile baş edebilecek dayanıklılığı sağlayacak iş modellerini geliştirebilmiştir.

İnsanları, kültürleri ve ekonomileri buluşturan bu global endüstri elbette küresel kaos savunucularının da hedefi olmuştur. Yeni yüzyılın ilk yıllarında yaşanan 9/11 saldırıları başta olmak üzere havacılık sektörünü kirli emellerine alet eden yirmiyeye yakın terör saldırısı gerçekleşmiştir. Olayların acılı sonuçlarının gölgesinde sektörün havacılık güvenliği konsepti de oluşturulmuş ve olası krizlere önlem alınmıştır. Yirmi birinci yüzyılın ikinci on yılında evrensel emniyet ve evrensel güvenlik anlayışları, küresel hava taşımacılığında uygulanabilir hale gelmiştir. Yolcu sayısındaki artışı incelediğimizde, küresel hava taşımacılığında eğilimin uzun vadede artış yönünde olduğunu görürüz ve bu hiç değişmemektedir. Gelir ile talep arasındaki somut ilişkiyi

göz önüne alarak, devletimizin kalkınma planlarının yanı sıra havalimanı kapasite artış planlamalarının sektörel büyümeyi, gelişimi ve talep artışını desteklediğini vurgulamalıyız.

Aktörler ve rollerindeki değişim nedir?

Pazarlarda denge zaman içinde oluşur. Kuruluş ve 1933 sonrası gelişim yılları, 1983, 2003 ve 2013 sonrası şeklinde dönemler halinde ulusal hava taşımacılığı pazarında gözlemleyebildiğimiz deneyimlerimiz çok net sonuçlar ortaya koymaktadır. Örneğin ülkemizde tarifeli sefer düzenleyebilecek büyük havayolu işletmelerinin sayısının asla on olmadığını, beş olmasının dahi çok olumlu koşulların varlığına bağlı olduğunu görülmektedir. Dünya genelinde oligopol karakteristiğe sahip hava taşımacılığı pazarlarında bu durum olağan sayılabilir. Böylece, kapasite ve talep arasında oranlar dengelerini iç pazarda bulmuş gibi görünmektedir.

Bu denklemi orta vadede olumlu yönde değiştirebilecek iki dış etken tanımlayabiliriz: Birincisi iç turizme ve Ege, Suriye ya da Irak gibi yakın çevreye odaklı bölgesel taşımacılık ile büyüme olabilir. Bölgesel taşımacılık niş pazarlara giriş olanağını tanıırken hava taksiden büyük ve yüzden az sayıda yolcunun taşınacağı yeni boy hava araçlarının alınımın, uzman personel eğitiminin, yeni uçak parça ve komponentlerinin

lojistiğinin beraberinde istihdamı getirebileceği ve yeni ekonomik hacim oluşturabileceği öngörülebilir. İkinci olumlu dış etken ATO'lar başta olmak üzere tüm genel havacılık ve eğitim kurumlarının/işletmelerinin önünü açabilecek yeni bir politikanın belirlenmesi olabilir. İç politikada talep ettiğim bir hamleyi dış etken olarak tanımlamamın sebebi, böyle bir politikanın uygulanmasının ülke içinden çok ülke dışından ilgi göreceğinin açık olmasıdır. Eğitim almak veya çalışmak amacıyla ülkemizde bulunan komşu ülkelerin vatandaşları ile işbirliklerimizin arttığı Türkiye Cumhuriyetlerin ve Afrika ülkelerinin vatandaşları bu alanlarda da kazanç getirebileceklerdir. Ayrıca bir türlü köprü kurulamayan bir talep birikimi de Uzak Doğu ülkelerinde oluşmuş durumdadır.

Bölgesel taşımacılık bir fırsattır

Uzun vadede küresel havacılıktaki dönüşümü öngörebilmek için teknolojiye gelişmeleri ve deney ya da prototip aşamasındaki hava araçlarını inceleyebiliyoruz. Bu bakış açısıyla, gelecekte hava taşımacılığının şehir içi taşımacılık ile uzak mesafeli taşımacılık olarak ikiye ayrılarak gelişeceğini söyleyebiliriz. Birey ya da grup taşıyan küçük ve ekonomik hava araçları gelecekte şehirlerimizin vazgeçilmezleri olacak gibi görünüyor. Endüstri 4.0 ürünü

akıllı sistemlerin çok daha etkili olacağı bu yeni yöntemde hava trafiğini ve hava aracını yoğunluklu olarak akıllı sistemlerin kontrol edeceğini de söylemek zor değil. Uzak mesafe taşımacılığında ise kapasite artacak ve daha ekonomik seyahatler daha büyük ve konforlu hava araçları ile mümkün olacak. 2030'ların ortasından itibaren seyahat anonlarında iki yerine bir pilotun sesini duymaya başlayacağız.

Yeni nesil navigasyon sistemlerinin kullanımı ve buzulların altından çıkacak havalimanları (küresel ısınmanın faydası demek istemiyorum) sayesinde artık kuzey kutup dairesine de ulaşılabilir olacak. Diğer tarafta uzay seyahatleri var, yıldız fallarına değil de en zenginlerimize bakarsak uzay

yolculuklarının üç bilemediniz beş vakte kadar daha da yaygınlaşacağını, hatta turizme dönüşeceğini söyleyebiliriz.

Uzay turizmini başaran büyük ticari işletmelerden başlayarak en alt seviyede küçük hava araçları ile taşımacılık yapan işletmelere kadar tüm pazarlarda "**sahiplik**" konusunda dikkati çeken bir dönüşümün başlangıcında olduğumuzu not ediyorum. Ticari havacılıkta sahipliği devlette olan bayrak taşıyıcıların küresel pazarda konumlarını korumak üzere devletlerine daha fazla maliyet çıkarmakta oldukları görülüyor ve bu devam edecek. Güçlü sermaye sahiplerinin hava taşımacılığına ilgisine benzer bir çekim alanını hava aracı üretiminde gözlemleyebileceğiz. Özellikle siyasi gelişmelere bağlı olarak, Ukrayna ya da Brezilya gibi hava aracı üretim gücü köklü

temellere dayanan ülkeler ile işbirliklerini yakın gelecekte duyarsak şaşırılmayalım. Genel havacılıkta ise girişimci ruha sahip ve teknik kabiliyeti olan havacıların bir araya gelip kurdukları işletmelerin yerini büyük sermaye sahiplerinin danışmanlar aracılığı ile kurdukları ya da devraldıkları işletmeler almaya devam ediyor.

Büyük sermayedarlar artık havacılıkta da sahnededir

Ülkemizde güçlü sermaye sahipleri hava araçlarını üretmeye ve genel havacılık işletmeleri kurmaya başlamak üzereler. Mevcut siyasi ilişkilerimize göre yakın gelecekte uluslararası işbirliklerinin Ukrayna, Polonya ve Macaristan'daki karşılıklarında başlayacağını söyleyebiliriz.

Pilot olmak ne zamana kadar iyi bir tercih olarak görülecektir?

Yukarıda anlattıklarımız göz önüne alındığında pilot ihtiyacının artarak devam edeceği açık. Bununla birlikte pandemi koşullarını izleyen yeni dönemde pilotların alacakları ücretlerin eskiye göre yarı yarıya gibi bir seviyede istikrar bulacağını öngörüyoruz. Güçlü projelerde görev alacak mühendislerin, yeni nesil yazılımcıların, bugünün tıp doktorları gibi görece yüksek ücretlerle çalışacakları ve girişimcilerin önünde giderek daha çok olanakların çıkacağı bir gelecekte pilotluk eskisi kadar

cazip olamayacak. Bununla birlikte mevcut pilot ihtiyacı, hem ATO'ların orta vadede ayakta kalmasını sağlayacak hem de mesleğe talebi en az on yıl daha canlı tutacak.

Ne yapmalı, ne yapmamalı? Üniversitelerde yüksek pilotaj eğitim maliyetlerini havayollarının üstlenebileceği ya da hiç değilse paylaşabileceği yeni modeller önermekteyiz. Eğitimlerin üniversitelerin pilotaj bölümleri, ATO ve havayolu şirketi arasında üçlü bir protokolle gerçekleşmesi, aday seçiminde havayolu işletmesinin etkili olmasını ve eğitimin tüm safhalarına geri beslemenin başarılmasını da beraberinde getirebilir. Geleceğin koşullarına uygun mühendislik dallarında çift ana dal olanağının pilotaj öğrencilerine sunulması da artık bir zorunluluk haline gelmektedir. Üniversitenin denkleme olduğu pilotaj eğitim modelleri hem daha ekonomik hem de daha zengin görülmektedir.

Başlangıçta her biri ile en az bir kez görüştüğümüz için ATO kurmak konusunda ülkemizde kimlerin motive olduklarını yakından biliyorum. O nedenle açık yüreklilikle ifade edebilirim: Eğitim kurumlarımızın kapasitesi uçuş eğitimlerine talepten hep daha fazla olacak. Bu yüzden, uçuş okulları uluslararası işbirliği arayışında olmalı. Bunun için ATO'larımız küresel standartlarda eğitim sunabilmek ve uluslararası öğrencileri kabul edebilmek amacıyla yabancı

dilde eğitim kabiliyetlerini bir şekilde artırmalıdır.

Diğer yanda, ATO'lar öğrenci tedarikçilerinde ya da üniversite işbirliklerinde neresi havacı olduğu belli olmayan zat-ı muhteremlere de komisyon vermekten artık vazgeçmeliler. Çünkü bu ek maliyete neden oluyor, fiyatı yükseltiyor ve eğitimin kalitesine balta vuruyor. Kişiler kendilerine yakıştırıyor olsalar da çantacılık havacılıkta kendine yer bulamamalı, yakışık almıyor ve zarar veriyor.

Genel Havacılık gereksinimleri ve havacılık eğitimleri için İstanbul'a yakın yeni havaalanları ve şeritler tesis edilmeli. Belediyeler de bu konuda harekete geçebilir. Daha önce bizzat görüştüğümüz belediyelerin cesaret konusunda eksik kaldıklarını gözlemlemiş olsam da ihtiyacın artarak sürmesinin bu konuda yol

almayı zorunlu kılacağını düşünüyorum.

Sonuç

Pilotluk mesleği en az on beş yıl daha benzer bir rota izleyecek, görece ücretler düşse de cazip bir meslek olarak kalacaktır. Uzun vadede;

Uzak mesafe taşımada akıllı sistemlerle birlikte işleyecek tümleşik navigasyon ve pilotaj döneminde daha fazla özel niteliği haiz pilot yetiştirmeyi zorunlu kılacaktır;

Şehir içi hava taşımacılığında yeni nesil küçük hava araçlarının pilotajı bugünün kara araçlarına benzer şekilde yaygınlaşacağı için ikinci tür pilotluk da hem kolaylaşacak hem de yaygınlaşacaktır diyebiliriz.

Demem o ki; gökyüzü çocukların hayali olmaya devam edecek ancak bu hayal biraz şekil değiştirebilir.

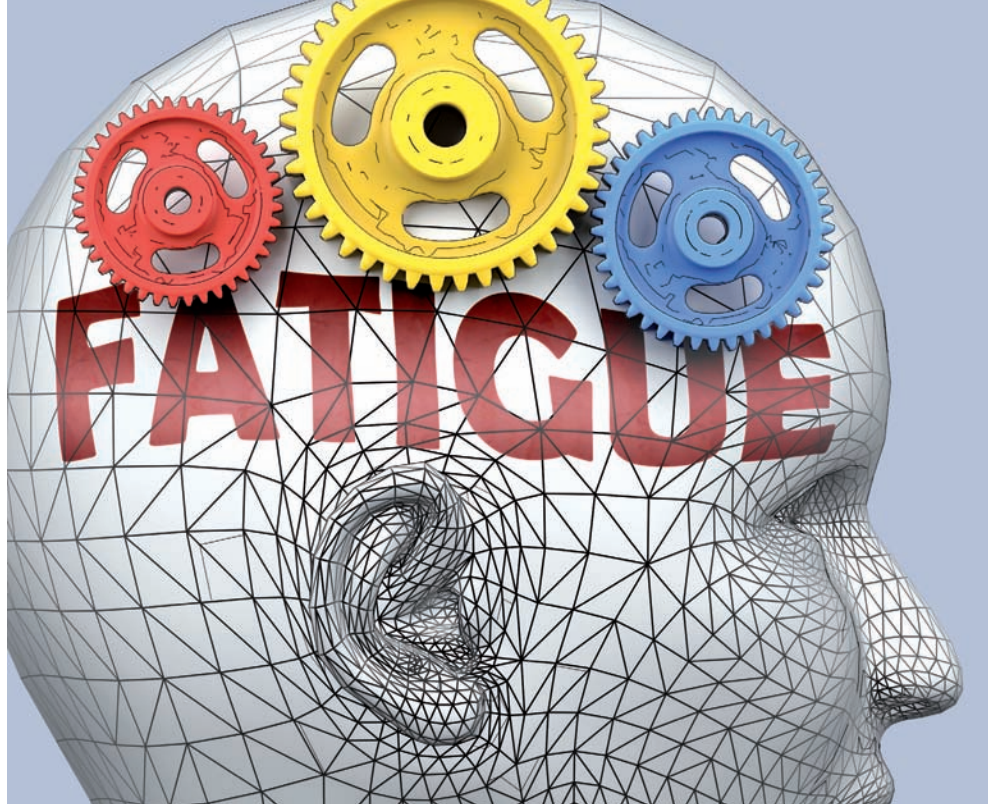
YORGUNLUK YÖNETİMİ

FATIGUE MANAGEMENT

Günay UÇAR

GAU Pilotaj Bölümü Eğitim Md,
Human Performance & Limitations
Aviation Security Instructors

Yorgunluk, yarattığı uyanıklık ve performanstaki bozulmalar nedeniyle havacılık güvenliğine yönelik sinsi bir tehdittir. Uyku kaybı, vardiyalı çalışma ve uzun görev döngüleri ile ilişkili yorgunluk, dikkatsiz ve verimsiz olmalarına neden olabilir. Yorgunluğun tek tedavisi yeterli uykudur.

Fiziksel yorgunluk, bir kişinin

YORGUNLUK, NORMAL YORGUNLUĞUN ÖTESİNE GEÇEN FİZİKSEL VE ZİHİNSEL YORGUNLUĞU TANIMLAMAK İÇİN KULLANILAN GENEL BİR TERİMDİR.

kaslarına beklenen derecede kuvvet uygulayamamasıyla ilgilidir. Tüm vücudun genel bir yorgunluğu olabilir veya belirli kas gruplarıyla sınırlı

olabilir. Fiziksel yorgunluk en yaygın olarak fiziksel egzersiz veya uyku kaybından kaynaklanır. Fiziksel yorgunluk genellikle zihinsel yorgunluğa yol açar.

Zihinsel yorgunluk, genel bir dikkat azalması ve karmaşık, hatta oldukça basit görevleri geleneksel verimlilikle yerine getirme yeteneği ile ilgilidir. Zihinsel yorgunluk, normal uyku düzeninin

kaybından veya kesintiye uğramasından kaynaklanır ve bu nedenle, sabahın erken saatlerinde veya gece çalışması gereken pilotlar için endişe kaynağıdır.

Uyku düzenleri doğal olarak vücudun sirkadiyen ritimleriyle ilişkilidir. Vardiya düzenleri ve zaman dilimleri arasında geçiş sirkadiyen ritimleri kesintiye uğratabilir, bu nedenle sabahın erken saatlerinde görev başında

ulaşamayacağı hiçbir şey uyku kadar arzu edilmez' diye yazdı. Lindbergh, uçuşu esnasında yorgunluğun etkilerini günlüğüne yazmış; gözleri açık bir şekilde uykuya dalmış ve hava aracının kontrolünü kaybetmiş ve kayıtlara geçmiştir.

Yorgunluk Çeşitleri

Üç tür yorgunluk vardır: geçici, kümülatif ve sirkadiyen:

• Geçici yorgunluk:

Aşırı uyku kısıtlaması veya 1 veya 2 gün içinde uzun süre uyanık kalmanın neden olduğu akut yorgunluktur.

• Kümülatif yorgunluk:

Tekrarlayan hafif uyku kısıtlaması veya bir dizi gün boyunca uzun süre uyanık kalmanın neden olduğu yorgunluktur.

• Sirkadiyen yorgunluk:

Özellikle bireyin sirkadiyen ritmin (02:00 ile 05:59 saatleri arasında) gece saatlerinde düşen performansı ifade eder. Vücudun doğal sirkadiyen ritmindeki dengesizlik, pilotun yorgun hissetmesine neden olur. Araştırmalar, örneğin art arda birkaç gün boyunca bir saat daha az uyumak gibi “**uyku borcu**” birikiminin, bir kişinin kümülatif yorgunluktan tamamen kurtulması için normalden daha fazla uykuya ihtiyaç duyduğunu göstermektedir.

Yorgunluğun Nedenleri

- Kaliteli uyku eksikliği
- Uyku bozuklukları
- Günlük (sirkadiyen) ritim değişimi

Charles Augustus Lindbergh

olan pilotların veya birden fazla zaman diliminde uzun mesafeli uçuşlarda uçuş ekibinin karar vermesi, dikkati ve farkındalığı azaltabilir.

Jet-lag, uzun mesafeli uçuşlarda pilotun yorgunluğu etkileyen büyük bir sorun olarak kabul edilir. pilotların jet-lag'a uyum sağlaması için dinlenme zamanı verilir, ancak vücut, sirkadiyen ritmi kesintiye uğramasıyla strese girer, bu da pilotların ihtiyaç duyduklarında uyumasını ve daha sonra uyanık kalmalarını zorlaştırır. **Charles Augustus Lindbergh**, uyumadan New York'tan Paris'e uçuşu başardı. 33,5 saatlik rekor kıran transatlantik uçuşu sırasında uyanık kalmak için zorlukla savaştı ve daha sonra günlüğüne “**Hayatın**

- Zihinsel ve duygusal stresler
- Ağır egzersizlerden kaynaklanan fiziksel yorgunluk,
- Vücudun su kaybetmesi dahil kötü sağlık durumu veya kötü beslenme.

HAVACILIKTA YORGUNLUK NEDEN TEHLİKELİDİR?

1944 Chicago Sözleşmesinden bu yana yorgunluğun hava operasyonlarının güvenliği için bir risk olarak görülmekte ve kabul edilmektedir.

Yorgunluk bir güvenlik tehlikesi olarak düşünülür, çünkü uyanıklığı azaltır ve performansı bozar. Yetersiz dinlenme ve uyku imkanları, vardiyalı çalışma ve uzun çalışma saatleri, pilotlar ve kabin ekibini özellikle yorulmaya eğilime neden olmaktadır.

Yorgunluk, genellikle artan hata olasılığıyla birlikte çalışma standartlarının bozulmasına neden olur.

Bir pilotta yorgunluk kendini şu şekilde gösterebilir

- Yanlış karar verme veya kararsızlık
- Dikkatin azalması
- Farkındalığın azalması
- Unutkanlık
- Yetersiz performans
- Motivasyon eksikliği
- Artan reaksiyon süresi
- Azalmış dikkat
- Zayıf bellek

Havacılık kazalarında Pilot yorgunluğunun en büyük

riski, 2009 yılı başlarında meydana gelen Colgan Air havayolu şirketi kazası olarak gösterilmektedir.

Çözüm olarak

Yorgunluk ve dikkat dağınıklığı gibi insan faktörleri, güvenlik açısından kritik görevlerde önemli bir rol oynar. Yorgunluğun tek tedavisi yeterli uykudur.

Yorgunluğa sebep olan faktörlerin ve güvenlik risklerinin farkındalığı arttıracak eğitimler, ölçümler ve egzersizler bilinerek yorgunluk faktörünü azaltacak ve nedenleri ortadan kaldıracaktır.

Emniyetli uçuşlar...

62 yıllık birikim ve deneyim...

www.talpa.org

TALPA

demek

Mesleki sorunların çözümü

DEMEK

Dernek herhangi bir şikayete ve talebe bağlı olmaksızın, mesleğin kuralları ile bağdaşmayan, uçuş emniyetini olumsuz yönde etkileyen veya kazanılmış hakları geriletken düzenleme veya uygulamalar konusunda doğrudan harekete geçebilmekte ve muhataplarına mesleğin tek sivil toplum kuruluşu olarak çekince ve itirazlarını ileterek gerekli düzeltici işlemlerin yapılmasını istemektedir. Bunun dışında operasyon sırasında tespit edilen eksiklik ve aksaklıkların giderilmesi konularında da resmi kurumlara bilgi akışını sağlayarak hava trafiğinin en emniyetli biçimde icra edilmesi için katkı sunmaktadır.

+90 (212) 662 12 01

talpa.tr

talpa_org

talpa_org

talpaorg

HAVACILIK SEKTÖRÜNDE INITIAL CONTINUATION REFRESHER EĞİTİMLERİ

Özcan UZUNOĞLU

Uçak Mühendisi
PUSULA HAVACILIK
UZUNOĞLU EĞİTİM VE DANIŞMANLIK TİC. LTD. ŞTİ.
www.pusulahavacilik.com
www.ozcanuzunoglu.com

Havacılık sektöründe uçak teknisyeni olsun, pilot olsun, kabin ekibi olsun A320 Series ve benzeri tip kurslarını 1 kez almaları yeterli iken, Human Factors, sivil havacılık kuralları ve benzeri eğitimleri başlangıç (initial) olarak aldıktan sonra yetkileri devam ettiği sürece 2 yılda bir continuation (devam) eğitimlerini almaları gerekmektedir. Almadıkları anda yetkileri düşmektedir.

Kural koyucular söz konusu eğitimlerin içeriklerini oluştururken yaşanmış onlarca, yüzlerce kazalardan yararlanmışlardır ve eğitimlerin tamamı risklerin önüne geçmek

adına oluşturulmuş önleyici faaliyetleri kapsamındadır.

Hal böyle iken, sektör ilk amirlerinin konuya verdikleri önem maalesef istenen seviyede değildir ve eğitimler çoğunlukla angarya görülmektedir. Maalesef bizlere özgü olan, orta öğretim seviyesinde anlatılan logaritma, matematik ne işime yarayacak eleştirileri benzeri bir durum bu. Yöneticinin önem vermediğine çalışan zaten önem vermez ve eğitim verimi oldukça düşük kalır. Böylece kazalar, aksaklıklar, kayıplar devam eder. Ancak, bilgilerin eksikliğinden dolayı olay olmuştur gibi net ifadeler ortaya çıkarılmadığı için sorumluluk yüklemesi yapılamaz. Oysa olay toplam

kalite meselesidir ve şirketlere olumsuz etkisi çok büyüktür.

Bu sorun nasıl mı sonlanır: Karar vericiler EĞİTİMİN VERİLDİĞİNİ değil ALINDIĞINI sorgulamaya başladığı zaman.

Peki, bu sorgulamayı yapması gereken ilk kişi kimdir? Yanıt çok net: İLK AMİR. Sonuç olarak şirketlerin İLK AMİR seçimleri çok ama çok önemli. Her İLK AMİR sorumluluğunda bulunan görevleri yerine getirmek için kendi sahip olduğu ve kendisine bağlı çalışanların sahip oldukları bilgi ve becerileri kullanır. Söz konusu görevlerin gerektirdiği

bilgi ve becerileri bilmesi ve arada fark varsa farkın kapatılması zorunludur. Herhangi bir görev verdiği çalışanının verilen görevi tam anlamıyla yapabileceğinden emin olmalıdır.

Şimdi gelelim yetkili pilot, kabin memuru ve uçak teknisyenlerinin almaları gerekli eğitimlerin biraz daha detaylı açıklamalarına:

INITIAL (BAŞLANGIÇ) EĞİTİMLERİ

Ulusal ve uluslararası sivil havacılık otoritelerinin hem konuları hem de içeriklerini belirlemiş oldukları ve yetki verilmeden önce mutlaka tamamlanması gereken

eğitimlerdir. Otorite denetlemelerinde hem verilen eğitimlerin içeriği ve güncelliği hem eğitim verilen ortamın uygunluğu hem de eğitmenin yeterliliği (eğitmenin onaylı olması gerekli eğitimler de mevcuttur) gözlemlenir. Eğitim tasarlanırken dikkat edilmesi gerekli unsurlar; verilmesi gerekli bilgilerin açık olarak eğitim dokümanına eklenmesi, eğitmenin bu bilgileri hazırlayacak ve aktaracak nitelikte olmasının teyidi, eğitim süresinin söz konusu bilgileri aktaracak şekilde belirlenmesi, eğitim aktarılması için gerekli araç, gereç ve sınıf ortamının tanımlanmasıdır.

CONTINUATION (DEVAM) EĞİTİMLERİ

Initial (Başlangıç) eğitimlerinde verilmiş olan içeriklerdeki olası değişikliklerin yanında içeriğinde verilen bilgiler ışığında şirket içinde ve/veya dışında yaşanmış olan olayların aktarılması için tasarlanan eğitimlerdir. Bu eğitimler her iki yılda bir verilebileceği gibi değişikliğin önemine binaen bağımsız olarak 2 yıl dolmadan da verilebilir. Bu konuda İlgili departman, Eğitim departmanı ve Kalite departmanının konu bazında işişareleri çok önemlidir.

REFRESHER (TAZELEME) EĞİTİMLERİ

Hangi eğitim olursa olsun başlangıçta verilmiş bilgilerin uzun süre kullanılmaması durumunda unutulması, silikleşmesi normal bir durumdur. Örneğin B737-NG Tip kursu almış bir pilot, uçak teknisyeni veya kabin memuru eğer 3-5 yıl boyunca genellikle yetkili olduğu diğer uçaklarda çalıştırılmış ise tip kursunda almış olduğu bilgilerin unutulması çok mümkündür. Hatta bir uçak teknisyeni B737-NG'de çalıştırılmış olsa bile eğer sadece belirli kısımlarda

çalıştırılmış ise diğer kısımlara ait bilgiler silikleşecektir. İşte bu durumlarda refresher eğitim ihtiyacı ortaya çıkar ve içeriği tamamen kişiye özel olur genellikle. Bu eğitimin içeriği yönetici-çalışan ortak kararıyla belirlenir. Ya tüm uçak tipinin refresher eğitimi talep edilir ya da örneğin yakıt, elektrik bölümleri talep edilir. Her durumda verilen karar, kullanılmadığı için silikleşen bilgilerin tazelenmesi esasına dayanmalıdır.

Continuation (Devam) eğitimleri ile tüm konuyu kapsayan refresher (tazeleme) eğitimlerinin birleştirilerek verilmesi genel ihtiyacı karşılayacaktır kuşkusuz.

FESHİN "SON ÇARE OLMASI" İLKESİ BAĞLAMINDA PİLOTLARIN İŞ GÜVENCESİ

Av. Sencer SEREN
Seren&Seren Avukatlık ve Danışmanlık

Uzun ve pahalı eğitimlerin sonunda elde edilen pilotluk lisansının ardından çalışmaya başlayan pilotlar, fiziken ve ruhen zorlu koşullar altında, son derece ağır bir sorumluluk yükünü üstlenerek görev yaparken, bir taraftan da, çalışmakta oldukları işletmenin ve genel ekonomik konjonktürün içine düşebileceği olumsuz ortamdan kaynaklanan işten çıkarılmaya karşı "iş güvencesi" sorunları da yaşamaktadır.

Nitekim;

neredeyse bir buçuk yıla yaklaşan bir süredir yaşanmakta olan Covid-19 pandemisi nedeniyle ortaya çıkan zararlar ve belirsizlikler, bu sorunları yeniden gündeme getirmiştir.

Pilotların iş güvencesi konusunu şöyle değerlendirmek mümkündür:

Hukukumuzda çalışma

hayatını düzenleyen kapsamlı ve tek bir yasa yoktur. İş Kanunu, Deniz İş Kanunu, Basın İş Kanunu ve bu kanunların kapsamına girmeyen yahut bu kanunlarda açık hüküm bulunmayan hallerde de Türk Borçlar Kanunu'nun iş sözleşmelerini düzenleyen hükümleri ve Türk Borçlar Kanunu'nun genel hükümleriyle çalışma yaşamı düzenlenmektedir.

Farklı kanunlarda farklı isimlerle anılmakla birlikte bu düzenlemelerin ele aldığı ortak konu aslında özü itibariyle aynıdır:

Bir tarafın bağımlı olarak iş görmeyi (işçi) diğer tarafın da ücret ödemeyi (işveren) üstlendiği özel iş ilişkisi.

Ülkemizde bugüne kadar zaman zaman gündeme gelmiş olsa da henüz "Hava İş Kanunu" düzenlemesi

yoktur. Bu nedenle pilotlar ile çalışmakta oldukları işletmeler arasındaki çalışma koşulları 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu kapsamında düzenlenmektedir.

Her ne kadar Türk Borçlar Kanunu ile İş Kanunu arasında genel bir paralellikten söz edilebilirse de, söz konusu paralellik bazı durumlarda mevcut değildir. İş Kanunu'nda yer alan ancak Türk Borçlar

ÜLKEMİZDE BUGÜNE KADAR ZAMAN ZAMAN GÜNDEMİ GELMİŞ OLSA DA HENÜZ “HAVA İŞ KANUNU” DÜZENLEMESİ YOKTUR. BU NEDENLE PİLOTLAR İLE ÇALIŞMAKTAKİ İŞLETMELER ARASINDAKİ ÇALIŞMA KOŞULLARI 6098 SAYILI TÜRK BORÇLAR KANUNU KAPSAMINDA DÜZENLENMEKTEDİR.

Kanunu'nda yer almayan “iş güvencesi” hükümleri buna örnek olarak gösterilebilir.

Yani;

Pilot ile çalışmakta olduğu işletme arasında yapılan hizmet sözleşmesinde (veya toplu iş sözleşmesinde) pilotun İş Kanunu'na tâbi olarak çalışacağı yahut iş güvencesi hükümlerinden yararlanacağı şartı mevcut değil ise pilot iş güvencesinden yararlanamamaktadır.

İş güvencesi nedir?:

4857 Sayılı İş Kanunu'nun 18 ilâ 21'inci maddelerinde tanımlanan ve işçinin iş akdinin keyfi şekilde sonlandırılmasına karşı işçiyi koruyan, işvereni belirli ilke ve kurallara uymaya yönelten, bunlara uyulmaması halinde “işe iade” kavramını gündeme getiren hükümler manzumesidir.

İş güvencesi kapsamında, işçinin iş akdini feshetmeyi tasarlayan işverenin dikkate

alması gereken ilkelerden biri de “ultima ratio-feshin son çare olması ilkesi”dir.

Tekrar belirtmekte yarar var ki, yukarıda bahsi geçen iş güvencesi ve bu kapsamda yer alan “son çare ilkesi” ancak İş Kanunu'na tâbi olarak çalışan pilotlar için geçerlidir.

Feshin son çare olması (ultima ratio) ilkesi ile amaçlanan, işverenin, iş güvencesi kapsamında olan işçinin iş akdini feshetme kararını almadan önce, işçiyi istihdam etmeye devam etmek için elinden gelen en iyi çabayı dürüstlikle ve iyi niyetle göstermesini sağlamaktır. Bu bağlamda; işverenin, işçiyi işten çıkarmayı gerçekten son çare olarak görmesi ve işçiyi işten çıkarmak yerine, işçiyi, işletme

içinde, mevcut işine alternatif olabilecek farklı konum/ kadro bulmak ve bu suretle de işçiyi istihdam etmeye devam edebilmek için gayret göstermesi gerekir.

“Son çare” ilkesinin pilotlar bakımından uygulanmasıyla ilgili emsal nitelikteki yüksek mahkeme kararları incelendiğinde, Yargıtay'ın bu ilkenin uygulanmasını titizlikle denetlediği görülmektedir.

Örneğin;

10 Eylül 2015 tarihli bir kararında Yargıtay, Boeing B737 tipi uçakta ikinci pilot olarak görev yaparken uçak tipinin A330 olarak değiştirilmesi üzerine eğitime alınan; fakat bu eğitimde başarısız olan pilotun iş sözleşmesinin bu gerekçeyle feshedilmesine

ilişkin uyuşmazlıkta, ilk A-330 eğitiminde başarısız olan davacının eğitiminin yenilenmesi veya mevcut Boeing B737'de ikinci pilot olarak görev yapmasında bir engel olmadığını belirterek, bu alternatifler değerlendirilmeksizin davacı pilotun işten çıkartılmasının, feshin son çare olması ilkesine aykırı olduğuna karar vermiştir.

Yaşadığı sağlık sorunu nedeniyle bir dönem sık sık rapor almış ve her rapor aldığı anda uçuş ekibi planlamasının değişmesine sebep olmuş olan pilotun, düzenin ve iş planlarının bozulması, dolayısıyla iş ilişkisinin işveren bakımından çekilmez hale gelmesi gerekçesiyle işten

çıkartılmasından kaynaklanan bir başka davada ise Yargıtay, davacının rapor almasının keyfilikten değil zorunluluktan kaynaklandığını ve tedavisine konu anksiyete bozukluğu rahatsızlığının esasen uçuculuğuna da mani olduğunu tespit etmiş; fakat iş sözleşmesinde uçuculuğa engel bir sağlık sorununun doğmasının tek taraflı fesih hakkı olduğu kararlaştırılmış olsa dahi, işletmenin kendi iç prosedüründe uçuculuğa mani bir durum ortaya çıktığında uçucu personelin yer hizmetinde görevlendirileceği düzenlenmiş olduğuna dair düzenlemeye dikkat çekmiş ve davacının yer hizmetinde çalıştırılması yerine doğrudan işten çıkartılmasının “son çare ilkesi”ne aykırı olduğuna hükmetmiştir.

Yukarıda özetlediğimiz her iki dosyada da davacılar toplu iş sözleşmesi sayesinde İş Kanunu hükümlerinden yararlanan personellerdir.

Ancak;

İş Kanunu’ndaki kadar kuvvetli olmasa da, Türk Borçlar Kanunu’nun haksız feshi karşı pilotu koruyan düzenlemeler içerdiğini vurgulamak gerekir.

Nitekim;

Türk Borçlar Kanunu’nun “Feshe Karşı Koruma” başlıklı 434üncü maddesi şöyledir:

“Hizmet sözleşmesinin fesih hakkının kötüye kullanılarak sona erdirildiği durumlarda işveren, işçiye fesih bildirim süresine ait ücretin üç katı tutarında tazminat ödemekle yükümlüdür”

Kanun maddesindeki “fesih hakkının kötüye kullanılması” ifadesinin nasıl yorumlanacağı yargı uygulaması ile şekillenecektir.

İşte bu noktada çalışma hayatının temel ilkelerinden “işçi lehine yorum” ilkesi uygulama alanı bulmaktadır. “İşçi lehine yorum” ilkesi yargı sürecinde mevzuatın yeterince açık olmayan bir hükmünün yorumlanması gerekiyorsa; işçinin yararı gözetilerek, kullanılacak takdirin işçi yararına kullanılması gerektiği anlamına gelir.

Türk Borçlar Kanunu kapsamında çalışan pilotun iş akdinin feshedilmesi

halinde hâkim; önüne gelen olaydaki feshin haklı, makul ve geçerli sebeplere dayanıp dayanmadığını, pilotun işten çıkarılması yerine başka bir konumda ya da pozisyonda

çalıştırılmaya devam edilip edilemeyeceğini değerlendirmeli ve takdire tâbi durumlarda da “işçi lehine yorum” ilkesi gereğince takdir hakkını pilot lehine kullanmalıdır.

62 yıllık birikim ve deneyim...

www.talpa.org

TALPA demek

Bireysel mesleki sorunların çözümü

DEMEK

Dernek, üyelerinin işverenleri ile yaşadığı sorunlarda, talep halinde savunma hazırlanması, süreçler hakkında bilgi verilmesi, gerektiğinde ihtarname-ihbarname gönderilmesinin tavsiye edilmesi, iş akdinin feshi durumunda fesih işlemlerinin değerlendirilmesi, dava açılacak koşulların varlığının belirlenmesi, leh ya da aleyhe davalarda dile getirilmesi gereken önemli unsurlar konusunda bilgilendirme yapılması ve bunlarla sınırlı olmamak üzere sair hukuki ve/veya idari işlemlerde, bünyesindeki uzmanlar aracılığıyla karşılıksız danışmanlık hizmeti vererek üyelerine destek olmakta; diğer taraftan da, müzakere ile uzlaşılacak uyuşmazlıklarda, muhatap kişi ve kurumlar nezdinde sorunun sulhen çözülebilmesini sağlamak üzere aktif rol üstlenmektedir.

+90 (212) 662 12 01

talpa.tr

talpa_org

talpa_org

talpaorg

VAROLAN BABANIN YOKLUĞU

Uzm. Psk E.Esra TANRIVERDİ

Hayatın Pusulası Eğitim ve Psikolojik Danışmanlık Merkezi

Sevgili okurlarım,
Özellikle baba olan okurlarım bu yazdıklarımı lütfen dikkatli okuyun. Anladıysanız bir kere daha okuyun, doğru anladığınızı teyit edin. Çünkü bu yazımda sizi anlatıyorum.

Şunu hemen söylemeliyim ki neredeyse her çocuk, kötü davranılmış olanlar bile anne/babalarını sever. Bu, çocuk olmanın doğası gereğidir. İncinmiş, hayal kırıklığına uğramış, arzu ettikleri sevgiye ulaşma olasılığını ortadan kaldıran yıkıcı bir duruma düşmüş olabilirler. Kaygılı bir

şekilde bağlansalar da yine de onları severler.

Baba konusuna odaklanmamın nedeni onlara daha fazla suçluluk ve sorumluluk yüklemek değil, kaliteli bir babalıkla gelişiminizi çok daha güçlü bir şekilde biçimlendirebilirsiniz. Umarım kendinizi daha iyi anlamanız, gelişiminizi tamamlamanız ve kötü babalıktan kaynaklanan yaralarınızı iyileştirmenizi sağlar bu yazım.

Yüzyıllardır ebeveyn demek neredeyse sadece anne demektir. Baba yıllarca ailede hep otorite

figürü sayıldı. Babanın sözü sorgulanmaz, verdiği karar her zaman son karar olur ve aileyle ilgili tüm sorunlara onun etkisi hakim olurdu.

Yaşamın başlangıcından itibaren bize iyi olduğumuzu ve sevildiğimizi hissettiren

ebeveynlerimize şüphesiz ki hepimizin ihtiyacı var. Bu ebeveynlik görevinin ihmal edilmesi durumunda çeşitli ruhsal hasarlar olarak büyürüz. Hasar, iç sesimizin kendimizin iyi olmadığını, değerli olmadığını ve sevmeye layık

olmadığını söylemesiyle başlar ve bu da özgüvenimize karşı ilk saldırı olur.

Yetişkinlikteki davranışlarımızın tohumları gördüğümüz üzre aslında çocuklukta atılır. Çocukluk deneyimlerimizin birincil kaynakları olan ebeveynlerimizle olan ilişkilerimizi farkında olmadan genelleştiririz ve buna uygun geliştirdiğimiz davranış kalıplarını yaşamımız boyunca tekrarlarız. Babası tarafından görmezden gelinen, reddedilen, terk edilen, istismar edilen veya sevilmeyen bir kız çocuğu yaşamının geri kalanında yoksun bırakıldığı ihtiyaçlarını giderecek bir baba figürü arayışı içine girer.

İlk olarak Freud'un ileri sürdüğü, Oedipus kompleksi, bireyin babasıyla olan zayıf ilişkisinden kaynaklanan nevrozları tanımlar. Freud'un teorisinde erkek çocuğun anneye hayran olması ve anneyi babasını rakip olarak görmesi yani Oedipus kompleksinin kız çocuktaki görünümünü, babaya hayran olup anneyi rakip olarak görmesi yani Electra kompleksi olarak adlandırır.

Şu var ki baba güven simgesidir. Babayla yaşanan ilişki, ileriki yıllarda erkek ve kız çocukların cinsel kimliklerinin gelişiminde önemli bir rol oynar. Erkek çocuk cinsel kimliğini tanımak için babasını örnek alır ve taklit eder. Kız çocukları

için ise baba modeli, karşı cinsi tanınması ve karşı cinse karşı tavırları konusunda ipucu verir. İlgili bir baba kız çocuğunun karşı cinse duyduğu güveni artırırken, çocuğun baba sevgisi ve ilgisini hissetmesi kendine olan güveni de artırır.

Babanın kızına davranışları kadın cinsiyetini nasıl tanımladığını da gösterir. Kız çocuğu için baba hayatının ilk aşkıdır. Baba kızının ileriki yaşantısında güçlü bir karakter, başarılı bir kadın olmasını sağlar. Ayrıca kızının eş seçiminde de oldukça önemli bir figürdür baba. Kız çocukları babalarında gözlemledikleri olumlu ve olumsuz davranışları eşlerinde arar. Babalarıyla sağlıklı bir ilişkileri olursa olumsuz davranışlara odaklanmaz. Eğer güvenli bir bağ kuramamışsa hayatlarındaki kişiye kaçınan bir bağ ile bağlanır. Kaçınan bağlanma, tutarlı olmayan ve ilişkiyi belli

bir mesafede tutmak isteyen davranışları içerir. Babasını hayatla baş etme konusunda güçlü bulan, babasına hayranlık duyan, ondan korkmayan ve ilgi, sevgi gören bir kız çocuğu da psikolojik anlamda güçlü bir yetişkin olarak büyür.

Araştırmalar bir kız çocuğunun ve ileride yetişkin bir kadının özsaygısını öngören en önemli faktörlerden birinin babasından gördüğü fiziksel yakınlık ve beğeni olduğunu ortaya koymuştur. Öyle ki bazen sıkıca sarılmak dahi bir kız çocuğu için çok önemli bir yakınlık göstergesi olabilir

Sonuç olarak, her ne kadar doğumdan itibaren bir çocuğun gelişimi için annenin önemine sıklıkla vurgu yapılırsa da babayla kurulan iyi bir ilişkinin özellikle bir çocuğun gelişimini duygusal, fiziksel ve psikolojik anlamda koruduğunu, geliştirdiğini ifade etmeliyim.

SİBER SALDIRILARA KARŞI NASIL KORUNURUZ?

Kamer AKŞAHİN

Rhapsody Teknoloji / Kurucu

BİR BİLİM KURGU FİLMİ İZLERKEN FARKLI DUYGULAR YAŞANABİLİR. BAZI KİŞİLER GERÇEKLİKTEN ÇIKIP BİRAZ KAFASINI BOŞALTMAK İSTERKEN, BAZILARIMIZ DA HIÇ BİLMEYİP OLAYLARI YAŞAMANIN BÜYÜSÜNE KAPILMAK İSTER. BİLİM KURGU FİMLERİNDE GÖRDÜĞÜMÜZ SAHNELERİN GELECEKTE YAŞANMAYACAĞINI SÖYLEMEK HER GEÇEN GÜN DAHA DA ZORLAŞIYOR, DEĞİL Mİ?

İşte bu yazı da böyle bir gözlemden oluştu. 1990'larda dünya genelinde internet evlere daha yeni yeni giriyordu. Daha o günlerde, 'gelecekte internet güvenliği sorunları çıkacak ve kişisel güvenlik önemli olacak' denilmişti ama pek kulak asmamıştık doğrusu. Ama yıllar geçtikçe internet güvenliği, siber güvenlik, kişisel bilgi güvenliği gibi kavramlar neredeyse

internet ile birlikte anılmaya başladı.

Peki kendimizi nasıl koruyacağız?

Her zamanki gibi dikkatli ve uyanık olmak zorundayız. En basit anlatımla bir kapı açığa nasıl o kapıdan dışarı çıkıyor ve dünyayı gezebiliyorsak, o açık kapıdan istemediğimiz kişilerin de içeri girebileceğini aklımızdan hiç çıkarmayacağız.

Bu örneği hiçbir zaman unutmadan internet güvenliği için neler yapabileceğimize bakalım.

Kişisel bilgi güvenliği son günlerde sıkça bahsedilen bir konu olarak gündemde yerini aldı ve uzun süre gündemde kalacağına benzer. Siber saldırı ya da siber zorbalık şeklinde ifade edilen, 'kişilerin özel yaşamlarına izin alınmadan teknolojik çabalarla girilmesi'

durumu daha çok ülkelerin liderlerini, kritik görevler yapan kişileri ve bağlantılarını hedef alıyor. Bununla birlikte yapay zeka yazılımlarıyla binlerce, onbinlerce, hatta milyonlarca kişi kolayca izlenebiliyor ve her hareket raporlanabiliyor.

Bir zamanlar güvenliğimizi sağlamak için 'tanımadığınız kişilerden gelen e-postaları açmayın, yeterli' uyarısı yapılırdı. Günümüzde ise sadece

SİBER SALDIRI YA DA SİBER ZORBALIK ŞEKLİNDE İFADE EDİLEN, 'KİŞİLERİN ÖZEL YAŞAMLARINA İZİN ALINMADAN TEKNOLOJİK ÇABALARLA GİRİLMESİ' DURUMU DAHA ÇOK ÜLKELERİN LİDERLERİNİ, KRİTİK GÖREVLER YAPAN KİŞİLERİ VE BAĞLANTILARINI HEDEF ALIYOR.

bir akıllı telefon sahibi olmak bile bu şekilde bir siber saldırıya maruz kalmak için yeterli oluverdi.

Gün geçtikçe hızla internet kullanımı artıyor ve internet olmadan yaşam zorlaşıyor. İnternette olabildiğince faydalanmak ve istenmeyen durumlara karşı önlem almak için sizlere bu yazıda internet güvenliğini sağlamanın en etkili yöntemlerinden bahsedeceğiz.

İnternette Kişisel Bilgi Güvenliğini Sağlamada 10 Etkili Yöntem

1 Kişisel Verilerinizi Koruyun

Girdiğiniz web sitelerinden, sosyal medya hesaplarınıza kadar her hareketinizle dijital bir ayak izi bıraktığınızı unutmayın. Telefondaki uygulamalarınızı yüklerken verdiğiniz izinlere dikkat edin ve hatta dönem dönem bu izinleri tekrar gözden geçirin, izinleri sınırlandırın.

Sosyal medya hesaplarında verdiğiniz kişisel bilgileri de olabildiğince sınırlı tutmaya çalışın. Eğer mutlaka bu bilgileri paylaşmak istiyorsanız bilgilerinize erişimin ilgili ağlar üzerinde kısıtlanarak "yalnızca ben", "yalnızca arkadaşlarım" veya "yalnızca ailem" şeklinde ayarlanması gizliliğinizin korunmasında yardımcı olacaktır. Bu ve benzeri hassas verilerin herkese açık bir şekilde paylaşılması, tanımadığımız insanların bilgilerinize ulaşmasına ve siber saldırganlar için kolay hedef olmanıza yol açar.

2 Basit Parolalar Kullanmayın

İnternette yapılan en önemli hatalardan biri basit parolalar kullanmak veya aynı parolayı birden fazla platformda kullanmaktır. Bu durum, siber saldırganlar için bulunmaz bir fırsattır. 12345, qwerty, parola123 veya sevdiklerinizin isimleri gibi tahmini basit parolaların çok çabuk bir şekilde kırılabileceğini düşünmelisiniz. Bu tarz basit parolalar birkaç saniye içerisinde otomatik şifre kırıcı programlarla ele geçirilebilir ve hesaplarınıza erişilebilir.

Parolanız ne kadar gelişmiş ve karmaşık olursa olsun, eğer aynı parolayı birçok platformda kullanıyorsanız bu platformlardan biri hacklendiğinde parolanızın da elde edilebileceğini hatta birçok web sitesinde hacklenen parolaların herkese açıldığını unutmayın. Bu nedenle basit parolalar yerine güçlü parolalar kullanmaya çalışın.

Parolanızın gücünü ölçmek için <https://passwordmonster.com/> ve <https://password.kaspersky.com/tr/> gibi sitelerden yararlanabilirsiniz.

3 Gizlilik ve Güvenlik Ayarlarınızı Kontrol Edin

Sosyal medyada, telefon uygulamalarında, ziyaret edilen haber sitelerinde ve forumlar üzerinde kişisel verileriniz yer alır. Bu platformlara kaydolurken veya ilk girişinizde -bazen de zorunlu bırakılarak- gizlilik sözleşmeleri onaylatılır. ➤

Bu platformları kullanırken gizlilik sözleşmelerini okuyarak ve güvenlik ayarlarınızı düzenleyerek üçüncü şahısların bu verilere ulaşmasını ve kullanmasını engelleyebilirsiniz.

4 Halka Açık Wi-Fi Alanlarına Dikkat Edin

Halka açık birçok Wi-Fi noktası siber saldırganlar için kolaylıkla elde edilen bilgiler anlamına gelir. Havaalanları, kafeler, hastaneler ve benzeri birçok yerde Wi-Fi kullanılmaktadır.

Bir siber saldırgan halka açık bir Wi-Fi alanında bulunan tüm kullanıcıların parolalarına birkaç saniyede kolayca ulaşabilir. Sizi sahte web sayfalarına fark ettirmeden yönlendirerek kişisel bilgilerinizi, parolalarınızı ve hatta kredi kartı bilgileri gibi birçok bilgiyi elde edebilir.

Bu tarz alanlarda kişisel verilerinizi paylaşmak, bilmediğiniz kurumların ağlarına bağlanmak ve özellikle bu bağlantılar üzerinden bankacılık işlemlerinizi yapmak çok risklidir. Eğer bağlanmanız gerekiyorsa VPN ve Proxy gibi kriptolu iletişim uygulamalarını kullanarak bağlantınızı şifreleyebilir ve siber saldırganlara karşı önlem alabilirsiniz.

5 Bağlantılara Tıklamadan Önce Düşünün

Siber suçlular genel olarak URL kısaltma servislerini kullanarak siber saldırılarını gerçekleştirirler. Kontrol

etmeden tıkladığınız herhangi bir bağlantı sizi sahte bir banka sitesine, sahte bir sosyal ağa veya sahte bir alışveriş sitesine yönlendirebilir. Dikkatsiz tıklamalar sonucunda kişisel verilerinize erişim elde edilebileceği gibi zararlı bir yazılımın bilgisayarınıza yüklenerek siber saldırganların kontrolüne geçmesi söz konusu olabilir.

Bu konuda özellikle URL kısaltma servisleri ile karşınıza gelen tüm bağlantıları kontrol etmeniz önemlidir. Tanımadığınız kişilerden gelen bağlantıları tıklamamak, bir bağlantıyı tıklamadan önce tarayıcıda adresi dikkatlice kontrol etmek ve tarayıcıda yer alan kilit üzerine tıklayarak sertifika geçerliliğini incelemek

güvenliğinizi sağlamada size yardımcı olacaktır.

6 E-postalara Dikkat Edin

Siber saldırganların kolaylıkla sızma isteyeceği yollardan biri de e-postalardır. Sahte e-postalar ile birkaç saniye içerisinde siber saldırıya maruz kalabilirsiniz. Böyle durumlarda tanımadığınız kişilerden gelen e-postaları ve eklerini açmamak gerekir. Kimliği belirsiz kişilerden gelen e-postalardaki tehdit veya şantaj içeren metinler sizlere e-postanın sahte olduğu konusunda ipucu verirler. Siber saldırganlar sistemlere erişmek için sahte e-postalar içerisinde zararlı bağlantılar gönderebildiği gibi virüslü dosyalar veya makro içeren zararlı dokümanlar da

iletebilir.

Gelen e-postalarda zararlı yazılımların kurulmasını kolaylaştıran .exe uzantılı dosya eklerini açmamanız ve sahte bağlantılara tıklamamanız en önemli güvenlik önlemlerinden biridir.

7 İşletim Sistemlerinizi Güncel Tutun

İşletim sistemleri kullanmış olduğunuz cihazların yönetimini ve işlerliğini sağlamaktadır. İşletim sistemlerinin (Windows, Linux, MacOS) güncellemeleri ise, tespit edilen hatalar ya da ortaya çıkabilecek güvenlik açıklarına karşı sisteminizi güvenli ve stabil durumda tutmak için yayımlanır. Siber saldırılarda korsanlara kolay fırsatlar sunmamak için, işletim sistemlerinizden gelen

güncellemeleri ertelemeyin.

8 Crack'li veya Yayıncısı Bilinmeyen Uygulamaları İndirmeyin

İnternet dünyasında birçok uygulama ve yazılım ücretsiz olarak sunulur. Özellikle ücretsiz adı altında crack'lenmiş yazılımlar büyük bir risk taşırlar. Kendi ellerinizle sisteminize kurduğunuz bu crack'li yazılımlar bilgisayarınızın kontrolünü siber saldırganların eline verebilir. Aynı durum mobil uygulamalar için de geçerlidir. Yayıncısı bilinmeyen, ücretsiz adı altında sunulan uygulamaların büyük bir çoğunluğu siber saldırganların sistemlere erişmesi için eklenen zararlı kodlarla donatılmıştır. Bu kodlar sisteminize yüklenen

uygulamalarla sistemlerde arka kapı açabilir veya sisteminizdeki verilerin zarar görmesine sebep olabilir.

Bir mobil cihaz bu tarz uygulamalarla ele geçirildiği takdirde SMS ve WhatsApp geçmişiniz, konum bilginiz, parolalarınız ve daha birçok kişisel veriniz tehlike altına girer ve cihazın kontrolünü kaybetmiş olursunuz. Bu nedenle crack edilmiş yazılımlardan uzak durun.

9 Mutlaka bir Antivirüs Yazılımı Kullanın

Güncel bir antivirüs yazılımı, gelişmiş birçok tehdidi yakalayabilecek kapasiteye sahiptir. Aynı zamanda bu tip ürünler internet trafiğinizi izleyerek zararlı uygulamalarla

**BİR ZAMANLAR GÜVENLİĞİMİZİ
SAĞLAMAK İÇİN
'TANIMADIĞINIZ KİŞİLERDEN
GELEN E-POSTALARI AÇMAYIN,
YETERLİ' UYARISI YAPILIRDI.
GÜNÜMÜZDE İSE SADECE BİR
AKILLI TELEFON SAHİBİ OLMAK
BİLE BU ŞEKİLDE BİR SİBER
SALDIRIYA MARUZ KALMAK
İÇİN YETERLİ OLUVERDİ.**

beraber ağ ortamından gelebilecek saldırılara karşı cihazlarınızda koruma sağlar. Desktop bilgisayarınızı firewall'lar ve antivirüs yazılımları ile koruduğunuz gibi mobil ve dizüstü cihazlarınıza güncel antivirüs uygulamaları kurarak siber saldırılara karşı güvenliğinizi sağlayabilirsiniz.

10 Çocuklar ve Aileler için İnternet Güvenliği

Çocuk ve aile profillerine ait kriterler psikoloji, pedagoji, sosyoloji ve hukuk alanlarında uzman akademisyenlerin bulunduğu bir kurul tarafından tespit edilerek kurallara dahil edilmiştir. Servis sağlayıcımızdan talep edeceğimiz bu hizmet sayesinde birçok konuda filtreleme yaparak, internet kullanıcı güvenliği sağlayabilirsiniz.

Bu filtreler ile; müstehcenlik, çocukların cinsel istismarı, şiddet, ırkçılık, dolandırıcılık, bahis ve sağlık için zararlı madde temini gibi olumsuz içeriklerden koruma amaçlanmıştır. Diğer bir yandan internete erişimde kullanmış olduğunuz Google Chrome, Microsoft Edge ve Firefox gibi web tarayıcılarımız için de filtreleme yapmak mümkündür.

Çocuklar ve ailelerin internet güvenliğini sağlamak için <https://www.guvenliweb.org.tr/vb>. web sitelerini takip edebilir, güncellenen uyarı bilgilerinden faydalanabilirsiniz.

Elbette ki güvenli bir internet kullanımı sağlamak için bilgili ve bilinçli olmak, internet okuryazarlığına sahip olmak, siber saldırılara karşı korunmamızda en önemli rolü oynamaktadır.

Dileğimiz toplumun bilinçli internet kullanımı yaygınlaştırmakla birlikte kişisel güvenliğimizin farkındalığına varmak ve internetin nimetlerinden olabildiğince fayda sağlamaktır.

YATIRIMIN YÜKSELEN DEĞERİ
KUZEY KIBRIS
north cyprus

Oturma izni ve vatandaşlık
Uygun gayrimenkul fiyatları
Yüksek kira getirisi ve değer artışı
Eşsiz coğrafi konum ve sıcak iklim
Turizm ve üniversiteler
Güvenli ada yaşamı

Forbes Dergisi Kuzey Kıbrıs'ı En İyi Sahil Kenarı Yatırım Yapılabilecek Konum Olarak Gösterdi

Kuzey Kıbrıs İskele'de bir sahil evi, yurtdışında yaşamak veya emekli olmak isteyenler için 2021'de dünyanın en büyük yatırımı olarak gösteriliyor. Forbes iş ve yatırım dergisi tarafından listelenen diğer dört lokasyon ise Columbia, Brezilya, Meksika ve Belize'de bulunuyor. Bulgular, Live and Invest Overseas'ın 2021 Küresel Mülkiyet Anketi araştırmalarına dayanıyor. Yıllık endeksi, yurtdışındaki evlere yatırım yapmak için dünyanın en iyi yerlerini belirlerken çeşitli kriterleri dikkate alıyor. Anket, "bir göçmen emekli'nin rahat olacağı ve satın alma olasılığının yüksek olduğu" mahallelerde iki yatak odalı, iki banyolu daire satın alınmanın maliyetini karşılaştırıyor. Önerilen lokasyonların güçlü kiralama pazarları da var ve bu da onları ideal yatırım fırsatları haline getirir.

Forbes: "Emeklilik bütçenizi dünyanın en güzel kıyı şeridinden birinde gerçek anlamda lüks bir yaşam standardı satın almak için uzatırken hayatınızın bu aşamasında bir maceraya hazırsanız, Kuzey Kıbrıs listenizin zirvesinde olmalıdır." Bu yılki listenin başında Kuzey Kıbrıs İskele var. Yazar Kathleen Peddicord, öncelikle Forbes'un Amerikalı okuyucularına yönelik olan "2021 İçin En İyi Sahil Kenarı Satın Alımları" başlıklı makalede, Kuzey Kıbrıs'ın "Akdeniz'in en iyisi olduğunu, başka bir yerde aynı hayatı yaşamamanın bedelinin çok altında" olduğu yazıyor. "Kuzey Kıbrıs, aynı zamanda kulüpler, kumarhaneler ve lüks oteller de dahil olmak üzere gelişmiş turizm altyapısına sahip, hepsi İtalya ve Fransa'daki benzerlerinden daha uygun fiyatlı, güvenli ve sıcak bir ülke." Makale, düşük yaşam maliyetlerinin yanı sıra, adanın doğu kıyısındaki İskele'yi tanıtmaya devam eden Kuzey Kıbrıs'ın "başlıca cazibe merkezlerinin kum ve deniz" olduğunu belirtiyor. İskelede plaja doğrudan erişimi olan bir apartman dairesinin maliyetinin "75.000 \$ kadar az" (54.600 £) olduğunu belirtiyor. Peddicord, "Hayatınızın bu aşamasında, emeklilik bütçenizi dünyanın en güzel kıyı şeridinden birinde gerçek anlamda lüks bir yaşam standardı satın almak gibi bir maceraya hazırsanız, Kuzey Kıbrıs listenizin en üstünde."

KUZHEY KIBRIS

TARİHİN SAYFALARI

Doğu Akdeniz'de yalnız bir ada olarak konumlanan Kıbrıs, komşu ülkelerden ve imparatorluklardan gelen denizcilerin uğrak yeri olarak zengin bir tarihe sahiptir. Asurlulardan Mısırlılara, İrânlılardan Romalılara, Kıbrıs kıyıları yüzyıllar boyunca ziyaretçi akınına uğramıştır ve her biri eşsiz izler bırakmıştır. Tunç Devri'nin erken dönemlerinden orta dönemlerine kadar geçen zamanda, çevre uluslarla ilişkilerin kurulmasını sağlayan şehirler ve ticaret merkezleri ortaya çıkmıştır. Bu süreçten sonra Orta Doğu ülkeleri adaya yerleşmiştir ancak Kral Evagoras İran yönetimini devirdikten sonra Salamis Bölgesi ticari açıdan güçlenmiştir ve varlıklı hale gelmiştir. Bu büyüme Helenistik ve Roma dönemlerinde de devam etmiştir. Ancak Roma İmparatorluğu kontrolünü kaybetmeye başladığında ticarete gerilemeye başladı. Devran, adanın kontrolü Bizans İmparatorluğuna geçince tekrar döndü ve şehirler eski şaşaalı günlerine geri döndü. Ardından gelen 500 yıl boyunca adanın kontrolü, Richard the Lionheart, Luzinyanlılar, Venedikliler ve Osmanlılar olmak üzere farklı güçlerin eline geçmiştir. 19. yüzyıl ortalarında Hindistan'a ticaret yolunu korumak amacıyla Süveyş Kanalı açıldı, Britanyalılar da pek çok yeni yola, boru hattına, tarım sulama yoluna ve demiryoluna açılan bu stratejik açıdan önemli bir konuma sahip adaya fazlasıyla ilgi duymuştur.

Bu ittifak 1960 yılında Kıbrıs'ın bağımsızlığının ilan edildiği 20. yüzyıla kadar oldukça iyi devam etmiştir. Yaşanan pek çok olay Kuzey Kıbrıs'ın güneyden 1974 yılında ayrılarak bağımsızlığını ilan etmesine sebep olmuştur. Haçlıların kullandığı kalelerden savaş zamanı müzelerine, anıtlardan dini mekanlara, Fransız Gotik ve Rönesans mimarisinin unsurlarını taşıyan yapılar, Latin kiliseleri, Ermeni manastırları ve camiye dönüştürülen katedralleri ile tüm dünyadan pek çok ziyaretçiyi cezbeden, büyüleyici tarihi ve dini mirası ile Kuzey Kıbrıs'ı keşfetmeye hazır olun.

YÜZYILLIK MİRAS

Kıbrıs Türk kültürü, Türkiye'nin ve çevredeki Akdeniz ülkelerinin güçlü etkisiyle oldukça zengin ve çeşitlidir. Kıbrıs Türkleri oldukça samimi ve yardımcı insanlardır, dilleri Türkçe'dir ancak benzersiz bir Kıbrıs diyalektleri vardır. Fakat aynı zamanda İngiliz ve modern batı kültürünün izlerini de taşımaktadır. Kıbrıs Türkleri oldukça samimi ve yardımcı insanlardır, dilleri Türkçedir ancak benzersiz bir Kıbrıs diyalektleri vardır. Kuzey Kıbrıs toplum yaşamı oldukça renklidir ve sosyal değerleri, gelenekleri, görenekleri oldukça çeşitlilik göstermektedir. Müzeler ve sanat galerileri, Kıbrıs kültürünü ilk elden gözler önüne seren yerel festivaller kültür hakkında fikir sahip olmak için tercih edilmelidir. Folklor gündelik yaşamı tasvir etmektedir ve Kıbrıs'ın birliğini ve kimliğini temsil etmektedir. Pek çok dans, erkekler ve kadınlar tarafından birbirini tamamladığı şekilde sergilenmektedir; kadınlar geleneksel hareketleri ve becerileri sunan erkeklere göre daha sakin dans etmektedir. Farklı kültürler Kıbrıs mutfağının çeşitlenmesinde etkili olmuştur ve taze yerel ürünlerle hazırlanan eşsiz lezzetler Kıbrıs restoranları ve meyhanelerinde servise sunulmaktadır. Üzümlerden, Kıbrıs'ta Tunç Çağından beri ezilerek şaraplar elde edilmektedir, seçkin bağ evlerinden birkaçını ziyaret etmek Kıbrıs şarap kültürünün tamamen anlaşılmasını sağlayacaktır. El değmemiş doğası ve yerel yaşamın öne çıkmasıyla çevreci turizmin önemli bir noktası olan Kuzey Kıbrıs, Batı dünyasının hengamesinden uzaklaştırmak için harika bir yerdir. Alışveriş genellikle büyük alışveriş merkezleri yerine küçük bakkal ve marketlerden yapılmaktadır. Bu yerel Akdeniz yaşamının içine girip gerçek bir tecrübe edinmenizi sağlamaktadır. Kuzey Kıbrıs el sanatları ürünleri, yüzyıllardır süregelen kültürel mirasın ve Venedikliler dönemine dayanan tarihin izlerini taşımaktadır. Kuzey Kıbrıs, 9000 yıldan fazla bir tarihi olan zengin ve çeşitli kültürel mirasıyla gurur duymaktadır. Keyfinize bakın!

KUZZEY KIBRIS

LONG BEACH / İSKELE

İskele İlçesi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 5 ilçesinden biridir. Yüzölçümü 774 kilometrekaredir. İskele İlçesi, 1998 yılına kadar Mağusa ilçesine bağlıydı. 2000 yılında çıkarılan bir yasayla Güzelyurt ilçesi ile birlikte ilçe statüsü kazandı. İskele, Mağusa-Karpaz Anayolu ile Ercan-Karpaz Anayolu'nun birleştiği noktada, yeşilin maviyle bütünleştiği, Turizmin gözbebeği bir kıyı şerididir. İskele, 1974 öncesindeki ismi Trikomo olarak da biliniyor. 1974 Mutlu Barış Harekatı ile birlikte Güney'den Kuzey'e toplu göçü başlatan Larnaka Türk Halkı, bu kıyı şeridine yerleştirilmiş ve bu tarihten itibaren İskele olarak isimlendirilmiştir.

Lala Mustafa Paşa Camii

Lala Mustafa Paşa Camii. Orijinal ismi Aziz Nikolas Katedrali olan eski bir Katolik mabedidir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC)'nin en büyük iki camisinden biridir. 1328'de katedral olarak açılmış ve 1571'de Osmanlı Devleti tarafından bölgenin ihtiyacını karşılamak için camiye çevirilmiştir. Kıbrıs Fatihisi olarak anılan Lala Mustafa Paşa'nın adını almıştır. Venedikliler'in yenilmesi ve Ağustos 1571'de Gazimağusa'nın düşmesi ile Kıbrıs Osmanlı kontrolüne girmiş ve katedral camiye çevrilerek "Mağusa Ayasofya Camii" olarak değiştirilmiştir. Caminin gotik yapısı korunmuştur ve kuzey koridorda birkaç mezar hala tespit edilebilmektedir.

AKDENİZ'İN GİZLİ CENNETİNİ KEŞFETMEYE **HAZIR MISINIZ?**

KUZEY KIBRIS

Akdenizin en büyüğü yerlerden biri olan Kuzey Kıbrıs, birçok gizem ve tarihin izleriyle doludur

Her mevsim, farklı tatları, aromaları, sesleri, dokuları ve renkleriyle bir cümbüş! Cazibesini birçok eski medeniyetten kalan tarihi eser ve anıtlarla yüzyıllar boyunca hiç kaybetmemiş olan Kuzey Kıbrıs sizi çağırıyor! Leonardo Da Vinci, William Shakespeare ve hatta Walt Disney gibi pek çok ünlü isme ilham kaynağı olmuş yerleri keşfederken, tatiliniz doğayla iç içe, deniz kaplumbağalarının arasında, endemik vahşi yaşama ve bitkilere tanıklık ederek, yüzyıllardır ayakta duran tarih ve sakin Akdeniz havası ile bir rüyaya dönüşecek. El değmemiş upuzun altın sahilleri keşfedin, Akdeniz'in maviliklerine kendinizi bırakın ve daha önce hiç yaşamadığınız deneyimlere hazır olun. Kıbrıs'a özgü gelenekler harmanına davet eden olağanüstü bir kültürü selamlayın. Aşk ve Güzellik Tanrıçası Afrodite'nin doğum yeri olan ölümsüz efsanevi aşkın adası Kuzey Kıbrıs, ailelerden romantik çiftlere kadar her ziyaretçi için eşsiz deneyimler sunmaktadır.

Şimdi Akdeniz'in gizli cennetini keşfetme ve Kuzey Kıbrıs'ı ziyaret etme zamanı!

Kuzey Kıbrıs, bir sonraki öğünleri için fırsat kollayan avcı kartallardan, şahinlerden, doğanlardan kaçmak için zekalarını kullanması gereken binlerce kuşun göç yolunun çakıştığı noktadır. Gökyüzüne bakıldığında ortaya çıkan bu manzara tam anlamıyla nefes kesicidir. Karada ise ufak ev kartalları ve kırlangıçlar bir meşe veya zeytin ağacında ya da farklı kilise veya katedrallerin avlularında bir süre dinlenebilirler. Gazimagusa'da dini amaçlarla kullanılan bir mekânın bahçesinde MS. 1220 yılında dikilmiş bir çınar andıran incir ağacı bulunmaktadır ve Kuzey Kıbrıs'ta yaşayan en eski canlı olduğu rivayetleri dolaşmaktadır. Yetişen 1500 bitki türüyle, özellikle bahar mevsiminde tıpkı rengarenk bir battaniye gibi şehri örten bitki örtüsüyle fotoğraf gibi bir manzarası bulunmaktadır.

Güneşin Batışını Beklemek

Kuzey Kıbrıs'ta günlük koşuşturmaca, gece hayatının gölgesinde kalır – Kıbrıslı Türkler gece dışarı çıkmayı ve eğlenmeyi çok severler! Güneş battıktan sonra nezih biz kafeteryada bir çay veya Türk "gahvesi" içmek veya gözde bir barda soğuk kokteylinizi yudumlamak ya da değişken aromalı organik nargilenizi fokurdutmak. Antik bir tiyatro veya harabede müzikal bir ziyafet çekmek, birbirinden ünlü sanatçıları canlı izlemek. Veya ay ışığında deniz kıyısında akşam yemeğinizi yiyip sonrasında kendinizi dans pistine bırakıp kurtlarınızı dökmek. Kıbrıs denilince eğlencesi meşhur olup, yerlisi de keyif yapmayı çok iyi biliyor.

Yiyecek ve İçecek: Kuzey Kıbrıs'ın mutfağının lezzetlerinin sonu yoktur. Tipik leziz bir akşam yemeği bardakların tokuşturulmasıyla başlar. Restoranların çoğu Kıbrıs, Türk, Akdeniz ve dünya mutfaklarından değişik yemek servis eder. Nerede yerseniz yiyin, mutlaka paranızın karşılığını göreceksinizdir. Bu sağlıklı bir Kıbrıs yemeği olabileceği gibi ay ışığına şık bir mekânda yiyeceğiniz son derece ihtişamlı à la carte bir yemek de olabilir. Bir başka özgün nokta ise Meyhanelerdir. Burada Kıbrıs mutfağın orijinal mezelerini çalgıcı eşliğinde tadıp çok eğlenceli bir Akdeniz akşamı geçirebilirsiniz.

Bar ve Diskolar: Ağır bir yemekten sonra dans pistinde coşmaktan daha güzel ne olabilir? Kuzey Kıbrıs'ın bar ve diskoları oldukça canlı, neşelidir. Avrupa'nın en ileri müzik teknolojisi ile donatılmış iki diskosunun bulunduğu Kuzey Kıbrıs, dünyada bu dalda tanınan Tiesto, Tinie Tempah, Fatman Scoop gibi uluslararası sanatçıları ağırlamıştır. Adada sayısız açık hava diskoları bulunmakta ve her yaz on binlerce kişi burada eğlencenin doruğuna çıkmaktadır. Kuzey'deki her eğlence mekanında son derece donanımlı güvenlik ekipleri bulunmakta, giriş çıkışları ve içerdeki atmosferi kontrol etmektedir. Sosyal kurallara uymayan hiçbir davranış biçimi Kuzey'de kabul edilmez. Ada halkı sakın, ağır başlı davranışa alışkındır. Ayrıca ziyaret eden hanımlar da burada tek başlarına korkmadan, rahatsız edilmeden eğlenebilirler.

Birçok yerde kıyafet mecburiyeti vardır – erkeklerde zarif ancak spor tercih edilir. Ayrıca bu mekanlara sadece erkeklerden oluşan gruplar alınmamaktadır. Ticari olmaktan uzak, daha sakın yerler tercih ederseniz otellerin çatı barları, sahil barları canlı müzik, DJ, Caz ve Latin müziği sizleri beklemektedir.

NEVER FORGET LIFE

HAYATI UNUTMAYIN

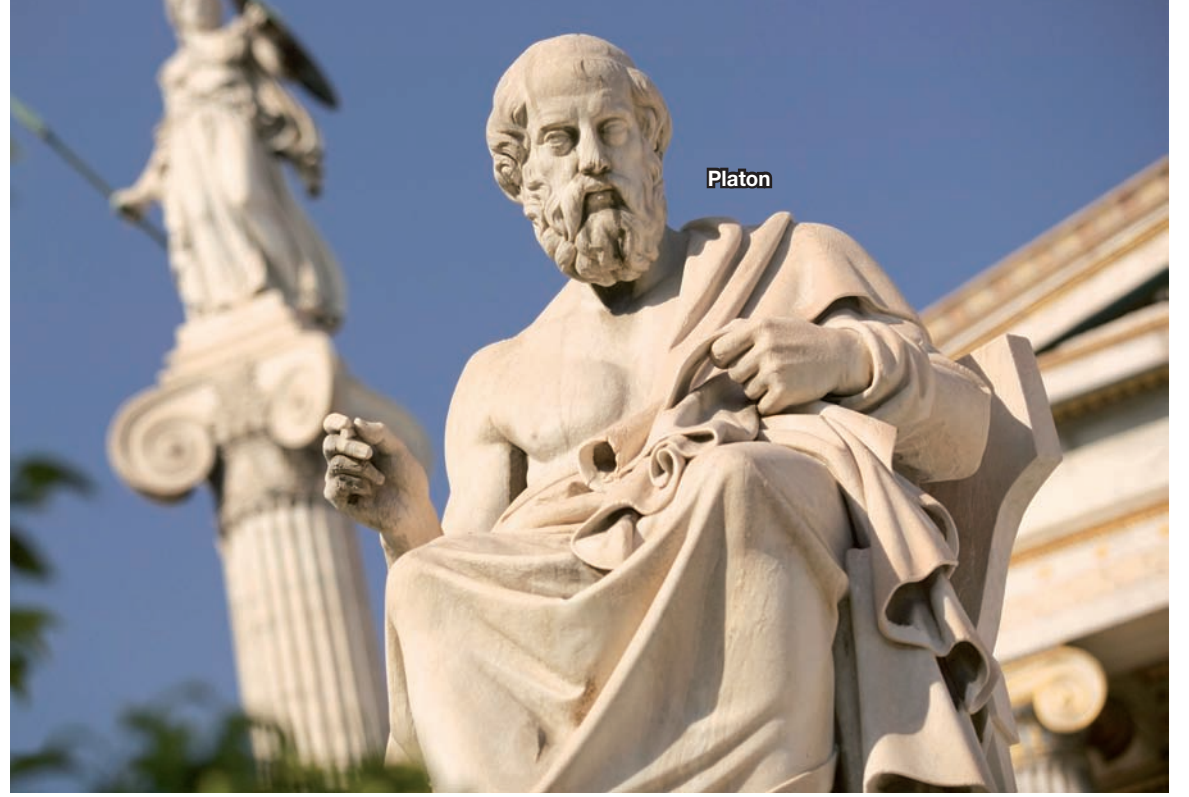
Burcu TENEKECİ

burcutenekeci1983@hotmail.com

Platon, bilginin insanı erdeme ulaştıran en önemli araç olduğuna inanıyordu. O yüzden **Platon**'a göre, hayatın anlamı “**Daha çok öğrenmek**”ten başka birşey değildi.

Aristo'ya göre ise, insanı diğer varlıklardan ayıran bir etik yaklaşımı olmalıydı, çünkü Aristo'nun öğretilerinde insan, “**mantıklı (rasyonel)**” bir varlıktı. Aristo, bu etik değerlerin de insanı iyi olmaya yönlendireceğine inanıyordu. Yani, Aristo'ya göre insan hayatının amacı “**İyi olmak**”tı.

Birçok filozof bu soruyu cevaplamaya değişik yollardan cevap ararken, sonu “**izm**”le

biten akımlarda ortaya çıkıyordu.

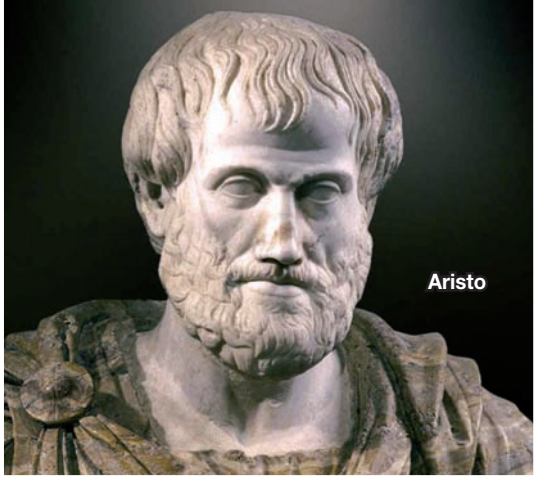
Sokrat'ın öğrencisi **Anisthetes**'in liderliğini üstlendiği Kinik öğretisi Kinizm'e (Cynicism) göre, insanın nihai amacı, “**basit bir yaşam**” sürdürülebilmektir. Bu basit yaşamda, kişi toplumdaki bireylerin çoğunu güdüleyen zenginlik, ün, güç ve cinsellik gibi arzuları bir kenara bırakıp, kendi kendine yetebildiği

şatafatsız bir hayat sürdürmeye çalışmaktı.

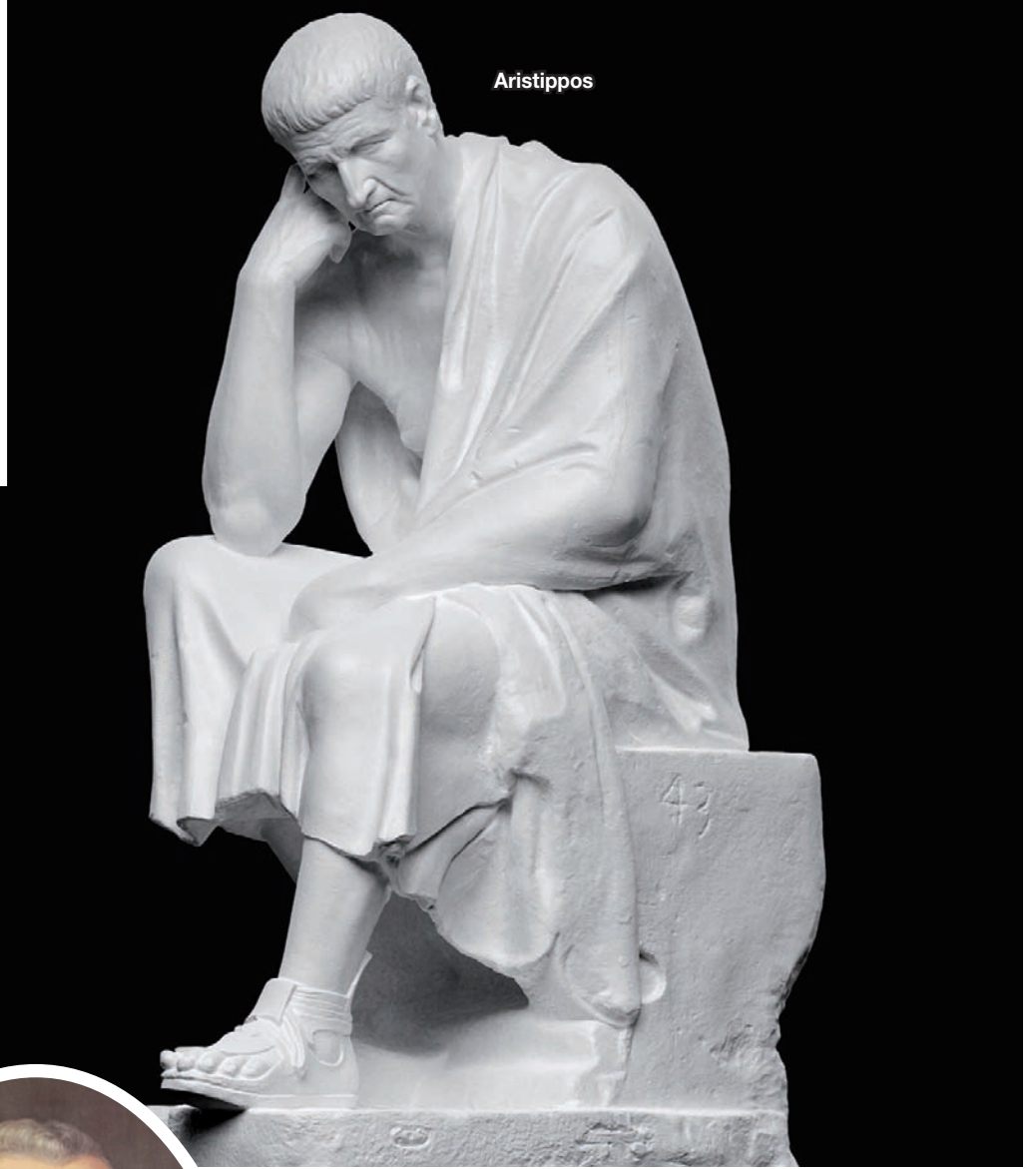
Hedonizm'e göre ise, insan hayatının amacı zevki olabildiğince yüksek tutup, acıyı azaltmaktır. Yine Sokrat'ın öğrencilerinden biri olan **Aristippos**'un önderlik ettiği bu düşünce ekolüne göre, her insanın keyfi, acısının üstünde olması gerektiğini savunuyordu.

Tıpkı Hedonizm gibi **Epikürizm**'de yaşamın

amacını zevkin ve keyfin maksimuma çıkarılması olarak tarif ediyordu. Ancak, Epikürizm'in keyfi en yükseğe çıkarmak için izlediği yol, Hedonizm'den oldukça farklıydı. Epikürizm'de kişinin keyfini maksimize etmesi, ve ataraxia diye adlandırılan seviyeye çıkması için kişinin alçakgönüllü bir hayat yaşaması, hayatın nasıl işlediğini anlaması ve arzularını kısıtlaması bekleniyordu.

Aristo

Aristippos

Stoacılar ise, insan mutsuzluğa düşer çünkü hayata dair yanlış çıkarımlar yapmıştır. Dolayısıyla, insan doğanın işleyiş mantığını iyi tanımalı ve ona göre hareket etmelidir. Stoacılıkta bir insanın söylediklerinden ziyade, yaptıkları davranışları önemlidir. Stoacılığa göre hayatın anlamı **“Mantığı kavra, canın yanmasın.”** şeklindedir

Alman filozof **Immanuel Kant**'ın zihin ve etik üzerine kurguladığı düşüncelerinden ortaya çıkan **Kantianizm**'e göre kainatı bir arada tutan ilkeler vardır. Bu ilkelerin geçerlilikleri uygulanılabilirliklerine göre değişir. Örneğin, **“Seni sinir eden herkesi öldür.”** gibi bir ilkeyi evrensel bir biçimde geçerli kılmak imkansızdır, çünkü bu ilke uygulandığında dünyada kimsenin kalmaması ihtimali vardır. Dolayısıyla, Kant'ın anlayışı toplumu bir arada tutan ve optimal düzeyde geçinmeyi sağlayan bir ahlaki anlayışa bağlıdır: **“Sana nasıl davranılmasını istiyorsan,**

Immanuel Kant

başkalarına öyle davran.”

Hayata farklı bir açıyla yaklaşan **Nihilizm**, hayatın içten içe bir anlamı olmadığını savunur. Yani bir nihiliste **“Hayatın anlamı nedir?”** diye sorulduğunda alacağınız yanıt: **“Hayatın anlamı yoktur”** olacaktır. **“Dolayısıyla her şey serbesttir”** olur. Varoluşsal

nihilizme göre, hayatın diğer filozofların ortaya koyduğu gibi tartışmasız ve ortaklaşa kabul edilebilecek bir anlamı yoktur, dolayısıyla kişinin bu hayatta her şeyi yapmak için izni vardır. Özellikle de, **Nietzsche**'nin **“Tanrı öldü.”** aforizmasından sonra, günümüz yaşantısına en çok şekil veren felsefik doktrinlerden biri nihilizmdir. ➤

BEN, BEN OLMALIYIM...

Kimsenin hayatını istemezdim. Dostoyevski olsa dahi o kişi belki Julius Caesar belki Che Guevera...

Her kim olursa olsun. Ben bu hayatı hatta yaşantımı; benliğimi değiştirmem hiç kimseye ve de hiçbir şeye.

Her ne kadar belirsiz belirli olsa da tüm saliseler, ben iyiyim ve huzurlu sonsuz bir içle dışla uyum bir bütün. Her şey dengede. Stabil mi? Değişken ve de kompleks.

Ama ne kadar komplike olursa olsun aslında o kadar da multi şahane.

Bir şaheserdir aslında her hayat.

Kimi seslerden ve görüntülerden kurtulamaz...

Kimi gününün, anının keyfine bakar.

Kimiyse boğuşur durur günlerin kaygısıyla kaotik olgularda yanlışlarla ve de doğrularla.

Herkes kazanır mı? Kazanmak ya da kaybetmek midir hayat en raddede haddinde son haznesinde?

Başım dönüyor, renklerin güzelliği kamaştırıyor gözlerimi. Ben ne zamandır görmedim böyle bir gösteri tek kişilik; üç kedilig.

Etrafımda her şey tamamiyle tam da on ikiden hedefte her dakika. Algılıyorum ama anlayamıyorum.

Dünyanın hatta evrenin bu kadar mucizevi melodileri; ulvi bir müziği var mıymış?

En son ne zamandı, hatırlıyor muyum bu mutluluk gözyaşları,

hezeyanları, heyecanları...

Kalbin durmamacasına ki zaten ruh bedenden ayrılan kadar durmayacak bu atışlar, nefesler...

Aslında, evet, varmış...

Doğduğum andan beri hiç susmamış ki ezgiler daima kulaklarımdaymış; kullanımdalarmış...

Bir ara belki de çok uzun bir ara, bu çünkü benim hayatımın 3'te 2'si. Karanlık hakimmiş buralarda. Zifiri. Simsiyah olduğunu sandığım ama gerçeği mavi-siyah olan ve sonrasında petrol mavisine dönen bir büyümlü nefes.

Her zerreciğimizde yaşam bulan ve kendini mütemadiyen aslında asla unutturmayan yüce **'Deus'!!!**

Tanrıların Kralı! Latince'den mitlerden geçişle kullanılan tabiriyle.

Biz, bizde değilsek zaten ve yoksak, varken kendi gizimizde; kör olmuşsa gözlerimiz, ışsız kopkoyu bir gökyüzüyle, Tanrı ne arar o ruhta bedende.

İşimize gelince Tanrı var; işimize gelmeyince Tanrı yok! Ne kadar kolay bunları bu şekilde dile getirmek!

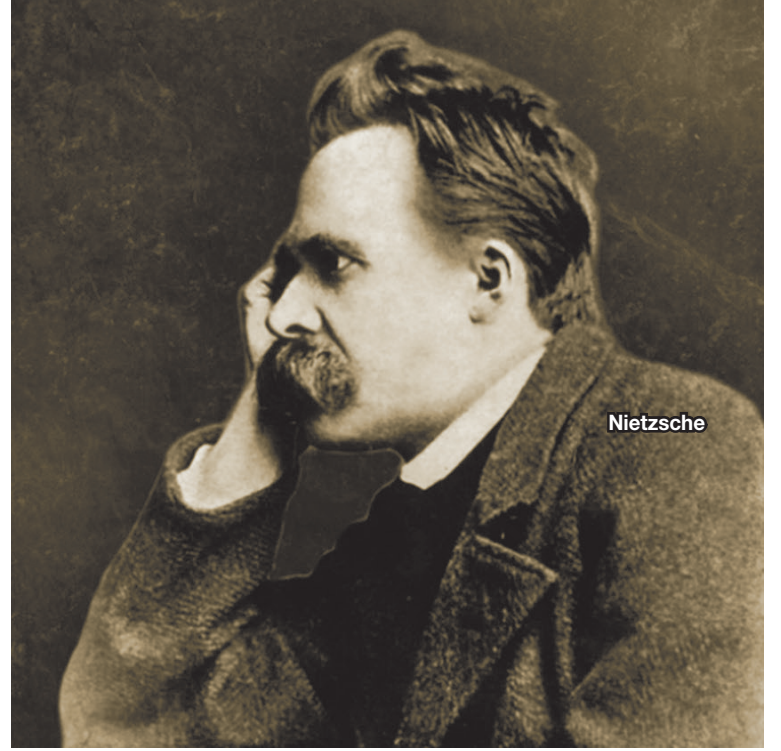
Ulu yücelerin en ve bir; tek büyüğü O!

Biliriz ki aslında iş bu mevzu şudur: Tanrı insan ve de dünya işlerine karışmaz! İş gücü yok bizle mi uğraşacak? Ha şaaa! Akıl vermiş, ruh vermiş, kalp vermiş, beden vermiş... Gerisini insanın gücüne koy vermiş!

Bilmem anlatabiliyor muyum?

Seviyorum!

Seviyor musunuz? Ki biliniz

ki O aslında tüm kullarını seviyor! İnsan, hayvan, bitki ve eşya.

Her şey iyi ve tüm evren huşu içerisinde yalnızca tek bir asıl gerçek var olması gereken... Gerisini ne kafana tak ne durduk yere canımı sık.

Ölüm de olsa en sonunda bu nefesini; Tanrı'nın nefeslerinin... Yaşamak var ya bu dünyada bir saniye dahi olsa, işte bu tüm ömre bedel. Yeri gelir yaşanan kabus dahi olsa!

Bir kere gözlerini kırıp açabildin mi ömr-ü hayatında bu yeryüzünde ve semalarda? Ötesini berisini sen de sorgulama.

Bir tek nefesse sonsuz bu dünyada,

Baki ve bahtiyar kalıcaksın Gözlerini son kapatışında

Gülümseyerek hayata Ruhun temiz olsun.

İş budur

Ve

Yaşam da yalnızca budur, Aslında tüm sınırlarda ve de Sırlarda.

Bir 'Ab-ı Hayat' gerisi bayat; bunu asla unutma!

Sonuç olarak şüphesiz ki en değerli hazineniz sahip olduğunuz yaşam. İster Kinizmi, ister Hedonizmi, ister Epikürizmi benimseyin. Veya Stoacı olun ya da Kantianizm felsefesini. Yahut damarlarınızda Nihilizm'in "Hayatın anlamsız olduğu" düşüncesi dolaşsın. Ama gerçek şu ki hayat bize bahşedilmiş en değerli şeydir. Nasıl yaşayacağınızı seçmek ise size kalmış...

www.talpa.org

62 yıllık birikim ve deneyim...

TALPA demek

Dayanışma ve birlikte hareket etmek

DEMEK

Bir pilotun başlangıçta arayacağı temel unsur, aidiyet duygusu olup meslektaşları ile dayanışma halinde birlikte hareket etmek beklentisi ile derneğe üye olmaktadır. Dernek bu beklentiyi karşılamak üzere, üyeleri ile çeşitli iletişim vasıtalarını kullanarak irtibat halinde olmakta, toplu veya münferit taleplerin değerlendirilmesi, incelenmesi ve çözüm önerilerinin ilgili kuruluşlar ve işletmeler nezdinde takibini yapmaktadır.

+90 (212) 662 12 01

[talpa.tr](https://www.facebook.com/talpa.tr)

[talpa_org](https://twitter.com/talpa_org)

[talpa_org](https://www.instagram.com/talpa_org)

[talpaorg](https://www.linkedin.com/company/talpaorg)

[talpaorg](https://www.youtube.com/channel/UC...)

ANADOLU'NUN ZAMANA DİRENEN MUHTEŞEM ROMA TAPINAKLARI

Ercüment SARIKAYA

Devlet Hava Meydanları
İGA Havalimanı
Hava Trafik Kontrolörü

ANADOLU SAHİP OLDUĞU TARİHİ ZENGİNLİKLERİYLE ÜLKEMİZİN EN ÖNEMLİ DEĞERLERİNİ İÇERİSİNDE BARINDIRMAKTADIR. BU TARİHİ ZENGİNLİKLERİN BİR BÖLÜMÜNÜ DE ANADOLU'NUN ROMA MEDENİYETİNE EV SAHİPLİĞİ YAPTIĞI DEVİRDE İNŞA EDİLMİŞ ROMA TAPINAKLARI OLUŞTURUR. ROMA TAPINAKLARI ASLINDA DAHA ÖNCE ANADOLU'DA HÜKÜM SÜRMÜŞ BİR MEDENİYET OLAN ANTİK YUNAN MİMARİSİNİ TEMEL ALIR. FAKAT ROMALILAR TEMEL OLARAK ALDIKLARI BU MİMARİ FİKİRLERİ SAHİP OLDUKLARI İLERİ MÜHENDİSLİK ANLAYIŞI İLE GÜÇLENDİRİP ÇOK DAHA MUHTEŞEM TAPINAKLARIN ORTAYA ÇIKMASINI SAĞLAMISLARDIR.

İlk olarak M.Ö. 8. yüzyıllarda ortaya çıkan Antik Yunan tapınaklarının yapılış amaçları, tanrının oturduğu ve onun tasvirini barındıran yerleri üstü örtülü yaşamsal bir alana çevirip tanrılara tapınılabilecek bir barınak oluşturmaktır. M.Ö. 133 tarihinden itibaren Roma Medeniyeti etkisine giren Anadolu'da özellikle M.S. 1. yüzyılda Roma'nın

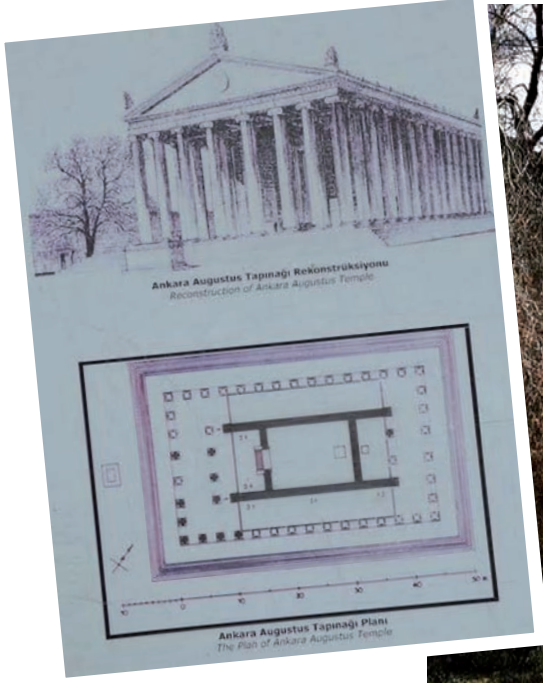
impratatorluk çağına girmesiyle devasa tapınaklar inşa edilmeye başlanmıştır. Bu kadar kısa zamanda böylesine büyük bir inşa faaliyetinin olması bazı araştırmacılar tarafından Roma'nın imparatorluk çağı ile birlikte gelen refah seviyesinin artışının bir sonucu olarak gösterilmiştir. Bu konu hakkındaki bir diğer görüşe göre ise Romalıların Anadolu'yu

tanrılarının anavatanı olarak görmeleridir. Roma tarihi araştırmalarında özellikle bu ikinci varsayım daha fazla taraftar bulmuştur. Nitekim Roma kentini kuran efsanevi Remus ve Romulus'un babaları Aeneas günümüz Çanakkale ilimiz sınırları içerisindeki Truva'dan gelmiştir.

Anadolu'da inşa edilmiş önemli Roma tapınaklarından günümüze

kadar büyük bölümüyle ayakta kalabilmiş nadir örnekler vardır. Bu eserleri barındıran ülkemiz coğrafyası bu konuda da Dünya ile kıyas kabul etmeyecek bir tarihî mirasa sahiptir. Günümüzde ayakta kalmış ve yanına gidip inceleyebileceğimiz bu tapınaklardan ilki, Başkent Ankara'da Hacı Bayramı Veli Camisi'nin yanında bulunmaktadır.

ANKYRA ANTİK KENTİ AUGUSTUS TAPINAĞI

Bu tağnağın bulunduğ yerdede daha öncesinde Anadolu'nun ana tanrıçası Kybele kültüne (inamışına) veya Men kültüne ait bir tapınak olduğu bilinmektedir. M.S. 1. yüzyılda yani İmparator Tiberius devrinde bir önceki imparator olan Augustus'un Roma senatosu tarafından tanrılaştırılması üzerine imparatorluğun bir çok yerinde Augustus tapınakları yükselmeye başlamıştır. İşte bu devirde daha önce burada bulunan tapınağın kalıntıları kaldırılarak Augustus Tapınağı inşa edilir. Kesme taştan ve harçsız olarak inşa edilen tapınak güneybatı-kuzeydoğu doğrultusunda yerleştirilmiştir. Tapınağa 8 merdiven (krepis) ile çıkılan bir krepidoma(podyum) üzerinden

girilir. Augustus tapınağının kısa kenarında 8, uzun kenarında ise 15 sütun bulunmaktadır. Bu sütunların parçaları tapınağın etrafında yerlerde saçılmış halde dururken sütunların oturduğu attika tipi sütun kaidelerinin yerleri rahatlıkla görülebilmektedir. Roma mimarisinde pseudo-dipteros adı verilen sınıflandırmaya sahip olan Augustus Tapınağı'nı Anadolu ve diğer tüm Roma

İmparatorluğu sınırlarındaki tapınaklar arasında ilk sıraya çıkaran önemli bir özellik ise tapınakta bulunan önemli yazıtlardır. İlk Roma imparatoru Augustus tarafından kaleme alınan "Res gestae divi Augustus" (Augustus'un yaptığı işler) başlıklı önemli ve uzun bir yazıt, tapınağın iç ve dış duvarlarında eski Yunanca ve Latince olarak okunabilmektedir. Dünya

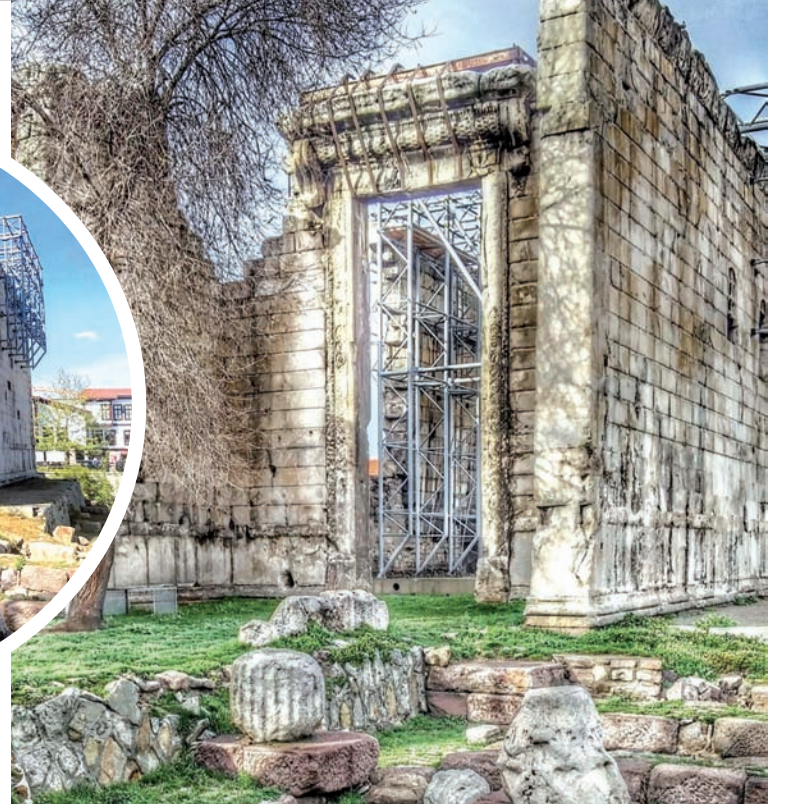
üzerinde günümüze kadar gelebilmiş çok az Roma yapısında bulunabilen bu yazıtlar Augustus Tapınağı'nda eksiksiz olarak bulunmuş ve çevirisi yapılarak Roma tarih kitaplarına aktarılmıştır.

İmparator Augustus'un bu ünlü yazıtından kısa bir alıntı yapmak gerekirse: "Capitolium'u ve Pompeius tiyatrosunu, her ikisine de çok büyük harcamalar yaparak

yeniden inşa ettirdim ve adımlı hiçbir yazıtı kazımadım. Kentin birçok yerinde, zamanla eskikip çöken su kanallarını onarttım ve Marcia adıyla bilinen su kanalına yeni bir kaynaktan su getirerek üretimi artırdım. Castor Tapınağı ile Saturnus Tapınağı arasında yer alan babamın ölümünden sonra başlamış ve hemen hemen bitmek üzere olan yapıları, Julius Forumu'nu ve Bazilika'sını tamamladım. Bu bazilika çıkan yangınla kül olunca daha geniş bir alanda ve oğullarımın adını anan bir yazıtla yeniden inşasına başlattım ve benim hayatta olduğum süre içerisinde

bitirilemezse, mirasçılarım tarafından bitirilmesini buyurdum.”¹

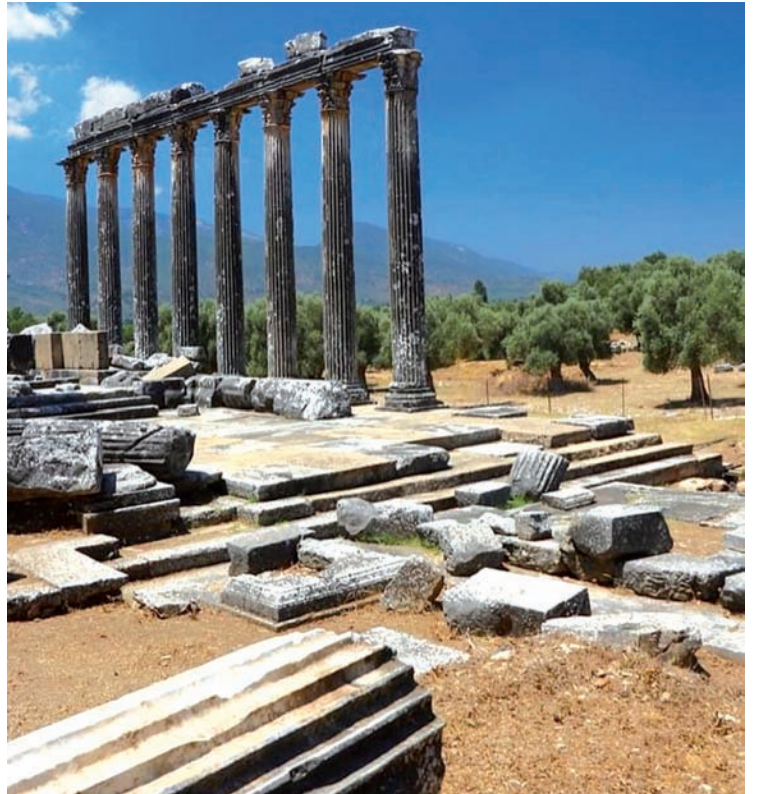
EUROMOS ANTİK KENTİ ZEUS LEPSYNOS TAPINAĞI

Bodrum Milas yakınlarındaki Euromos Antik Kenti'nde bulunan Zeus Lepsynos Tapınağı daha önce yaklaşık M.Ö. 3. yüzyılda burada bulunan Helenistik devir tapınağının yerine yeni tarz Roma mimari teknikleri ile M.S. 2. yüzyılda yeniden inşa edilmiştir. M.Ö. 6. yüzyılda Karia bölgesinin güçlü kentleri arasında yer alan Euromos'un isminin telaffuz edildiği şekli ile “Yüce Ana” veya “Yüce tanrıçanın kenti” anlamına gelen «Kyromos veya Hyromos»tan geldiği düşünülmektedir.

Günümüzde burada yükselen tapınağın bazı bölmelerinde M.Ö. 3. yüzyılda burada yapılan bir önceki tapınağa ait yazıtlar bulunmuştur. Bulunan bu yazıtlardan birisinde şu

satırlar yer almakta ve böylece söz konusu bu eski tapınağın da yine Zeus Lepsynos kültüne (inanışına) ait olduğu anlaşılmıştır: “Bu karar metni bir stele yazılsın ve Zeus Lepsynos tapınağındaki en görkemli yere konsun.”

İmparator Hadrianus devri olan M.S. 117 ile 138 tarihleri arasında inşa edildiği düşünülen Zeus Lepsynos Tapınağı 77.4 metre ile 91.55 metre boyutlarında bir temenos (kutsal alan) içerisine inşa edilmiştir. Tapınağın adandığı Zeus Lepsynos kültürünün Karia bölgesine ait yerel bir kült olduğu veya sadece Euromos Kenti'ne ait bir inanış olduğu bilinmektedir. Kireçtaşı, kırmızı mermer ve ahşap kullanılarak inşa edilen

1 Daha fazla bilgi için: Augustus, Ankara Anıtı, Kabalıcı Yayınevi, 2009.

tapınağın, kırma çatısının da büyük bir ihtimalle ahşap örtülü olduğu yapılan çalışmalarda ortaya çıkarılmıştır. Kısa kenarında 6, uzun kenarında 11 sütun olan Zeus Lepsynos Tapınağı, Roma mimarisinde peribteros olarak adlandırılan mimari sınıflandırma içerisine girmektedir. Korinth düzeninde sütun başlıklarına sahip tapınağın sütun gövdelerinin bazıları yivsiz bazıları da yivli yapılmıştır. Sütun gövdelerinin bazılarının işlenmeden yivsiz olarak bırakılması araştırmacılara tapınağın aslında hiçbir zaman bitirilmediğini düşündürmüştür. Ayrıca bu sütun gövdeleri monolit (tek parça) olmayıp 3 parçadan (tambur) oluşmaktadır. Tapınağın naosunun (ana mekan) içerisinde bulunan naiskos'ta ise (kült heykeli

Zeus'un konulduğu bölüm) kült heykelinin üzerinde durduğu kaide hâlâ sağlam olarak görülebilmektedir. Zeus Lepsynos tapınağının az önce bahsettiğimiz sütunlarındaki yazıtlarda bu tapınağın yapımında başlıkları olan kişilerin isimlerine rastlanılmıştır. Bunlardan hekim ve devlet adamı Melekrates ve kız kardeşi Tryphaena ile yine bir devlet adamı olan Leo Quintus hemen göze çarpan isimler olmaktadır.

BERGAMA ANTİK KENTİ TRAIANUS TAPINAĞI

Günümüz Bergama ilçemizde bulunan Pergamon Antik Kenti'nin akropolis bölgesinde yükselen bu tapınak Roma mühendisliğinin ileri teknikleri sayesinde eğimli bir araziye yapılan büyük tonozlu yapılar ile düz bir zemine oturtulmuştur. 60 metreye 70 metre ölçülerinde dikdörtgen bir alanı kapsayan bu tonozlu yapı aynı zamanda tapınağın kutsal alanı dediğimiz temenos'unu da oluşturmaktadır. İnşa edilen bu tonozlar ile yükseltilen tapınak kentin hemen her yerinden rahatlıkla görülür hale getirilmiştir. Kısa kenarında 6, uzun kenarında 9 sütun olan Bergama Traianus Tapınağı Roma mimari literatüründeki peribteros tipindeki tapınaklar sınıflandırmasına girmektedir. Korinth üslubunda sütun başlıklarına sahip tapınağın etrafında yapılan kazılarda İmparator Traianus ve İmparator Hadrianus'a ait devasa heykeller bulunmuş ve bu heykeller derhal Berlin müzesine götürülmüşlerdir. Tapınağa ait uçan Nike (Victoria) şeklindeki akroter (tapınağın tepesindeki süsleme) ise bugün Bergama müzesinde sergilenmektedir. Bu arazide Traianus Tapınağı inşa edilmeden önce Helenistik devir evlerinin olduğu bilinmektedir. Bu evlerin sokaklarına ait kalıntılar ve sokak merdivenleri yapılan kazılarda bulunmuştur. Üç yanında sütunlu galerilerle

çevrili olan tapınak tamamen beyaz mermerden inşa edilerek yapının çok uzak mesafelerden bile göze çarpmasına önem gösterilmiştir. Ayrıca Traianus Tapınağı'nın Pergamon Antik Kenti'nde aşağı kent olarak bilinen bölümdeki yine bir Roma dönemi yapısı olan ve bugün Maltepe tümülüsü olarak bilinen yapı ile arasında aksel bir bağ olduğu anlaşılmıştır.

AIZANOI ANTİK KENTİ ZEUS TAPINAĞI

Kütahya yakınlarında bulunan ve çok ve önemli bir antik kent olan Aizanoi Antik Kenti, ülkemiz sınırları içerisindeki hâlâ ayakta olan yine başka bir devasa Roma tapınağına ev sahipliği yapmaktadır. Zeus Tapınağı kare plana yakın (146 X 162 metre) kutsal bir alan (temenos) içerisinde kuzeybatı-güneydoğu istikametinde konumlandırılmıştır. 7 basamaklı bir krepidoma üzerinde yükselen tapınağın kısa kenarında 8, uzun kenarında ise 15 sütun vardır. Çok azı korith ama çoğunluğu iyon üslubunda sütun başlıklarına sahip olan tapınağın sütunları monolit (tekparça) ve yivli olarak inşa edilmişlerdir. Tapınağın tepe akroterlerinden her ikisi de günümüze kadar gelmeyi başarabilmiş ve bunlardan batı tarafında olan akroter tapınağın önünde sergilenmektedir. Bir kadın büstü şeklindeki bu akroter Aizanoi'nin sembolü haline gelmiştir. Zeus Tapınağı Roma mimarisinde pseudo dipteros adı verilen sınıfa giren tapınak planına sahiptir. Standart bir Roma tapınağında olduğu gibi pronaos, naos ve opisthodomos bölümlerinden oluşan Zeus Tapınağı'nın altında tonozlu(kemerli) bir yapı vardır. Bu mekân ise büyük ihtimalle tapınak hazinesinin korunduğu bir oda ve bunun yanı sıra da Magna Mater yani ana Tanrıça kültü ile ilgili dinsel bir alan olduğu düşünülmektedir. ▽

PROSTAT KANSERİ RİSKİNİN FARKINDA MIYIZ?

Yard. Doç. Yusuf İlker ÇÖMEZ
Memorial Sağlık Grubu

Dünyada ve Türkiye’de erkeklerde en sık görülen kanser türlerinden olan prostat kanseri, erkeklerde kansere bağlı ölümlerde de akciğer kanserinin ardından ikinci sırada yer alıyor. 2018 yılı istatistiklerine göre, dünya genelinde 1,28 milyon hasta prostat kanseri tanısı almış bulunuyor. Türkiye’deyse her 12 erkekten birinin prostat kanseri tanısı aldığı tahmin ediliyor. Türkiye’de, prostat kanseri hastaların yarısında 60-69 yaş aralığında tespit ediliyor.

50 yaşın üzerinde düzenli kontrol ile erken tanı oranı artıyor

Sık idrara gitme, idrar yaparken zorlanma ve idrarda kan görülmesi gibi ürolojik şikayetlerin yaklaşık yarısında prostat kanseri saptanıyor. Ülkemizde 2009 yılında

yapılan bir çalışmada bu oran yüzde 90’a yakındı. Bu oranın azalmasında prostat kanserine yönelik toplumsal bilincin artmasının etkili olduğu sonucu ortaya çıkıyor. Bununla birlikte mevcut oran da, belirtilerin çeşitliliği karşısında prostat kanserine yönelik düzenli kontrollerin önemini ortaya koyuyor. Kan bağı olan kişilerden bir veya daha fazlasında prostat kanseri olanların ise 35-40 yaşından itibaren ile düzenli takibi gereklidir.

İlk tanı esnasında prostat dışına yayılan kanser sıklığı son on yılda yarı yarıya azaldı

Prostat kanseri, prostat dışında başka dokularda ve organlarda da saptanması anlamına gelen metastatik yayılımıyla da dikkat çekiliyor. Metastatik kanserin tanı anında hem hasta hem de hekim açısından istenmeyen bir durumdur. Türkiye kökenli yayınlarda hastaların yüzde 8,9’unda tanı anında metastatik hastalık saptanırken, bu

oran 2009 yılında veritabanı çalışmasında yüzde 17 olarak saptanmıştı. Aradan geçen 10 yılda yaklaşık yarı yarıya azalmanın bilinçlenmemizle ters orantılı oluşu sonucu çıkmaktadır.

PSA taraması erken teşhiste önemli gelişmeler sağladı

Türkiye’de bunların arasında yer alan PSA (Prostat Spesifik Antijen) taraması, özellikle metastatik hastalık (yaygın-sistemik hastalık) görülme

oranlarında düşüğe neden olan faktörler arasında gösteriliyor. Çalışmalara göre hastaların yüzde 62,5'inde tanı anında ölçülen PSA değeri 10 ng/dl'nin altında saptanıyor. Bu oranın 2009 yılında yine aynı grup tarafından gerçekleştirilen bir çalışmada yüzde 50,6 olarak saptanmıştır. Bunun anlamı son 10 yılda prostat kanseri çok daha düşük PSA değerlerinde yakalanıyor ve erken teşhiste büyük ilerlemeler yaşanıyor. Bununla birlikte PSA testinin tek başına yeterli olmadığı ve mutlaka üroloji uzmanı tarafından yapılacak prostat muayenesi ile birlikte değerlendirilmesi gerektiğini de unutmamamız gerekiyor. Yine aynı çalışma veri-tabanı verilerine göre prostat kanseri tanısı alan her 4 hastanın 1'inde yapılan prostat muayenesinde hastalık saptanıyor.

Prostat kanseri tanısında teşhis başarısının mimarı; MR Füzyon Biyopsisi

Prostat kanserine yönelik tanı gelişmeleri arasında Multiparametrik Prostat MR yöntemi de yer alıyor. Prostata özel olarak çekilen bu MR'da prostat bezinde kanser için şüpheli bir alan olup olmadığı değerlendiriliyor. Kanser şüphesi saptanan bölümler işaretlenip daha sonra özel bir yazılım sayesinde ultrasona yerleştiriliyor. Biyopsi yaparken MR ve ultrason görüntülerinin birleşmiş halini görüp doğru noktadan, doğru hedeften biyopsi yapabilmek mümkün oluyor. Özellikle 2015 yılından

beri yıllık prostat MR kullanım oranlarında belirgin artış yaşanıyor. MR Füzyon Biyopsisi yönteminin sağladığı avantajlar gereksiz tanı oranının azaltılması ve yüzde 90'lara varan oranlarda prostat kanseri teşhisi konulması olarak sıralanabilir

Aktif izlem ile tedavi gerekene kadar beklenebilir

Prostat kanseri tanısında son on yılda yaşanan en önemli değişikliklerden biri olarak hastalığın ilerlemesi açısından düşük risk grubundaki hastalara önerilen "Aktif İzlem" tedavi protokolü gösteriliyor. Hastaya zarar verme riski düşük olan hastalığın

tedavisinin yol açabileceği olası komplikasyonlardan sakınmayı sağlayan aktif izlem protokolünde hastalar yakın bir takip programında tutulurken, aktif tedaviye ilerleme görülen olgularda geçiliyor. Türkiye'de Prostat Kanseri çalışmalarına göre hastaların yüzde 5,7'sinde tanı sonrası aktif izlem ile takip kararı alındığı belirtiliyor.

Robotik tedaviler yükselişte

Lokalize hastalıkta dünya genelinde en çok başvurulan tedavi yönteminin ise cerrahidir. "Radikal Prostatektomi" ameliyatı sadece ABD'de yılda 80 bin hastaya uygulanırken bu cerrahi teknikle ilgili olarak son yıllardaki en önemli gelişmenin

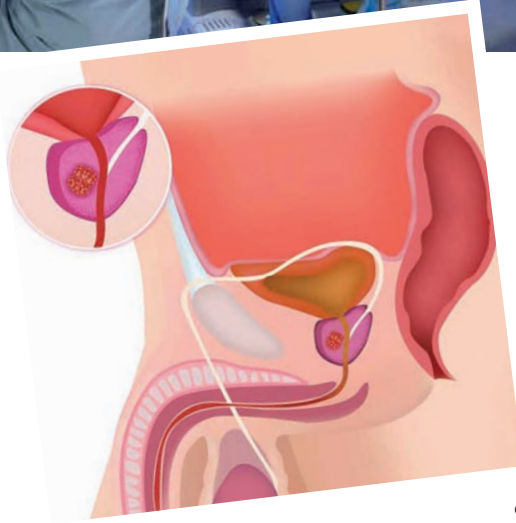
robot yardımıyla gerçekleştirilen laparoskopik cerrahi yöntemidir. Ülkemizde de Robotik Cerrahi çeşitli merkezlerde prostat kanserinin tedavisinde aktif olarak kullanılmaktadır. Türkiye prostat kanseri veritabanı verilerine göre radikal prostatektomi ameliyatı uygulanan hastaların yaklaşık 3'te 1'inde laparoskopik veya robot yardımıyla laparoskopik cerrahi yöntemi uygulanıyor. Seneler içerisindeki dağılıma bakıldığında ise, açık cerrahi sayılarının sabit seyrettiği ancak laparoskopik ya da robot yardımıyla laparoskopik cerrahi sayılarında ise bir artışın olduğu görülüyor. Düşük-orta risk lokalize kanserde Fokal tedaviler ve sinir koruyucu

prostat cerrahisi sayesinde günümüzde hasta, tedavi sonrasında ereksiyon sağlayabiliyor, idrarını tutabiliyor. Hastalar aslında tedavileri için bir teknik arayış yerine tecrübeli ve güvenilir bir cerrah arayışı içinde olmalıdır.

Fokal Tedaviler cerrahinin yan etkilerini taşımayan, kansere karşı etkili yöntemlerdir

Tüm organı tedavi etmek yerine görüntülemeye dayalı hedefe yönelik 'Fokal Tedaviler' ise yakın gelecekte ön plana çıkmaya başlayacaktır. Artık günümüzde prostat kanserinin büyük çoğunluğunun organa sınırlı iken tespit edilmektedir. Organ sınırlı prostat kanserini, organ dışına yayılma potansiyeline göre, düşük, orta, yüksek riskli olarak üç gruba ayırırız. Bu risk grupları tedavi yaklaşımını belirliyor. Multiparametrik Prostat

MR sayesinde klinik önemli tümörü görme oranımız yüzde 90'lara kadar çıktı. Böylelikle klinik önemli kanseri erken evrede yakalamak mümkün olabiliyor. Eğer kanser organa sınırlıysa ve düşük-orta risk grubundaysa fokal tedavi uyguluyoruz. Yani, lokal hastalığı, fokal tedaviyle iyileştiriyoruz. Son yıllarda yaygın olarak kullanılan fokal tedavide, sadece kanserli doku yakılıyor, prostata zarar verilmemiş oluyor. Böylelikle olası komplikasyonların önüne geçiliyor, hastanın hızlı

iyileşmesi sağlanabiliyor. Yüksek risk grubunda yer alan hastalarda ise cerrahi tedavi öncelik kazanıyor.”

İmmün tedaviler yüz güldürüyor

Normalde vücut sistemimiz kanserli hücreyi yenmeye çalışır. Ancak kanserli hücre taktik geliştirir. Kendini, sanki vücudun normal hücresi gibi tanıttak şekilde bir madde salgılar. Vücudun immünsistemi o maddeyi gördüğünde aldanır ve tümör hücrelerini normal hücre gibi algılar. Son çalışmalar immünsistemi kandırmak için salgılanan o maddeyi tespit ederek, hastanın immun sistemi tümöre karşı yeniden eğitiliyor. Tümörün dost değil düşman olduğu immun sisteme yeniden öğretiliyor. Çalışmalar gösteriyor ki önümüzdeki yıllarda prostat kanserinin tedavisinde immünoterapinin önemli bir yeri olacaktır.

Prostat kanserinden korunmak için ne yapalım?

Düzenli spor ve sağlıklı beslenme tüm hastalıklar temel korunma yöntemidir. Ayrıca yağ dokusunda bulunan Leptin ve insulin benzeri büyüme faktörü prostat kanserini olumsuz etkiliyor. Bu yüzden kiloya karşı önlem alınmalıdır. Yağdan zengin ve yüksek kalorili besinlerden uzak durulmalıdır. Kırmızı et tüketimi prostat kanseri tespit edilen bir hastada içerisindeki linoleik asit sayesinde yayılma hızını artırır.

Prostat kanserinden korunmak için bol tüketilmesi gerekenler ise pişmiş domates, yeşil çay ve soya grubudur.

62 yıllık birikim ve deneyim...

www.talpa.org

TALPA

demek

Sosyal hizmetler

DEMEK

Dernek üyelerinin operasyon yaptığı havaalanı ve havalimanlarında, ekonomik koşullarla ve ticari kaygılardan uzak şekilde otopark hizmeti almasına yardımcı olmakta ayrıca yaptığı anlaşmalarla üyelerinin çeşitli mal ve hizmet satan kuruluşlardan indirimli yararlanmasını sağlamaktadır. Üyelerin bireysel olarak sözkonusu hizmeti alması halinde ödeyeceği rakamların çok altında ve bu amaçla yapılan giderleri karşılayacak şekilde ücret belirlenmektedir. Esasen otopark hizmeti 2003 yılına kadar Türk Hava Yolları tarafından uçuş personeline sağlanan bir imkan niteliğinde iken bu tarihte TALPA'ya devredilmiş ve o tarihten itibaren TALPA tarafından koordine ve organize edilmeye başlanmıştır. Bu nedenle, bir otopark alanının ticari gaye ile talep eden kişilere pazarlanması veya satılması sözkonusu olmayıp Türk Hava Yollarının uçuş personeline verdiği otopark hizmetinin TALPA tarafından devam ettirilmesinden ibarettir.

Bunun dışında her yıl düzenlenen 26 Nisan Pilotlar Günü etkinliklerinden de üyeler ücretsiz olarak istifade edebilmektedir.

+90 (212) 662 12 01

talpa.tr

talpa_org

talpa_org

talpaorg

**SANAT TOPLUMU
TERBİYE ETMELİ,
TOPLUM SANATI
YÖNLENDİRMEYELİ:**

TARDU FLORDUN

İHTİMALLERİ, MACERALARI, YENİ OLAN HER ŞEYİ, ESKİLERİ, TÜM ANILARI, YAŞANMIŞ VE HENÜZ YAŞANMAMIŞLARI, MESLEĞİNİ, İYİSİYLE KÖTÜSÜYLE BU DÜNYANIN SUNDUĞU DENEYİMLERİ, İMKANSIZ YA DA SON DERECE MÜMKÜN GÖRÜNENLERİ; YANI YAŞAMI OLDUĞU GİBİ KABUL EDİYOR... PEKİ BİZ TARDU FLORDUN'U NEDEN SEVİYORUZ? BAŞINA BUYRUK BİR GÖNÜLÇELEEN OLDUĞU İÇİN Mİ? İLK GÜNDEN BERİ KENDİ GİBİ OLUP YAPAMADIKLARIMIZI YAPTIĞI İÇİN Mİ? YA DA KALDIĞI YERDEN HEP DAHA DA GÜÇLENEREK DEVAM EDEBİLDİĞİ İÇİN Mİ? İŞTE EN GERÇEK VERSİYONUyla BİR TARDU FLORDUN DEŞİFRESİ TAKDİMİMDİR...

Zişan SEÇKİN

Hayatınızın nasıl bir dönemine denk geldik?

Yalnız ama onurlu kalabilmiş bir dönemine :) Annemi 5 yıl önce kaybettikten sonra inzivada olan, ancak bu süreçte çok şey biriktirmiş, okumuş, düşünmüş, yazmış, yaptığım işlerle yanımda olan değil, bana ben olduğum, ben kalabildiğim için değer veren bir avuç güvenilir olduğuna inandığım insanla yola devam ettiğim, sıfırlanmış ve doğal seleksiyonu tamamlanmış bir dönemine...

Ekranaya uzun ara verdiniz. Magazinde de pek görünmüyor, çok röportaj vermiyorsunuz. Neler yaptınız bu arada?

Evet 5 yıl oldu. Bu dönemde ülkeyi yakından izledim, insani ve mesleki ilişkilerin bizim döneme göre deformasyonunu farkettim, "Schadenfreude" sendromunun (Başkasının mutsuzluğundan mutlu olmak) ve Mobbing olgusunun, her nevi baskının toplumda katlanarak arttığını ve insanlığın samimiyetsizliğini gözlemledim.

Ucuzluğun kalıplaştığını, cehaletin hüküm sürdüğünü, liyakatın uçup gittiğini, toplum algısında yetenek ve zekanın korkulduğu için hiçe sayıldığını gördüm. Hatta bununla ilgili bir kitap yazıyorum bir süredir. Magazinle işim olmadı hiç. O alanda çalışan emekçi arkadaşlarıma saygım sonsuz tabii. Zor iş böyle bir piyasada karda boranda birtakım tiplerle, ikoncanlarla uğraşmak...

Ünlü olmak bir meslek şimdilerde adeta. Kabullemek zor oluyor mu sizin için?

Ünlü olmak keşke bir meslek olabilseydi :) Günümüz düzeninde Pop-Art mucidi Andy Warhol'un da uzun yıllar önce ifade ettiği gibi "Herkes bir gün 15 dakikalığına ünlü olacak". Bahsettiği süre çağımızda aşılsa da adam nokta atışı yapmış bravo :) Yalnız bizde kavramlar epey karıştırıldığı için, popülerliğin şöhret, sıradanlığın doğallık, kurnazlığın zekâ sanılmadığı bir kültürü yeniden kazanmamız lazım. Sanat

toplumu terbiye etmeli, toplum sanatı yönlendirmemeli. Yıllardır görüyoruz ki bu şekilde devam ettiği sürece işler ucuzluyor, genel algıya göre ticaret yapıyor yalnızca. O zaman da sektör olamıyoruz, piyasa olarak bahşediyöz hala kendi aramızda bile...

Bana gelince, belki çocukluğumdan ve babamdan dolayı hep bu işin içinde olduğum için kendimi hiç bir zaman şöhretli, ünlü falan görmedim sadece işimi yapmaya çalıştım izin verdikleri, bazı uzun kollar devreye girip işlerimi engellemediği sürece tabii :) Yazıyorum bunları zaten.

Şöhretin sizin için anlamı ne?

Şöhret kavramı bu coğrafyada pek geçerli değil. Popüler kültür bir anda var olan, bir anda da yok olabilen birşey global dünyada. Şimdiki zamanda geçerli olan o. K-Pop gibi mesela. Bir günde eleman milyarlara izlenebiliyor YouTube'da.

Değeri var mı? Bence

çoğunun yok. Tek projeler saman alevi gibi birden dehşet parlıyor, iki gün sonra esamesi okunmuyor. Sanat kalıcıdır, bir değerdir. Popüler kültür yapana ve yaptırana büyük paralar kazandırır ve bir süre sonra unutulur gider suya yazılan yazı misali. Ama cepler dolup taşmıştır o zaman diliminde ayrı :)

Tıpkı artık insanların genelinin Allah'a-Tanrı'ya değil kendi ürettikleri bir kağıda tapmaları gibi. Şimdi tabii onun yerini Bitcoin aldı :)

Çok hain bir süreçten geçiyoruz.

Peki şöhret insanı yalnızlaştırıyor mu?

İnsani olarak tercihlerinize, birikimlerinize ve karakterinize bağlı. Yine ayırarak söylüyorum ki, bu yeni düzende yalnızca popüler olmayı kafaya takmış birinin yalnız olması mümkün değildir. İyi kötü farketmeden çevre genişletir ama o da onun karakterini ne kadar gizlemeye çalışsa da "bazı gören gözler" o anları yakalar ve tercihini

yapar. Şöhret denen şeyin arada demlenmesi gerekir. Evet belki bazan yalnızlık gerektirebilir. İnsanın 3. bir gözüünün 7/24 kendini izlemesi gerekir içsel güdülerini, algılarını, samimiyetini check etmesi, sorgulayabilmesi, kendine has yeteneğine, aklına hakim olabilmesi için. Yoksa çoğunluğa karışmak, vasatı takip edip sıradan olmak zaten çok kolay. İlk önünüze sunulan fırsat hatta..

Yazar Jorge Amado “İnsanın anayurdu çocukluğudur” demiş. Siz nasıl bir çocuktunuz, hangi duygu sizi çocukluğunuzdaki “yuva” kavramında hissettirir?

Evet çok doğru.

Çocukluğunuz sizin ileriki hayatınızın yapı taşlarıdır. Genetik olarak tüm hayatınızı, karakterinizi, kimliğinizi yönetir. Aşk çocuğu olmak (ki ben öyle olduğumu biliyorum yani israf değil :) hayat boyu bazı zorluklar çıkarabilir ancak her zaman kendi jenerasyonunuzdan bir adım ileride yürürsünüz, hayatta düşünsel anlamda, tecrübe olarak, ayağınız kaydığında (ya da kaydırıldığında doğrusu) B planınız hep ceptedir. O an uygularsınız ya da uygun zamanı beklersiniz..

Çocukluğunuzda kurmuş olduğunuz gelecek hayali ile bugünkü Tardu'nun yaşadığı hayat arasındaki en büyük fark ne?

Tüm zorlukları ve kolaylıklarıyla da olsa istediğim hayatı yaşamayı tercih ettim

her zaman. Neysem o oldum iyisiyle kötüsüyle. Kimseyi kandırmadım, kimsenin işine, emeğine, ekmeğine göz dikmedim, çalmadım çırpmadım, kendimi pazarlamadım. Hep böyleydi ve 49 yaşından sonra değişeceğine de inanmıyorum. Çok sevdiğim ve hatta taptığım işimi yapmak istiyorum sadece. Çünkü bu benim terapim.

Hep saçma bir tartışma vardır ya yıllardır süregelen...
“Sanat toplum için midir, sanat

sanat için midir” diye... Yok kardeşim sanat kendim içindir.

**Hacettepe Üniversitesi
Devlet Konservatuvarı
Tiyatro Bölümü
mezununuz. Oyuncu
olmak istemenizin nedeni,
popülerliğin cazibesi mi
yoksa insanların hayatına
dokunma hissinin verdiği
işsel doyum muydu?**

Konservatuvar 91 girişliyim. 30 sene olmuş. O dönemde biz sahne tozu yutmak için girmiştik

o sınavlara. O zaman zaten bir TRT, bir de Magic Box vardı :) Dolayısıyla biz dizi oyuncusu olmak için değil sahnede olabilme idealiyle kendimizi yetiştirdik. Popüler olmak gibi bir idealimiz olmadı. Dünyanın en güzel oyunuydu bizim dönem için sahnede olmak. Bazıları çok kutsallaştırırlar mesleği. Ben asla onlardan olmadım ancak sahnede oyun başlar ve bitmek zorundadır. Yani adrenalinini çok yüksek bir iştir. O sizi besler, geliştirir aslında oyunculukta.

Sinema ve dizi olması gereken standartlarda yapılabilsen bizdeki (belli başlı işleri dışında tutarım elbet) inanılmaz bir potansiyele sahibiz yaşadığımız coğrafya olarak, fakat bakıyorsun çoğu Copy-Paste işler. Çok daha iyilerini yapabiliriz biliyorum.

Yaşam sizin için serüven mi, görev mi, arayış mı, kaçış mı, çarpıcı bir yolculuk mu?

Tüm cevaplarım sorunuzun içinde :) ➤

Bugünkü bildiklerinizle yeniden başlama şansınız olsa, hayatınızın neresinden başlamak istersiniz?

Bence hayatın her anı, her saniyesi yeni bir başlangıçtır. Ülkenin Cumhurbaşkanı olmak isterdim ama :)

Geriye dönüp baktığınızda ‘keşke’ler mi taşıyorsunuz yoksa her şeyi hayatın size sunduğu bir deneyim olarak mı görüyorsunuz?

Keşke’ler insanı hüznülendirir. Belki bir süre sonra da hayatına sağlam bir deneyim olarak geri döner sana, ileri götürür. O yüzden ben “keşke”leri sileli çok oldu hayatımdan. Öyle “Carpe Diem”ci falan da değilim.

Zamanın size öğrettiği en değerli şey ne?
”SEVGİ”

Kendinizle ilgili sizi en çok şaşırtan, düş kırıklığına uğratan, ya da “Vay be, sandığımdan daha güçlüymüşüm” dedirten neler oldu ?

Kendini bilen kendine şaşırmaz...

Yakın gelecekte bir tiyatro, sinema ya da dizi projesinde görebilecek miyiz sizi?

Umarım. Öksüz yetim bıraktılar, sağlam çıkarız inşallah yine bu piyasadan. Kolumuz kırıldı yen içinde kaldı ama olsun kanadımız var...

Bir proje size ilk teklif edildiğinde, kabul etmenizde neler etkili oluyor?

Çok önceden elbet senaryoydu öncelikle. Aynı algıda oynayabileceğiniz pazarlanmamış, liyakatli, yetenekli oyuncular. Yapım şirketiymi falan filan... Artık sadece, evinde mutsuz olduğu için setleri cehenneme çevirmeyen, kafa dengi, huzurlu bir yönetmen. Gerisini biz hallederiz :)

Dijital platformlarda birkaç yıldır güzel işler üretilmeye başlandı. Bu konudaki düşünceleriniz neler? Bu tarz projelerde yer almak ister misiniz?

Evet, teknoloji çağının en iyi getirilerinden biri elbet. Eskiden TV’lerde makul saatlerde çalışıp iki gün de repo yapardık. Sette herkes bizim arkadaşımızdı. Kimsede bir ukalalık, kasıtlı haller falan göremezdiniz. Olması gerektiği gibi işinizi yapar, birbirinize sarılır yüksek bir motivasyonla evinize giderdiniz. Şimdi kanal total 3 saatlik iş istiyor ve setlerde zaman dolduruluyor. İnsani ilişkiler çok zayıfladı artık. Dizide oynanan roller hayata taşındı. Set arasında herkes cep telefonlarına dönüyor ve sabahlara kadar iş uzuyor. Ben de denk geldim son dönemlerde birkaç kere. O zaman, keyifle yapılması gereken bir iş eziyete dönüşebiliyor herkes için. Çoğumuz zaten dijital platformlara yöneldik. “TV

sektörünün” acilen bu eski kafadan çıkması gerekiyor, böyle devam edebileceğine pek ihtimal vermiyorum.

En çok nasıl bir karaktere hayat vermek istersiniz?

Bu dönemde mi? Tabii ki “SEDAT PEKER” :)

Bak o konuda çok iddialyım. Keşke yapılabilse ancak biraz zor tabii, şimdilik...

Kendinize ayırdığınız rahat bir gün nasıl geçer, neler yapmaktan hoşlanırsınız?

Dediğim gibi yazmak beni rahatlatıyor. Okumak, araştırmak da elbet. Tekrar motivasyonumu sağlamaya, inancımı yeniden inşa etmeye çalışıyorum. Bir de bu aralar sevdiğim, evde koşu bandında yürürken sesli kitap dinlemek.

Kendinizi en çok nerede ve kiminle iyi hissedersin, en çok “Kendiniz” olursunuz?

Herkes sadece kendisiyle ve kendi mekânında yalnızken kendisi gibidir. Ben buna inanıyorum. Artık herkes “Poker Face” Tuhaf bir düzende yaşıyoruz artık. Ne getirir emin değiliz hiç birimiz. Aklına, ahlakına, zekasına, yeteneğine, espri algısına, saygısına ve kişiliğine güvendiğiniz bir kaç dostunuz yetiyor. Diğerleri çok önceden hayatınıza popüler olduğunuz zaman giren ve çıkan şöhret budalaları...

Dediğim gibi bir avuç pırlanta insan size yetiyor gerisi

hikaye...

Herkes aşkı kendine göre tanımlar, sizin için aşkın tanımını sorsam...

Bilemem... Bu sorunun bende cevabı yok artık...

Aşk bir süre sonra bağılıktan, bağımlılığa dönüşüyor. Sizce bu dengeyi kurmanın bir matematiği var mı?

Aşk denen olguda bağılılık bana hep sahte gelmiştir. Bağımlılık da bir hastalıktır elbet ama çok da keyiflidir. Uzun ömürlü olsun isterdim ama bir süre sonra kurallar, yapaylıklar, alışkanlıklar devreye girer mi işte asıl o zaman karşılıklı olarak birbirini aldatmış oluyorsun. Ben oyunculuğu da, hayatı da edebi zekadan ziyade çocukluğumdan beri

matematikselsel olarak algılamış biri olarak, net bir cevap vermek cidden zor.

Modern zamanların ideal çift kavramı hangi öğeleri içinde barındırmalı sizce?

Kendine özsaygısı, beden uyumu, algıları, ortak zevkleri olan, espri anlayışları birbirini tamamlayan, paslaşabilen, konuşabilen çiftler bunu sürdürebildikleri ölçüde başabilmişlerdir bence. Tabii ki aşk doktoru falan değilim o da ayrı mesele:)

Sosyal medyada herkesin uzun namlulu topları var. Toplumdaki bu ruh halini nasıl yorumluyorsunuz?

Sosyal medyada o elindeki uzun namlulu topu ne zaman ve nerede kullanacağına bağlı. Bir

bumerang olarak sana geri de dönebilir, ya da dünya düzenini bile değiştirebilir.

Düzenli olarak spor yapıyor musunuz?

Yok, bu aralar sadece sahilde ve evde koşu bandında yürüyüş yapıyorum. Gençliğimde hemen tüm sporları yaptım, hatta bazılarını profesyonel olarak. Yavaş da olsa tekrar bu pandemi döneminden sonra (bence pandomim) tekrar başlıyorum.

Şehir hayatının sürekli “bir yerlere yetişmeye çalışma” haliyle ilgili ne düşünüyorsunuz? Herkes gibi sizin de kaçıp sakin bir yerlere gitme hayaliniz var mı?

Evet bu Metropol (hatta Megapol) yaşantısı yaşadığımız şehir İstanbul gibi 20 milyon nüfuslu ve altyapısı iyi planlanmamış şehirlerde bizi yorabiliyor. İnsanları böyle bir şehir yaşantısı trafikte, hayatta agresifleştirebiliyor mesela. O yüzden benim bu dönemde nadir de olsa kaçtığım, huzur bulduğum yerler, gizli mekânlar var. Ancak işimiz (oyunculuk, dublaj vs.) genelde aynı çevrede olduğundan bu sıkıntıyı hepimiz yaşıyoruz. Bu harika şehrin düzeninin değişeceğinden umutluyum hala. Güzel günler bizi bekliyor.

Yakın gelecekte yapılacaklar listenizin ilk üç sırasında neler var?

Radyo
Televizyon
Enformasyon...

Ajanda

Tiyatro

AMADEUS

Tarih: 17-27-28 Ekim 2021

Saat: 20:30

Mekân: Zorlu PSM - Turkcell Sahnesi, İstanbul

Peter Shaffer tarafından kaleme alınan, dünya müzik tarihinin unutulmaz bestecileri Wolfgang Amadeus Mozart ile Antonio Salieri'nin eşsiz hikayesi... Başrollerini Selçuk Yöntem (Antonio Salieri), Okan Bayülgen (Wolfgang Amadeus Mozart) ve Özlem Öçalmaz'ın (Costanze) paylaştığı oyun Mozart'ın kısa yaşam öyküsünü anlatıyor.

Dünya müzik tarihine yön veren deha Mozart, gündelik yaşamında sıradışı karakter olarak yaşamdan hayli kopuk bir hayat tarzı sürdürmektedir. Yeteneğini dışa vurmak için ilginç bir yol seçen sanatçı, tutarsız davranışlarda bulunmayı alışkanlık haline getirmiştir. Yaşamı ile müziği zıt kutuplarda ilerleyen Mozart, yeteneğini sergilemek için gerçek üstü hareketlerde bulunur.

Stand-up

MESUT SÜRE İLE İLİŞKİ TESTİ

Tarih: 24 Ekim 2021

Saat: 18:00

Mekân: Watergarden Performans Merkezi, İstanbul

Mesut Süre İle İlişki Testi, 24 Ekim'de Watergarden Performans Merkezi Sahnesi'nde izleyenleriyle buluşacak. "Mesut Süre İle İlişki Testi" çiftlerin tanışma hikayelerinden kıskançlıklarına, eski sevgililerinden arkadaşlarıyla ve aileleriyle bir çift olarak kurdukları ilişkiye kadar pek çok şeyi, Mesut Süre'nin yer yer keskin ama her daim eğlenceli ve neşeli moderatörlüğü eşliğinde paylaştıkları bir talk show formatında izleyiciye sunuluyor.

Tiyatro

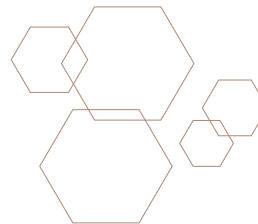
VAN GOGH

Tarih: 16 Ekim 2021

Saat: 20:30

Mekân: Profilo Kültür Merkezi Batı Ana Sahne, İstanbul

W. Gordon Smith'in kaleme aldığı, Ülkü Tamer'in çevirisini yaptığı eser, Tiyatrogerçek tarafından sahneleniyor. Oyunun yönetmenliğini yapan Hakan Gerçek aynı zamanda Van Gogh'a sahnede hayat veriyor. Van Gogh'un dramatik yaşam öyküsünden kesitler sunan oyun, onun resme başlamasından intiharına kadar geçen süreye odaklanıyor..

Konser

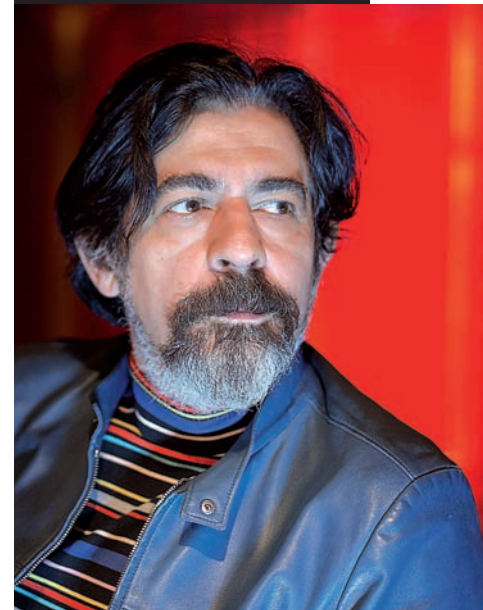
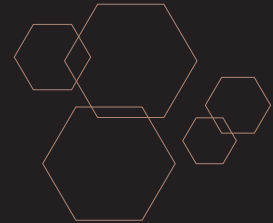
OKAN BAYÜLGEN & BEST OF SOUNDTRACK SYMPHONY

Tarih: 18 Ekim 2021

Saat: 21:00

Mekân: Volkswagen Arena, İstanbul

Events Across Turkey'in bir kült haline gelen Oscar Ödüllü filmlerin unutulmaz soundtracklerini Okan Bayülgen'in anlatımıyla, 60 kişilik Nigh Flight Smyphony ve 30 kişilik korusuyla GodFather'dan Kill Bill'e, Titanic'ten Batman'e dinleyicilere büyüleyici bir Hollywood gecesi sunuyor.

Konser

BİR ARADA CAZ

Tarih: 10 Ekim 2021

Saat: 16:00

Mekân: Maximum Uniç Açıkhava,
İstanbul

10 Ekim'de Maximum Uniç Açıkhava'da gerçekleşecek olan "Bir Arada Caz" müzikseverlere tek günlük bir festival deneyimi sunacak. Caz standartlarından Latin, Balkan ve etnik caza geniş bir yelpazede türlerin yer alacağı dört performanstan oluşan Bir Arada Caz, Yekta Kopan'ın moderatörlüğünde gerçekleşirken müzikseverlerin aralıksız caza doyacağı konser programı ile Türkiye'nin en iyi müzisyenleri bir araya getirecek. Cazin yıldızlarından oluşan kadrosu ile Şenova Ülker Band feat Sibel Köse & Erdem Özkan, Türkiye'de Latin cazın önemli isimlerinden Emir Ersoy, performanslar öncesi ve aralarında DJ seti ile Kaan Düzarat, Kolektif İstanbul ve Manuş-u Ala, Yekta Kopan'ın moderatörlüğünde gerçekleşecek performanslar için iki ayrı sahnede yer alacak.

Online Etkinlik

ABU SİMBEL TAPINAĞI SANAL TURU

Tarih: 19 Ekim 2021

Saat: 20:30

Antik Mısır'dan bugüne ulaşan en görkemli tapınaklardan Abu Simbel Tapınağı'nı; rölyefleri, mimarisi ve sembolizmi ile sanal ortamda dolaşıyoruz... Antik Mısır coğrafyasının güneyinde, Aswan'da bir tapınak Abu Simbel. Tamamen kayaya oyulan bir tapınak olan Abu Simbel, Aswan'ın 270 km güneyinde Aşağı Nübye'de bulunuyor. Tapınak dinsel yönü kadar içerdiği Kadeş Savaşı rölyefleri ile de öne çıkıyor. Bu tapınak sadece II. Ramses'in sadece tanrısal bir kral olarak gücünü vurgulamakla kalmaz

siyasal propaganda bir aracıdır aynı zamanda. Dr. T. Cengiz Göncü'nün sunumuyla bu sanal gezide, Mısır'ın en güçlü firavunlarından biri olan ve 67 yıl tahtta kalan II. Ramses'i ve inşa ettiği, tapınak üzerinden öte dünya inancı ile bir kral olarak yönetim stratejisini öğrenmek; ayrıca genel olarak Antik Mısır tapınaklarının işleyişi, kadro ve teşkilatı hakkında bilgileniyor, Abu Simbel'in mimarisinden iç ve dış rölyefleriyle Kadeş Savaşı'na bir yolculuk yapıyor, güneşin senede sadece iki kez yansıdığı tapınağın "Kutsalların Kutsalı" bölümünün büyüleyici ortamını hissederek egzotik bir yolculuğa doğru yol alıyoruz...

Ajanda

Konser

DARK TRANQUILLITY

Tarih: 20 Kasım 20 Kasım

Saat: 22.00

Mekân: Küçük Çiftlik Park, İstanbul

İsveçli melodik death metal grubu Dark Tranquillity uzun bir aradan sonra ülkemizde sahne alacak. Türkiye'de en son 2015 yılında Rock Off festivalinde sahne alan ve dillerden düşmeyen performansı herkesin beğenisini kazanan Dark Tranquillity bu sefer geçtiğimiz kasımda çıkardıkları albümleri Monument'in turnesi kapsamında tüm fanlarıyla tekrardan buluşmak üzere Epifoni Events organizasyonu ile ülkemize geliyor. Grup bu kez sırasıyla üç farklı şehir Ankara, İzmir ve İstanbul'a konuk olacak.

Sergi

SABIRLA BEKLEYEN BÜYÜLÜ ŞEYLER

Mekân: Kalyon Kültür

Adres: Rumeli Caddesi, Taş Konak 6B
Şişli/İstanbul

Tarih: Sergi 25 Kasım 2021 tarihine kadar açık

Saat: Salı-Cumartesi 11:00-18:00

Kuratör: Sezgi Abalı

Farklı teknik ve malzemelerle çalışan yedi sanatçı Sabırla Bekleyen Büyülü Şeyler isimli sergide bir araya geliyor. Doğanın önermelerine dikkat kesilerek yavaşlamaya, detaylarına mercek tutarak duyumsamaya; zaman, emek ve sabır kavramları etrafında birlikte düşünmeye bir davet niteliğinde olan sergide Ali İbrahim Öcal, Ahmet Duru, Ayşe Gül Süter, Melis Buyruk ve Sadık Arı'nın yeni ve yakın dönem yapıtları yer alırken Dikine Ongoing Project'in "Şey ve Tekrar" isimli mekana özgü uzun süreli performans ve video yerleştirilmesi Umut Sevgül ve Barbaros Kayan tarafından gerçekleştiriliyor.

2. Uluslararası Bebek Çocuk Ergen Psikoloji Kongresi

Ana Tema "Trauma"

Tarih: 29-30-31 Ekim 2021

♀ Online

Online Etkinlik

2. ULUSLARARASI BEBEK ÇOCUK ERGEN PSİKOLOJİ KONGRESİ

Tarih: 29 Ekim 2021

Saat: 10:00

Başkanlığını İstanbul Rumeli Üniversitesi Rektörü Hazım Tamer Dodurka, eşbaşkanlığını ise ÇAGEV Başkanı Elif Erol'un üstlendiği ve geçen yıl ilkini düzenleneni Uluslararası Bebek Çocuk Ergen Psikoloji Kongresi'nin ikincisi bu yıl 29-30-31 Ekim 2021 tarihleri arasında online olarak gerçekleştirilecek Covid-19 ile mücadelemiz devam ederken travmatik sahneler, zamansız kayıplara, acılara şahit olmak durumunda kalıyoruz. Her biri ruhumuzu incitiyor. Bizler ruh sağlığı çalışanları olarak bile bu durumu idare etmekte zorlanırken, ruh sağlığını koruma konusunda bilgi ve becerileri daha yetersiz olan halk ne tür zorluklar yaşıyor, nasıl baş etmeye çalışıyor, mevcut travma geçmiştekileri nasıl tetikliyor, dünya insanları olarak hangi duygu durumlarının içerisinde ve dışındayız... Tüm bu soruların cevaplandırılacağı konferans sizleri bekliyor!

Sergi

MUSEUM OF ILLUSIONS İSTİKLAL

Mekân: Narmanlı Han
İstiklal Cd. No:180

Beyoğlu / İstanbul

Müze, hafta içi haftanın her günü 11.00-20.00 saatleri arasında hizmet vermektedir. Son giriş: 19.15'dir

Büyüleyici illüzyonların yer aldığı dünyamıza hoş geldiniz! Bu müzede aklınızdan alacak optik illüzyonlar, hologramlar ve sıra dışı sergilerle büyülenecek, illüzyonların arkasında yatan sırları eğlenceli bir şekilde keşfedeceksiniz... Sağlık bakanlığının önerdiği kurallar çerçevesinde müzeye aynı anda en fazla 53 kişi alınmaktadır. Müze girişinde tüm ziyaretçilere ateş ölçümü yapılmakta ve maskesiz ziyaretçiler içeriye alınmamaktadır.

Online Tiyatro

Online Tiyatro

Sergi

FOTOĞRAFÇI İSTANBUL BELEDİYESİ ŞEHİR TİYATROLARI

Haşmet Zeybeğin yazdığı, yönetmenliğini Kenan Işık ve Erhan Abir'in üstlendiği, Feridun Karakaya'nın performansıyla devleştiği İBB Şehir Tiyatroları'nın birçok usta ismini buluşturan oyunda Şevket Avsar, Naci Taşdöğen, Feriha Eyüboğlu, Hikmet Körmükçü, Süeda Çil, Berrin Koper, Metin Çekmez, İskender Bağcılar, Mehmet Keskinioğlu, Yavuz Şeker, Mehmet Avdan, Selçuk Soğukçay rol alıyor. Oyunda Kavuklu ve Pişekar'ın başından geçen olaylar geleneksel ortaoyunu tarzıyla izleyenlere aktarılıyor. İş gücü, okuması yazması olmayan Kavuklu Hamdi arkadaşı Küçük İsmail'den kendisine bir iş bulmasını ister. Küçük İsmail (Pişekar), dükkân sahibinin Avrupa'ya giderken kendisine emanet olarak bıraktığı fotoğrafçı dükkânını, sinemacılığın geleceğini parlak

gördüğünden, "Sinematografçı" dükkânına dönüştürmeyi düşünmektedir. Fotoğraf ve film çekimi bilgilerini Kavuklu'ya da öğretmek üzere ona iş teklifinde bulunur. Küçük İsmail, Kavuklu Hamdi'ye film yıkamayı, kamera kullanmayı, işin özelliklerini öğretir. Bir araya gelen ikili yavaş yavaş müşteri bulmaya başlarlar. Pişekar'a göre Saliha Molla'nın evi "Efsun pazarı, cin- peri karargâhıdır. Bu yolla epey zenginlik biriktirmiş, oğlu Çelebi'yi 'Mühr-ü Süleyman' sende diyerek adeta eve hapsedmiştir. Pişekar ve Kavuklu, Paluze'yi 'Peri kızı' diye tanıştırmak ve eğlenme ve para kazanma niyetiyle Çelebi ile yakınlaşırlar ve eğlenceli bir film çekerler. Çelebi, kızın gerçek peri olduğuna inanmıştır. Onu alıkoyar. Paluze (Peri), Saliha Molla'nın zinetlerini ele geçirmek niyetindedir. Arap Bacı Dilferah, Peri'nin kötü niyetini anlayınca onu bıçaklamaya karar verir. Peri'nin niyeti de ondan farklı değildir. Çelebi, üstün yetenekli, gerçek bir Peri olmadığını anlayınca kızın peşine düşer. Olan Dilferah Kalfa'ya olur...

DAVID TUDOR VE COMPOSERS INSIDE ELECTRONICS, INC YAĞMUR ORMANI V 3

Mekân: Arter
Adres: Irmak Caddesi No: 13 Dolapdere
Tarih: Sergi 30 Ocak 2022'ye kadar ziyarete açık
Saat: Salı-Pazar 11:00-17:00
Küratör: Melih Fereli

Yağmur Ormanı serisinin doğuşu koreograf Merce Cunningham'ın 1968 yılında benzer isimli dans gösterisi için David Tudor'dan bir müzik parçası sipariş etmesine dayanır. Yağmur Ormanı V (varyasyon 3) CIE'nin (Composers Inside Electronics, Inc) parçası olan besteciler John Driscoll ve Phil Edelstein tarafından David Tudor'la geçmiş Yağmur Ormanı IV iş birliklerine dayanarak kendi kendini icra eden bir ses yerleşmesi olarak geliştirildi. 2018 yılında Arter Koleksiyonu'na katılan Yağmur Ormanı V (varyasyon 3) Arter'in Karbon adlı performans salonunda ilk kez izleyici karşısına çıkıyor ve böylece üçüncü varyasyonun dünya prömiyeri gerçekleşiyor.

**BİR OFİS GECESİ RÜYASI
ODA TİYATROSU**
Tarih: 31 Aralık 2021
Yazan: Kaan Erkam
Yöneten: Levent Tayman

Bir Ofis Gecesi Rüyası, Oda Tiyatrosu sahnesinde seyircisiyle buluşuyor. Sunuma bir gün kala işi bırakan kreatif grup yüzünden katıldığı davetten apar topar çıkıp ofise gelen Rüya çaresizce reklama müzik bulmaya çalışır. Bu arada seçtiği bir klasik eseri dinlerken ofisi bir sürü hayaletle dolar. Klasik müziğin ve operanın bilmediğiniz bestecileri bir anda sahnededir artık. Geçmişteki ve günümüzdeki müzikleri harmanlayan bir Maestro sadece orkestrayı değil bütün bu karmaşayı da yönetmektedir. Müziğe doyup gülümseyerek çıkacağınız bu oyunda orkestra'da sizsiniz. Oturduğunuz koltuklarda orkestrada hangi ensturman varsa artık siz de osunuz. Buyurunuz 1800'lere gidiyoruz.

tiyatronet
sunar

Sinema

Hazırlayan: Tuncer Taşdöğen

SESSİZ BİR YER 2

Vizyon tarihi:
Yönetmen: John Krasinski
Senaryo: John Krasinski, Scott Beck, Bryan Woods
Oyuncular: Emily Blunt, John Krasinski, Millicent Simmonds, Noah Jupe, Cillian Murphy, Djimon Hounsou, Okieriete Onaodowan
Tür: Korku, Gerilim, Bilim kurgu

Filmin konusu
2018 yılında vizyona giren 'Sessiz Bir Yer' dünya üzerinde ses çıkaran herkesi avlayan bilinmeyen bir gücün, insan ırkını yeryüzünden silmek üzere olmasını konu alıyordu. Bu kaos içerisinde 4 kişilik Abbott ailesine odaklanan filmde, aile hayatını sürdürmek için büyük bir sessizlik içinde yaşamak zorunda olmaları anlatılıyordu... Devam niteliğindeki Sessiz Bir Yer 2'de ise ilk tehlikeden kurtulan aile, aslında kurtulduklarının karşı karşıya oldukları tek tehlike olmadığını farkedecektir. Evin dışında onları bekleyen dehşet verici başka tehditler de vardır...

MINARI

Vizyon tarihi: 22 Ekim 2021
Yönetmen: Lee Isaac Chung
Senaryo: Lee Isaac Chung
Oyuncular: Alan S. Kim, Yeri Han, Noel Cho, Steven Yeun, Darryl Cox
Tür : Dram

Filmin konusu

Minari, kırsal bir bölgeye taşınan bir ailenin hayatına odaklanıyor. 1980'li yıllarda 7 yaşındaki Kore kökenli Amerikalı David, babası Jacob'un isteği üzerine annesi ve kardeşi ile birlikte Arkansas'ta kırsal bir bölgeye taşınır. Aile, burada yeni bir çevre ve yaşam tarzı ile karşı karşıya kalır. David'in annesi Monica, hiçliğin ortasındaki bu mobil evde yaşamaktan dolayı korkulara kapılırken, David ve kız kardeşi yeni hayatlarından epey sıkılır. Bu sırada aileye, onlarla birlikte yaşamak için Kore'den gelen büyükanne de katılır. Jakob, dokunulmamış toprakta bir çiftlik yaratmaya çalışırken, ailesini ve evliliğini tehlikeye atmaya başlar.

VENOM: ZEHİRLİ ÖFKE 2

Vizyon tarihi: 15 Ekim 2021
Yönetmen: Andy Serkis
Senaryo: Kelly Marcel, Todd McFarlane
Oyuncular: Tom Hardy, Michelle Williams, Naomie Harris, Woody Harrelson, Stephen Graham, Reid Scott
Tür: Aksiyon, Fantastik

Filmin konusu:

Tom Hardy, MARVEL'in en büyük ve en karmaşık karakterlerinden biri olan ölümcül koruyucu Venom olarak ikinci kez beyazperdeye geri dönüyor. Andy Serkis'in yönettiği filmde kötü adam Cletus Kasady/ Carnage rolünde Woody Harrelson, diğer rollerde Michelle Williams, diğer rollerde Michelle Williams, diğer rollerde Naomie Harris yer alıyor.

DUNE: ÇÖL GEZEĞENİ

Vizyon tarihi: 22 Ekim 2021

Yönetmen: Denis Villeneuve Writing Credits

Senaryo: Jon Spaihts, Denis Villeneuve, Eric Roth, Frank Herbert

Oyuncular: Rebecca Ferguson, David Dastmalchian, Jason Momoa, Zendaya

Tür: Bilim kurgu, Macera

Filmin konusu:

Mistik ve yoğun bir kahramanlık yolculuğunu anlatan "Dune", Paul Atreides'in hayatını odağına alıyor. Zeki ve yetenekli olan Atreides'in kaderi düşündüğünden çok uzaklara uzanacaktır. Kaderini gerçekleştirmek üzere çıktığı bu yolda evrenin en tehlikeli gezegenine gitmeli, halkının ve ailesinin geleceğini güvenceye almalıdır. Gezegenin ve büyük ihtimalle tüm insanlığın kaderini belirleyecek olan Dune Gezegeni'nin kaynakları için kötü güçler ile çatışmalar başladığında, korkusuna galip olanın kazanacağı bu savaş çok yakındır.

KAOS YÜRÜYÜŞÜ

Vizyon tarihi: 15 Ekim 2021

Yönetmen: Doug Lima

Senaryo: Christopher Ford

Oyuncular: Tom Holland, Daisy Ridley, Demián Bichir, David Oyelowo, Kurt Sutter, Cynthia Erivo

Tür: Bilim kurgu, Macera

Filmin konusu

Patrick Ness'in çok satan "Knife of Never Letting Go" kitabından beyazperdeye uyarlanan film insanlığın son umudu olan virüs tehdidindeki bir gezegende geçiyor. Todd Hewitt, insanlık için yeni bir umut olan "Yeni Dünya"nın uzak bir gezegeninde yaşamaktadır. İnsanlık için yeni bir umut olması beklenen "Yeni Dünya", "Noise" adı verilen bir virüs sebebiyle cehenneme döner. Bu virüs ile herkes birbirinin düşüncelerinden parçaları görebilmektedir. Bu virüs pek çok kişiyi getirdiği sonsuz gürültü sebebiyle deliliğe sürüklemiştir. Ancak günün birinde Todd çok önemli bir keşif yapar; Viola isimli bir genç kıza karşılaşır. Viola'nın yanında virüs etkisiz hale gelmektedir. Bu birbirleri ile pek de alakası olmayan ikili, keşfedilmemiş bir gezegende tehlikeli bir maceraya girerler. Tüm düşüncelerin duyulduğu, tüm hareketlerin görüldüğü bu çevrede kaçmaya ve saklanmaya çalışan Todd ve Viola, geride bıraktıkları hayatları ve yeni dünyaları hakkında birçok gerçeği öğreneceklerdir...

RUN

Vizyon tarihi: 5 Kasım 2021

Yönetmen: Aneesh Chaganty

Senaryo: Aneesh Chaganty, Sev Ohanian

Oyuncular: Sarah Paulson, Kiera Allen, Sara Sohn, Pat Healy, Erik Athavale, BJ Harrison

Tür: Dram, Gerilim, Korku

Filmin konusu

Annesi tarafından her şeyden uzak yetiştirilen genç bir kız eğitimini de evde almaktadır. Hayatını dört duvar arasında sürdürür. Genç kızın hayatı annesinin ondan korkunç bir sır sakladığını öğrendiğinde alt üst olur. Sır onu inanılması zor bir gerçekle yüzleştirir.

Sinema

Vizyon tarihi: 29 Ekim 2021
Yönetmen: Nikita Argunov
Senaryo: Nikita Argunov, Aleksey Gravitskiy, Timofei Dekin
Oyuncular: Rinal Mukhmetov, Lyubov Aksyonova, Anton Pampushnyy, Milos Bikovic, Konstantin Lavronenko, Polina Kuzminskaya
Tür: Bilim kurgu

Filmin konusu
Coma, geçirdiği kazanın ardından kendisini tehlikeli bir dünyanın içinde bulan bir adamın hikayesini konu ediyor. Gizemli bir kaza geçiren genç bir mimar, kendisini garip bir dünyanın içinde bulur. Komada olan insanların anılarına dayanan dünyanın içinde bulunan adam, hayatın kurtarmak için dünyanın kurallarını öğrenmek zorundadır. Hayatı için zorlu bir savaşın içinde olan adam, gerçek dünyaya çıkış yolunu bulmaya çalışırken hayatının aşkı ile tanışma fırsatı yakalar.

TOP GUN: MAVERICK

Vizyon tarihi: 19 Kasım 2021
Yönetmen: Joseph Kosinski
Senaryo: Ehren Kruger, Eric Warren Singer
Oyuncular: Val Kilmer, Tom Cruise, Manny Jacinto, Jennifer Connelly, Jon Hamm, Miles Teller, Ed Harris, Jean Louisa Kelly
Tür: Aksiyon, Dram

Filmin konusu
1986 tarihli, başrollerini Tom Cruise ile Kelly McGillis'in paylaştıkları Top Gun'ın devam halkası olan Top Gun: Maverick'in başrolünde yine Tom Cruise yer alıyor. Tom Cruise, ilk filmde olduğunu gibi Amerika Birleşik Devletleri Deniz Kuvvetleri Teğmeni Pete Mitchell olarak hayranlarının karşısına çıkacak. Otuz yıllık donanma hizmetinden sonra Pete Mitchell, hala ait olduğu yerde, kokpittedir. Test pilotu olarak sınırları zorlayan Mitchell, terfi etmemeye çalışmaktadır. Terfi ederse kokpitten çıkması gerektiğini biliyordu...

SAMSAM

Vizyon tarihi: 5 Kasım 2021
Yönetmen: Tanguy de Kermel Writing Credits
Senaryo: Serge Bloch, Valérie Magis, Jean Regnaud
Seslendirenler: Isaac Lobé-Lebel, Lior Chabbat, Jérémy Prévost, Sébastien Desjours, Léopold Vom Dorp, Victoire Pauwels
Tür: Animasyon, Macera

Filmin konusu
SamSam, mektup arkadaşı Daisy'yi evinde misafir etmekten fazlasıyla mutludur. Ancak etrafına mutsuzluk yayan bir böcek olan Gloomies, Samsam'ın gezegenini istila etmeye başlayınca işler karışır. SamSam ve arkadaşları öncelikle Grinnielier'i mutlu etmek için uğraşırlar. Ama bunda başarılı olamayınca onlardan tamamen kurtulmak için SamSam ve arkadaşları, Piratrociuouslar'a karşı savaşmak ve Daisy'nin gerçek hikayesini ortaya çıkarmak zorunda kalır.

MORİTANYALI

Vizyon tarihi: 26 Kasım 2011

Yönetmen: Kevin Macdonald

Senaryo: Michael Bronne, Rory Haines, Sohrab Noshirvani

Oyuncular: Jodie Foster, Tahar Rahim, Nouhe Hamady Bari, Saadna Hamoud, Mohamed Yeslem Mousse, Mohamed Abderrahmane Arava, Aly Deyde,
Tür: Biyografik, Dram, Gerilim

Filmin konusu

The Mauritanian, on yıldan fazla bir zaman boyunca yargılanmayı bekleyen bir adamın hikayesini konu ediyor. Terörist olmakla suçlanan Mohamedou Ould Slahi, gözaltına alınır. Suçsuz olduğunu söylese de kendisine kimseyi inandıramayan Mohamedou, mahkeme karşısına çıkacağı günü bekler. Aradan yıllar geçmesine rağmen mahkemeye çıkarılmayan Mohamedou, bu süreçte çeşitli işkencelere maruz kalır. Yeniden özgürlüğüne kavuşacağına dair ümidini kaybeden Mohamedou, bu sırada kendisine yardım eden avukat sayesinde hakkını aramaya başlar.

EVDEKİLER

Vizyon tarihi: 10 Aralık 2021

Yönetmen: Julius Berg

Senaryo: Mathieu Gompel, Julius Berg

Oyuncular: Maisie Williams, Sylvester McCoy, Rita Tushingham, Jake Curran, Andrew Ellis, Ian Kenny

Tür: Gerilim, Korku

Filmin konusu

Bir grup arkadaş, soygun yapmak için ideal evi bulduklarını düşünür. Ev sahipleri evde yoktur ve bu sayede ekip, soygunu rahatça gerçekleştirebilecektir. Ancak hırsızlar, yüklü miktarda para ile dolu olduğunu düşündükleri eve girdiklerinde beklenmedik bir durumla karşılaşılır. Evin sahibi olan yaşlı çift evlerine erken dönünce grubunun planları altüst olur. Kendilerini bir anda ölümcül bir kedi fare oyununun içinde bulan hırsızlar, içine düştükleri kabustan kurtulmak için savaşmak zorunda kalır.

SPIDER-MAN: NO WAY HOME

Vizyon tarihi: 17 Aralık 2021

Yönetmen: Jon Watts

Senaryo: Steve Ditko, Stan Lee, Chris McKenna, Erik Sommers

Oyuncular: Zendaya, Tom Holland, Jon Favreau, Benedict Cumberbatch, Angourie Rice, Marisa Tomei, J.K. Simmons, Willem Dafoe

Tür: Bilim kurgu, Aksiyon

Filmin konusu

Filmde Spider-Man'in gerçek kimliğinin Peter Parker olarak ortaya çıkmasından sonra gelişen olaylar konu ediniliyor. Peter, kimliğinin ortaya çıkmasından sonra büyük suçlamalarla karşı karşıya kalır. Medyanın baskısı altında kalınca yakınındakiler de tehlikeye girer, bunun üzerine Peter, çözümü Doktor Strange'in kapısını çalmakta bulur. Strange'in yaptığı büyü ile

N. Temuçin Gürel

HAVACILIKTA İNSAN FAKTÖRÜ

Yetkinlik Odaklı Ekip Kaynak Yönetimi

Kitabın Hedefi

Havacılıkta İnsan Faktörü – Yetkinlik Odaklı Ekip Kaynak Yönetimi, bir uçucunun sahip olması gereken, insanla ilgili yetkinlikleri, ekip kaynak yönetimi disiplini perspektifiyle tanımlamayı ve incelemeyi hedeflemektedir.

İnsanların öğrenme konusunda iki paradigmaya sahip olduğu söylenir. İlk grup yaşayarak öğrenenler, ikinci grup öğrenerek yaşayanlar. Bu farklılıkta kültür, coğrafya, ekonomi, eğitim seviyesi gibi unsurlar belirleyici olmaktadır. Yaşayarak öğrenenler genellikle reaktif profillerdir. Yani olaylar ve durumlar onları harekete geçirir.

Yaşayarak öğrenme, en etkili öğrenmedir. Ancak havacılık sektöründen ve uçuş operasyonundan söz ediyorsak, yaşayarak öğrenmenin bedeli ağır, faturası yüksektir. Havacılık tarihinde yaşantılarla öğrenme örnekleri çoktur ve çoğu üzücüdür.

Diğer taraftan öğrenenler yaşayanlar, yaşantıya hazırlık yapanlardır. Bu paradigmaya sahip bireyler proaktif profillerdir. Olay ve durum oluşmadan önce harekete geçerek, onları kendi istekleri doğrultusunda yönetmeye ve istedik

sonuçlara ulaşmaya çalışırlar.
Uçuş operasyonunda görev alacak

uçucuların öğrenerek yaşayan olması beklenmekte ve istenmektedir. Öğrenen, yaşantıya hazırlıklı olan ve böylelikle karşılaştığı durumları yönetebilen uçucular. Yaşamayı beklemenin rahatlığında değil, yaşayabileceklerini öğrenmenin telaşında olan uçucular.

Vücut kaslarımız için antrenman yürüme, koşma, ağırlık kaldırmak gibi şeylerse, beynin antrenmanı okumak, yazmak, düşünmek, izlemektir. Uçuş hayatına ilişkin bir kitap okuyan uçucunun, kitabın bir yerinde, ben bu konuda şöyle davranırdım veya bizim prosedürümüz bu konuda ne diyor şeklinde düşünmesi bir zihinsel egzersizdir. Bu egzersizler mantık kalitemizi yükseltir ve karşılaştığımız durumları farkında bile olmadan iyi yönetmemizi sağlar.

Kitap, bir düşünce kitabıdır. Çeşitli kaynaklardan alınan bilginin sıraya dizilmesiyle oluşturulmuş bir doküman değildir. Kitapta yer alan konular için elbette literatür taranmış ve içeriğe hizmet eden bilgiler derlenerek, bir araya getirilmiştir. Ancak tüm bilgiler, konuya ilişkin kişisel birikimim ve düşüncelerim çerçevesinde ele alınarak, ifade edilmiştir. Bu bakımdan Bloom

Taksonomisi'nin bilişsel aşamalarında, dört ve beşinci basamakta, yani analiz ve değerlendirme seviyesinde kaleme alındığını söyleyebilirim. Ekip kaynak yönetimi ve yetkinliklerle ilgili içeriği oluşturan tüm konular ayrı ayrı ama bütünselliği kaybetmeden incelenmiş, belirlenmiş kriterlere göre değerlendirilerek, konuya ilişkin düşünceler ifade edilmiştir.

Kitabın ortaya çıkış nedeni, öğrenme sürecinde zihinsel antreman yaptırarak, yaşantıya hazırlanmaya katkıda bulunmaktır. Uçuş hayatına ait farkındalık ve tazeleme sağlamaktır. Bu doğrultuda kitabın hedefi,

Tecrübeli bir uçucuya tazeleyici bir özet olması,

Yeni uçucuya kaynak olup yoluna ışık tutması,

Bir uçuşu adayında kendinde geliştireceği alanlara ait bir rehber oluşturması,

Sektördeki yöneticilere insan değerinin altını çizmesi,

Tüm sektör çalışanlarına potansiyelini keşfettirmeyi ve kullanacağı alanları fark ettirmesidir.

Neden Böyle Bir Kitap? Neden Şimdi?

İçinde bulunduğumuz zaman diliminde uçuş ekiplerine ait yetkinlikleri ele alan Türkçe kaynak eksikliği hepimizce bilinmekte ve dile getirilmektedir. Diğer taraftan Ekip Kaynak Yönetimi konusu tek başına ele alınmakla birlikte, belli bir temele dayalı ve bütünsellik içeren Türkçe yayın son derece sınırlıdır. Ve en önemlisi, üzülmeye değer ifade etmek gerekir ki, bu iki önemli konsepti bir araya getiren Türkçe bir yayın bulunmamaktadır. Kitabın, uçuş ekipleri için tanımlanmış ve iyi pilot tanımının önemli bir kısmını oluşturan yetkinliklerle, Ekip Kaynak Yönetimi disiplini entegre olarak sunan ilk

Türkçe yayın olduğunu söyleyebiliriz. Kitap, bu özelliği itibarıyla önemli bir boşluğu doldurmaktadır.

Kitapta ifade edildiği gibi Ekip Kaynak Yönetimi, pilot yetkinliklerini besleyen ona girdi sağlayan çok önemli bir disiplindir. Ekip Kaynak Yönetiminin temelinde havacılık deneyimleri ve başta psikoloji olmak üzere çeşitli bilim dalları yatar. Temelinde bulunan bu unsurlarla Ekip Kaynak Yönetimi, yetkinlikleri destekler, güçlendirir ve geliştirir. Yetkinliklerden kitapta ele alınan tamamen insan odaklı olanlar, Ekip Kaynak Yönetimi konusundaki bilgi ve deneyimle anlamlı ve uygulamaya yansır hale gelir. Bu bakımdan birbirleriyle olan ilişkileri önemlidir.

Bilindiği gibi pek çok sektör gibi havacılık sektöründe de genel bir durgunluk yaşanmıştır. Gerek alınan tedbirler gerekse bilimsel gelişmelerle sektör hızla canlılık ve dinamizm kazanmaya başlamaktadır. Bu çerçevede havayolları bünyesinde yakın zamanda görev alacak pilot adaylarının pilot yetkinlikleri konusunda ciddi bir hazırlık yapmaları önem taşımaktadır. Diğer taraftan tecrübeli pilotların zihinsel bir tazaleme yapmaları, konuya ilişkin berrak bir zihinle uçuş icra etmelerine olanak sağlayacaktır. Ayrıca kitap, pilotluk mesleğine ilgi duyanların insan faktörü ve ekip kaynak yönetimi konusunda neye hazırlanacaklarını bilmeleri bakımından kolay anlaşılır bir rehber olacaktır. Uçuş ekipleri için gereken toplam yetkinliklerin yarısından fazlasını oluşturan insan odaklı olanlara ilişkin iyi bir hazırlık yapan bir pilot ya da pilot adayı önemli bir avantaj elde etmiş olacaktır. Kitap belirtilenler bakımından, içinde bulunan uygun zaman diliminde hedef kitlelere sunulduğu gibi zamandan bağımsız başvurulabilecek bir içeriğe sahiptir.

Herkese keyifli ve faydalı okumalar...

N. Temuçin GÜREL,
1971 yılı doğumludur.
Yüksek öğrenimini
İnönü Üniversitesi,
Psikolojik Danışmanlık
ve Rehberlik Bölümü'nde
tamamlamıştır. Marmara
Üniversitesi, Sosyal
Bilimler Enstitüsü,
İşletme Bölümünde Yüksek Lisansını
yapmıştır. Yüksek Lisans tezini havayolu
bünyesinde "Uçuş Öğretmenlerinin
Transaksiyonel Analiz Ego Durumları
Bakımından Eğitim Performanslarının
Değerlendirilmesi" konusunda yazmıştır.

Mezuniyeti sonrasında, Eskişehir 1. Hava İkmal ve Bakım Merkezi, Planlama ve Kaynak Yönetim Başkanlığı'nda görev yapmıştır.

İzleyen zaman diliminde, Türk Hava Yolları'nda eğitim, insan kaynakları ve uçuş eğitim birimlerinde görev almıştır. Halen uçuş eğitim biriminde eğitmen olarak görev yapmaktadır.

Bu deneyimlerinde, başta kokpit ve kabin personeli olmak üzere, insan kaynağı seçme yerleştirme, geliştirme süreçlerinde sistem oluşturma, yapılandırılmış mülakat uygulamaları ve ölçme değerlendirme çalışmalarını yönetmiştir. Ayrıca iş gücü değerlendirme, iş analizi, performans ve kariyer yönetimi konularında projeler geliştirmiş ve uygulamalar yapmıştır.

Uçuş personeli ve yer personeline, insan faktörü ana başlığının çeşitli alt başlıklarında eğitimler hazırlayarak sunmuştur. Havayolu ve uçuş okulu özelinde, uçuş ekipleri ve kabin ekiplerine, yoğun olarak Ekip Kaynak Yönetimi eğitimi (Crew Resource Management) vermiştir. Diğer yandan gerek teorik gerekse hat ve simülatörde uygulama eğitimi verecek çok sayıda pilot, kabin ekibi, dispeçer ve yer personeline Eğitici Eğitimi vermiştir.

Havacılık sektörüne katkı sağlayan başta TALPA (Türkiye Havayolu Pilotları Derneği) olmak üzere çeşitli süreli yayınlarda, havacılıkta insan faktörü alanında yazılar yazmaktadır. Havacılık sektöründe yer alan çeşitli kurum kuruluşlar, eğitim kuruluşları ve çeşitli havacılık organizasyonlarına konuşmacı olarak katılarak, bilgi birikimini paylaşmaktadır.

Halen bulunduğu kuruluşun uçuş eğitim birimi bünyesinde eğitim çalışmalarına devam etmektedir. Bir yandan da birikimlerini sektöre yansıtma yönünde paylaşımlar yapmaya ve bu kitap gibi kalıcı eserler üretmeye çaba harcamaktadır.

Kıtap

LİZBON'A GECE TRENİ

Yazar: Pascal Mercier
Çevirmen: İlknur Özdemir
Yayınevi: Sia

Antik diller öğretmeni Raimund Gregorius'un yaşamı, yağmurlu bir günde okul yolunda karşılaştığı Portekizli bir kadından duyduğu Portekizce bir sözcük ve o sözcüğün büyümesine kapılarak gittiği bir sahafta bulunduğu kitapla tümüyle değişir. Ani bir kararla trene binerek Bern'den ayrılır, Lizbon'a doğru yola çıkar. Dilini, geleneklerini bilmediği, kimseyi tanımadığı bu yabancı kente onu sürükleyen, Salazar rejimine başkaldıran Doktor Prado'nun bu sıra dışı kitabıdır. İzini sürdüğü Doktor Amadeu Prado'nun hayat, aşk, yalnızlık, özveri, cesaret, ölüm ve zorbalıkla ilgili notları Gregorius'u kendi sınırlı iç dünyasından koparıp hayata bambaşka bir pencereden bakacağı içsel bir yolculuğa çıkartır.

Lizbon'a Gece Treni hem ruhlara hem yüreklere dokunan bir roman, şimdiden bir klasik.

ELITE - ARKA SIRADAKİLER

Yazar: Abril Zamora
Çevirmen: Cumhur Mısırlıoğlu
Yayınevi: Teras Kitap

Marina'nın yüzü ifadesizdi. Biraz sükûnet, belli belirsiz bir gülümseme. Ve daha bir sürü şey görebilirdiniz yüzünde, ama duygu namına hiçbir şey yoktu. İnsan böyle hunharca öldürüldüğünde yüzüne bir korku ya da şaşkınlık gelir, öyle değil mi? Fakat Marina'nın tüm dünyaya, ceset torbasının fermuarı çekilene dek gösterdiği son şey... hiçti. Las Encinas'ta geçen aşk, kıskançlık ve enrika dolu, alışıldık bir dönemin ardından, yıl sonu partisinde her şeyi gölgede bırakan bir şey olur: Marina havuzun başında ölü bulunmuştur. İşe, öğrencileri tek tek sorguya çekmekle başlayan müfettişin bütün planları, eline geçen isimsiz bir günlükle altüst olur. Günlüğü polise kim getirmiştir? Günlüğün sahibinin cinayetle bir bağlantısı var mıdır? Marina'dan neden bu kadar nefret ediyordur? Parçaları birleştirmek için filmi yılın başına sarmak zorunda kalan müfettiş, hikâyeyi bu kez bir de arka sıradakilerin ağzından dinlemek zorundadır.

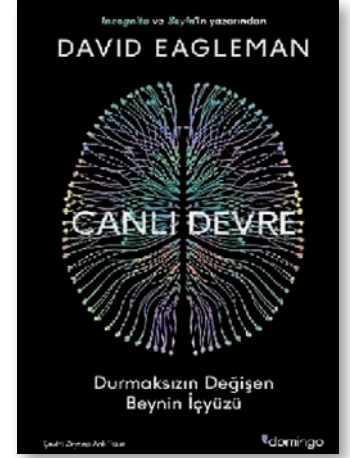

BEYAZ ZAMBAKLAR ÜLKESİNDE

Yazar: Grigori Petrov
Çevirmen: Ayser Ali
Yayınevi: İş Bankası Kültür Yayınları

Atatürk'ün Tavsiye Ettiği Kitap

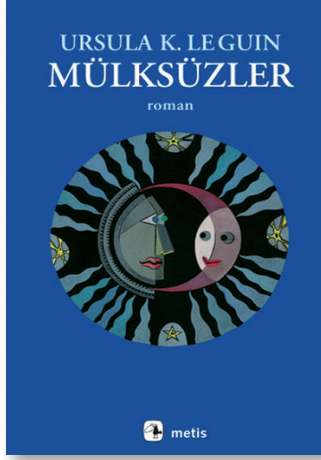
Grigori Petrov, yayımlandığı dönemde Balkanlarda olduğu kadar genç Türkiye'de de büyük bir ilgiyle karşılanan Beyaz Zambaklar Ülkesinde eserinde, uzun yıllar ulus kimliğine sahip olamamış, işgaller, toplumsal eşitsizlikler, yoksulluk ve türlü güçlüklerle boğuşmuş küçücük bir ülkenin her yönden kalkınmasının hikâyesi büyük bir hayranlık ve sevgiyle anlatır. Bir avuç aydının kılavuzluğunda halkın her kesiminden insan, aydınlar, işçiler, köylüler, sanatçılar, zanaatkarlar, eğitimciler örneğine az rastlanan bir çabayla küçük ülkelere, uluslarına sahip çıkarlar. Grigori Petrov da sonuçlarını bizzat gördüğü bu çabayı, birlik ve beraberliğin, ulus bilincine sahip olmanın değerini, masalsi üslubuyla eserinin hemen her sayfasında vurgular. Petrov'un Bulgar aydınlarına ithaf ettiği, onlar için bir kılavuz olarak tasarladığı bu özgün eser, Türkçeye ilk kez 1928 yılında Bulgarcadan çevrildi.

CANLI DEVRE - DURMAKSIZIN DEĞİŞEN BEYNİN İÇYÜZÜ

Yazar: David Eagleman
Çevirmen: Zeynep Arık Tozar
Yayınevi: Domingo Yayınevi

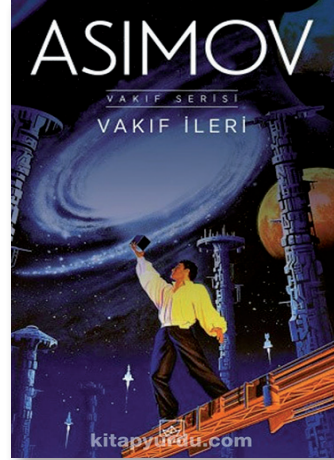
Madde yoksunluğu ile kırık bir kalbin ortak yönü ne? Anıların düşmanı neden zaman değil de başka anılar? Kolsuz bir insan nasıl dünyanın en iyi okucusu olabiliyor? Geceleri neden rüya görürüz ve bunun gezegenimizin dönüşüyle ne ilgisi var? Kör bir insan diliyle görmeyi, sağır bir insan derisiyle işitmeyi nasıl öğrenebilir? Bu soruların yanıtı gözlerimizin hemen arkasında duruyor. Yaşadığımız gezegende keşfedegeldiğimiz en ileri teknoloji, kafatasının karanlık haznesinde taşıyıp durduğumuz şu bir buçuk kiloluk organda saklı. Nasıl ki hayatın heyecanı kim olduğumuzla değil, kime dönüşme sürecinde olduğumuzla ilgili, beynin sihrî de onu oluşturan parçalardan çok, parçaların dinamik ve canlı bir doku oluşturmak üzere kendilerini durmaksızın yeniden dokumalarında yatıyor. Beynimiz, tıpkı dünyamız gibi, değişken ve akışkan bir sistem.

MÜLKSÜZLER

Yazar: Ursula K. Le Guin
Çevirmen: Levent Mollamustafaoglu
Yayınevi: Metis Yayıncılık

Bilimkurgu ve fantastik roman türlerinin gelmiş geçmiş en güçlü yazarlarından olan Ursula K. Le Guin, Mülksüzler romanı ile dünya tarihinin en büyük sistem çatışmalarına bütünsel ve alegorik bir bakış açısıyla yaklaşıyor. 1974'te yayımlanan roman, ABD ve Rusya arasındaki Soğuk Savaş'a olan eleştirilerinden dolayı o dönemden günümüze büyük bir ilgiyle okunmaya devam ediyor. Görünürde ütöpik bir kurgusu olan Mülksüzler, salt iyiye olan gerçekçi yaklaşımı bakımından yazarın ifadesiyle "ikircikli bir ütopya"yı anlatıyor. Kitabın kapitalist ve anarşist sistemlere sahip iki farklı gezegende geçen olay örgüsü, yazarın siyasi ve sistematik eleştirilerini başarılı bir şekilde ortaya koyuyor. Bu kitap, bir yandan yaşadığınız dünyadan uzaklaşmanızı sağlarken, diğer yandan dünyanın en büyük sorunlarına kapsamlı bir pencereden bakabilmeniz için eşsiz bir fırsat sunuyor.

VAKIF İLERİ

Yazar: Isaac Asimov
Çevirmen: Ertuğrul Bilal
Yayınevi: İthaki Yayınları

Psikotarih biliminin yaratıcısı Hari Seldon, engin Galaktik İmparatorluk çöküşün eşiğindeyken zamanla yarışarak devrimci kuramını geliştirip yıldızların arasında insanlık için bir yer sağlamaya çalışıyordu. Ve Seldon'ı kontrol eden hem psikotarih hem de tüm galaksinin geleceğini kontrol edebilecekti.

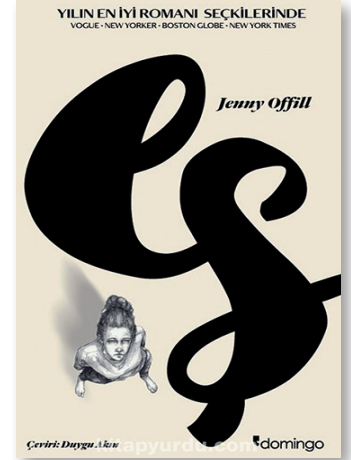
Psikotarih bilimini bilinen en güçlü silaha dönüştürmek isteyenlerin arasında popülist bir hizipçi, kurnaz politikacı İmparator I. Cleon ve acımasızlığıyla ünlü bir general de vardı. Hari Seldon bir yandan bütün yaşamını adadığı kuramını kötü niyetlilerin ellerinden kurtarmaya çalışırken diğer yandan da yeni bir vakif düşünüyü gerçekleştirmek için araştırmalara başlayacaktı. İnsanlığın geleceği kurulacak Vakıf'a bağlıydı. Daha doğrusu, vakıflara.

GECE YARISI KÜTÜPHANESİ

Yazar: Matt Haig
Çevirmen: Kıvanç Güney
Yayınevi: Domingo Yayınevi

"Yaşamla ölüm arasında bir kütüphane var," dedi. "Bu kütüphanedeki raflar sonsuza kadar gider. Her kitap yaşamış olabileceğin başka bir hayatı yaşama şansını sunar sana. Farklı seçimler yapmış olsan, şu an nasıl bir hayatın olacağını görürsün... Pişmanlıklarını telafi etme şansın olsaydı, bazı konularda farklı davranır mıydın?" Nora Seed berbat halde. Kedisi öldü. İşinden kovuldu. Abisi onunla konuşmuyor. Kimsenin ona ihtiyacı yok. Art arda alınmış kötü kararların sonucunda bir kütüphanede buluyor kendini. Zamanın hiç akmadığı bir gece yarısı kütüphanesinde, sonsuz sayıda kitabın ortasında... İngiliz edebiyatının önemli isimlerinden Matt Haig; Nora'nın pişmanlıklara, ihtimallere ve yeniden seçme imkânına dair çıktığı bu yolculukta, ona eşlik edecek okurlara sürükleyici ve insanın en temel sorunlarını konu alan bir kurgu sunuyor.

EŞ

Yazar: Jenny Offill
Çevirmen: Duygu Akın
Yayınevi: Domingo Yayınevi

Başlangıçta yeterince genç, yeterince sersemdirler; kendilerinden ve birbirlerine olan aşklarından emin. Belirsizlikler bile heyecan vericidir. Evlenirler, çocukları olur ve aile hayatının olağan afetleri onları da bulur - kolik bir bebek, sendeleyeni ilişki, pili bitmiş tutku. Yeterince yok sayıp duvara toslayınca kadın -ki artık kendinden eş diye bahsetmektedir- geçmişe döner ve Kafka'nın, Stoaacıların, hatta talihsiz Rus kozmonotların rehberliğinde onları bu noktaya getiren adımların izini sürmeye başlar. Ta ki neleri tamamen kaybettiklerini ve ellerinde ne kaldığını bulana dek.

Jenny Offill'in pek çok dile çevrilen ve eleştirilenler tarafından yılın en iyileri arasında gösterilen romanı EŞ kırık dökük bir aşk hikâyesi. Bir oturuşta bitirebileceğiniz ama yankısı zihninizde asıllı kalacak güçte bir roman.

Bulmaca

SUDOKU

			1	7			8	
3		5			8		6	
8	1							
9	7			8		6	1	
	5					9		
6	4			9	3		5	
	6	4	9			7		8
7	8	9	5		2			
			8	4				

	7			6				3
	9	4	7					
8		6		4	2	5		
			3	9				
4	1		5	7	6	3	2	8
							1	9
3			4			6		
		7	1	5	8			4
					9	1		

7					3		9	2
		1	7	2	8			6
2			5			1		
8			9			7		
6							5	
9	4			3				
3	8		1		4			5
1		6		9		4		
	2	7				8	1	

7		6	9	2			4	8
9					6			2
		1					7	
		2		5	1			
		7	2		9	8		
	4	9		6	3		5	1
1					2	9		
			4			3		
	2	3	5			7		

VEFAT EDEN KAPTANLARIMIZ

(Mayıs - Haziran- Temmuz - Ağustos 2021)

Kpt. Plt. İsmail MEKER
Kpt. Plt. Kutay BAYRAKTAR
Kpt. Plt. Levent SÖNMEZOCAK
Kpt. Plt. Cumhuri İNANÇ
Kpt. Plt. Bora AKÇALI
Kpt. Plt. Turan TÜRKER
Kpt. Plt. Ekrem ESEN
Kpt. Plt. Eşref GÜLLER
Kpt. Plt. Erdoğan ÖZSÖZ

(Mayıs - Haziran- Temmuz - Ağustos 2021)

EMEKLİ OLAN KAPTANLARIMIZ

Kpt. Plt. Halil Hüsnü BARBOROS
Kpt. Plt. Ertan TOKER
Kpt. Plt. Ercan EKEN

TALPA
TÜRKİYE HAVAYOLU PİLOTLARI DERNEĞİ
TURKEY AIRLINE PILOT'S ASSOCIATION

TALPA'NIN YENİLENEN WEB SİTESİ ve MOBİL UYGULAMALARI ŞİMDİ YAYINDA!

DİNAMİK
ve GENÇ
TASARIM

KULLANICI DOSTU
ve MOBİL UYUMLU
ARAYÜZ

TALPA
ÜYELERİNE
ÖZEL İÇERİKLER

İÇERİK ARAMA
ÖZELLİĞİ

DİJİTAL
ÜYELİK KARTI

